

የዓለም ወዝኦደሮችና
ጭቁን ሕዝቦች ተባበሩ ።

ሴቶችና
የኅብረተሰብ
ዕድገት

ከንግሥት አዳኑ

SHOUT
SHARE **IT**

ሴቶችና የኅብረተሰብ ዕድገት »

ከንግሥት አዳነ

ዓለም አቀፍ አሳታሚ

ፖ. ሣ ቁ. 30734 አዲስ አበባ ግንቦት ፲፱፻፷፰ ዓ. ም.
ኢትዮጵያ

ሴቶችና የገብረተሰብ
ዕድገት ።

ከንግሥት አዳኝ

ዓለም አቀፍ አሳታሚ
ፖ. ሣ ቁ. 30734 አዲስ አበባ ግንቦት ፲፱፻፷፰ ዓ. ም.
ኢትዮጵያ

አጠቃላይ መግቢያ

	ገጽ
ምዕራፍ ፩ የሴቶች ጭቆና በልዩ ልዩ መስኮችና የድርብ ጭቆና ትርጉም.....	13
ምዕራፍ ፪ የሴቶች ጭቆና መነሻው ምንድነው?	47
ምዕራፍ ፫ በመደብ የተከፋፈለ ህብረተሰብ የሚያስከትላቸው ውጥንቅጦች	80
ሀ/ የሴተኛ አዳሪ ጉዳይ	80
ለ/ የልጆች ሁኔታ	87
ምዕራፍ ፬ የሶሻሊስት ህብረተሰብና ሴቶች ...	91
ምዕራፍ ፭ የሴቶች ድርጅት	108
ምዕራፍ ፮ የወዝ አደር መደብ ትግልና የሴቶች የነፃነት ትግል ግንኙነት	117

«በትምህርት ፤ በጋብቻ ፤ በሁሉም ነገር የሴቶች ዕጣ ሀዘን
ብቻ ነው ። ይህም ሀዘን በእያንዳንዱ ሴት ልብ ውስጥ
ገብቶ ፤ ለሱም ሁለተኛ እንዳትሰግድ እስክትሆን ድረስ ፤
የኔ ሥራ ይህንን ብስጭቷን ማባባስ ነው ።»

ሉሲ ስቶን ።

መግቢያ

በማንኛውም ታሪክ ውስጥ ታሪክን የሚወስኑት ሁለት ነገሮች ናቸው ። በመጀመርያው ሰው ለመኖር የሚያስፈልገው ምርት ሲሆን ፤ ሌላው ደግሞ የሰው ልጅ የራሱ መባዛትና የትውልድ ዘሩን መቀጠል ነው ።

ሴቶች በእንደዚህ ታሪክን በሚወስኑ ሥራዎች ውስጥ በተለያዩ ዘመናት በልዩ ልዩ ሁኔታ ተካፍለው ዋል ፤ ይከፋፈላሉም ።

ህብረተ ሰብ ደግሞ በአንድ ቦታ የሚቆም አይደለም ። በውስጡ በሚፈጠሩት ቅራኔዎች ይለዋወጣል ። ይህ የህብረተሰብ ለውጥ የሚገኘው ግን ሰዎች ስለፈለጉ አይደለም ። ለውጡን አስፈላጊ የሚያደርገው ተጨባጭ ሁኔታ የግድ መኖር አለበት ።

ህብረተሰቡ ራሱ ሲለወጥ ከዚሁም ጋር በህብረተ ሰብ ውስጥ ስለሴቶች ያለው አስተሳሰብም አብሮ ይለወጣል ።

የሴቶች ጥያቄ በአብዮት እንቅስቃሴ ውስጥ ከሚነሱት ጥያቄዎች ውስጥ አንዱ ነው ። ይህም ያጋጣሚ ነገር አይደለም ።

ለምሳሌ በሀገራችን የሴቶች ጥያቄ ተፋፍሞ መነገር የተጀመረው ከየካቲት አብዮታዊ እንቅስቃሴ ወዲህ ነው ። የጥያቄው መነሳት ብቻ ሳይሆን ሴቶች እራሳቸው በትግሉ ውስጥ ተካፍለዋል ። እንግዲህ የየካቲቱ አብዮታዊ እንቅስቃሴ ራሱ የአንድ ወር ሥራ እንዳልነበረ

እናውቃለን ይህ ትግልም በዚህ አጋጣሚና ተስማሚ ወቅት ይፈንዳ እንጂ ለብዙ ዘመናት የተጠራቀመ የትግል ውጤት እንደሆነ አይጠረጠርም ። የሴቶች ጥያቄ መነሳት ሴቶች በየካቲት ወርና ከዚያም ወዲህ መጨቆን ስለጀመሩ አይደለም ። ይህ የሆነበት ምክንያት ከዚያ በፊትም ሆነ ከዚያ በኋላ በአጠቃላይ በሴቶች ህይወት ላይ የሚደረግ ጭቆና ስለአለ ነው ።

እንግዲህ የየካቲቱ አብዮታዊ እንቅስቃሴ የኢትዮጵያ ጭቁን ህዝቦች ዐረፈውዳል ትግላቸውን ያበረቱ በት ታሪካዊ ወቅት ነው ። በኢትዮጵያ ላይ የተዘረጋው ፊውዳል ሥርዐት ውስጥ ዋናው ቅራኔ በፊውዳሎችና እነሱን አንከባክበው በያዙት ኢምፔሪያሊስቶችና በጭቁኑ ሰፊ ሕዝብ በተለይም በገባሩ ህዝብ መካከል እንደሆነ ግልፅ ነው ።

በኢትዮጵያ ውስጥ የሴቶች ቁጥር ፲፫ ሚሊዮን ፬፻፲፪ ሚሊዮን ማለትም ከጠቅላላ ህዝቡ ፵፱.፲፬፻፲፪ ነው ። በዛሬ ወቅት የጭቁን ህዝቡ ጥያቄ በሚነሳበት ወቅት ከህዝቡ ግማሽ ያህል የሆኑት የሴቶችም ጥያቄ መነሳቱ አይገርምም ።

ሴቶች እንዲያውም የጭቁን ጭቁን በመሆናቸው የነሱ ብሶትም በሰፊው ተነስቷል ። ህብረተሰባችን በቤተሰብ የተከፋፈለ ነው ። ቤተሰብም ለህብረተሰቡ አካል ነው ። በቤተሰብ ውስጥ ደግሞ ሴቶች ይገኛሉ ። ስለዚህ

ህም ጠቅላላው ህብረተሰቡ የቆመበት መሠረት ሲነቃ ነቅ የቤተሰብ ሁኔታ ከዚህም ጋር የሴቶች ጥያቄ አብሮ መነሳቱ የማይቀር ነው ።

ዛሬ በልዩ ልዩ ጋዜጣዎችና መጽሔቶች በየጊዜው ስለሴቶች የተፃፈ ጽሁፍ ማየት የተለመደ ሆኗል ። በተለይም የፊውዳሉ ሥርዐት ውጤት የሆነው የሴቶች አዳሪዎች ቁጥር ሀገሪቷን በማጥለቅለቁ በነገሩ እንዲታሰብበትና እንዲተችበት አድርጎአል ። ይህ ግማሽ ሚሊዮን ያህል እህቶች የተሰማሩበት መስክ የጠቅላላውን የህብረተሰቡን ውድቀት የሚያሳይ በመሆኑ የነዚህ ሴቶች ችግር እንዲጠና አድርጎታል ። የሴቶች አዳሪዎች ጥያቄም ከሴቶች ጥያቄ ጋር የተያያዘ የሴቶች የመጨረሻው ውድቀት የሚታይበት ነው ።

ዘመናችን የሶሻሊዝም ሀሳብ በዓለም የተስፋፋበት በመሆኑ በኢትዮጵያም ውስጥ ይህንን አስተሳሰብ የቀሰሙ ሆነ ሌሎችም ለሀገር የሚቆረቆሩ የሴቶችን ጥያቄ የግድ እንዲያነሱት ተገደዋል ። አንዳንድ ሴቶችም እራሳቸው ጉልህ የሆነውን የሴቶች ጭቆና ለምን እንደመጣ በማጥናት ሊያነሱት ችለዋል ።

ነገር ግን የሴቶች ጥያቄ ዛሬ በኢትዮጵያ የሚነሳው ከልዩ ልዩ አንፃር ነው ። የርዕዮተ ዓለም ጥራት በሌለበት በአሁኑ ወቅት የሴቶችም ጥያቄ የሚታይበት ብዙ አቅጣጫ አለው ። አንዳንዴ ሴቶች መቸስ ተበድለዋል ቢባልም ተፈጥሮ ያደረሰባቸው አድልዎ ስላለ እሱን መሻር አይቻልም ፤ ግን በጥሩ ምኞት ሴቶችን እንርዳ እያሉ የሚለፍቱ አሉ ። አንዳንዴ ደግሞ የተለመደውን በሴቶች ላይ የሚደረገውን ሽሙጥጫና ቀልድ

1. ስታቲስቲክስ አብስትራክት ፲፱፻፸፪ እ.ኤ.አ. ገጽ ፳፬ ።

የሚወረውሩ ይገኛሉ ። ሌሎች የሴቶችን ጥያቄ በትክክል ለማቅረብ ይሞክራሉ ። በመሀል ደግሞ ችግሩ መኖሩን አለ ግን ምንም ማድረግ አይቻልም ብለው የትግልን አስፈላጊነት የሚስቱ አሉ ። ጊዜ ጥሏቸው እንደሄደ የተገነዘቡ ጮሎዎች ደግሞ አድሃሪ አስተሳሰባቸውን በተራማጅ ቃላት በመሸፈን ይመጸደቃሉ ።

እንግዲህ በየጊዜው የሚወጡትን ጽሑፎች ለመረዳትም ሆነ ለሴቶች እውነተኛ ነፃነት ለመታገል የሴቶችን ጭቆና ምንጭ ፤ መፍትሄውንና ለመፍትሄው የሚያስፈልገውን ዝግጅት በትክክል መረዳት ያስፈልጋል ። ሴቶች አሁን ካሉበት ግማሽ እንቅልፍ ነቅተው ዐላማ ባለው ትግል ውስጥ እንዲሳተፉ ያስፈልጋል ። ለዚህ ደግሞ የጠራ አስተሳሰብ ያስፈልጋቸዋል ። ሴቶች በትግል ሲሳተፉ ያላቸው ኃይል በቀላል የሚገመት አይደለም ። ስለሆነም ወደ ሙሉ ነፃነታቸው እንዲያመሩ በሙሉ ኃይል ለነፃነቱ ትግል መሳተፍ አለባቸው ። ለዚህም የፖለቲካ ንቃት አስፈላጊ ነው ።

ስለዚህም ነው ስለ ሴቶች አጠቃላይ ጭቆናና መፍትሄው በአሁኑ ወቅት መጻፍ አስፈላጊ ሆኖ ያገኘ ነው ።

በዚህ ጽሑፍ የተገለጸው ስለ ሴቶች ጠቅላላ ሁኔታ ነው ። በምሳሌ ደረጃ ካልሆነ በኢትዮጵያ ሴቶች ላይ ብቻ የተወሰነ አይደለም ። ምክንያቱም የኢትዮጵያ ሴቶች ሁኔታ ጥናትና ምርምርን ይጠይቃል። ይህ እስከ አሁን ያልተደረገ ቢሆንም ወደፊት መሠራት ያለበት ነው ።

በዚህ ጽሑፍ ግን በመጀመሪያ በሴቶች ላይ የሚደርሰውን ጭቆና በየረድፉ ባጭሩ እንጠቅሳለን ። ይህም ሴቶች የሚደርስባቸው አድልዎ ድርብ መሆኑን ያስረዳል ። ይህ ድርብ ጭቆና መኖሩ ከታመነ በኋላ የዚህ ሁሉ መከራ ምንጭ ምን እንደሆነ ለማወቅ ይረዳ ዘንድ የታሪክ ምስክርነት ይቀርባል ።

በሚቀጥለው አርእስት ውስጥም በመደብ የተከፋፈለ ህብረተሰብ በህብረተሰቡ ላይ ምን ዓይነት ውጥንቅጦችን እንደሚያስከትል ባጭሩ ለማሳየት እንሞክራለን ። ለምሳሌ ያህል ለህብረተሰባችን ዓይነተኛ ችግር የሆኑትን የሴተኛ አዳሪዎችን ችግርና የልጆችንም ችግር ቀረብ ብለን እንመለከታለን ።

ከላይ ለተጠቀሱት ችግሮች መፍትሄውንም መጠቀም ተገቢ በመሆኑ ሴቶች ለነፃነታቸው እንዴት መታገል እንዳለባቸው ለማስረዳት እንሞክራለን እዚህም ነፃነት ለመድረስ የሚያስፈልጋቸውና የማይቀር የተደራጀ የትግል ደረጃ በመኖሩ ስለ ሴቶች ድርጅትም አንዳንድ ሃሳቦች ተዘርዝረዋል ። የሴቶች ችግር ደግሞ የነሱ ብቻ ባለመሆኑና ከሌሎችም የህብረተሰብ ክፍል ችግሮች ጋር በተለይም ከወዝአደሩ መደብ ጋር የጠበቀ ግንኙነት ስላለው ይህንንም አንስተን ለመተቸት እንሞክራለን ።

ይህ ጽሑፍ ስለኢትዮጵያ ሴቶች ምንም አዲስ ጥናት አያቀርብም ። ቢሆንም የኢትዮጵያ ሴቶች ጭቆና ከአለም ሴቶች ጭቆና ውጭ ባለመሆኑ ፤ የችግሩ ምንጭም ሆነ መፍትሄው አንዳንድ ተመሳሳይነት እንዳላቸው የማይካድ ነው ። በእርግጥ የኢትዮጵያ ተጨባጭ

ሁኔታ የተለየ እንደመሆኑ መጠን በትግል ስልት ቅየሳ
 ላይም ሆነ በቅስቀሳ ሥራ ላይ የሀገሩን የተለየ ልማድና
 ባህል በመገንዘብ መስራት ያስፈልጋል ። ነገር ግን
 ይህን ልማድረግም ቢሆን አጠቃላይ ዐላማና ግብ ግልጽ
 እንዲሆን ያስፈልጋል ። ይህም ጽሁፍ በዚህ አንፃር
 አነስተኛ አስተዋዕኦውን እንዲያደርግ የታሰበ ነው ።

ምዕራፍ ፩

የሴቶች ጭቆና በልዩ ልዩ መስኮችና የድርብ
 ጭቆና ትርጉም ።

ሴቶች በፆታቸው መጨቆን ከጀመሩ ብዙ ሺህ
 ዓመታት አልፈዋል ። ሥልጣኔ ከተጀመረ ጀምሮ የተጻፉት
 ታሪኮች በሙሉ ሴትን ዝቅተኛ ወራዳና ለህብረተ
 ሰቡ ምንም የማታበረከት ተነታች ዕቃ አስመስለው
 ሲያቀርቧት ቆይተዋል ።

ሆኖም ህብረተሰቡን የሚያንቀሳቅሰው ሀይል
 ከጊዜ ወደ ጊዜ እየተለዋወጠ መሄዱን አልተወም ።
 የሰው ልጅ የታሪክ እድገትም ከዚህ ውጭ ባለመሆኑ
 ከህብረተሰብ ዕድገት ጋር ተያይዞ የአስተሳሰብ ለውጥም
 ይደረጋል ። ይህ አዲስ አስተሳሰብም እየተስፋፋና ብዙ
 ተከታዮችን እያገኘ በሄደ ቁጥር በሀገር ክልሎች ሳይገታ
 አለም አቀፋዊ ጠባይን እየያዘ ሄደ ።

በተለይ ዓለም አቀፋዊ የሆነው የሶሻሊዝም የአስ
 ተሳሰብ አብዮት ባለፈው መቶ ዘመን ከተደረገ ወዲህ
 በሰፊው የዓለም ጭቆን ሀዘቦች መካከል ተቀባይነትን
 ከአገኘ ወዲህ የሴቶች ጭቆና ጉዳይ ሳይንሳዊ በሆነ
 መልክ ቀርቧል ።

— የሴቶች ጭቆና ለምን መጣ ?

የግድ መኖር ያለበትና የማይፋቅ ሁኔታ ነውን?
 በነማርክስ አስተሳሰብ እነዚህ ጥያቄዎች ከህብረተሰቡ
 ችግሮች ተነጥለው የቀረቡ አልነበሩም ።

በጠቅላላው ህልው ልጅ እኩልነትና ነፃነት ጥያቄ ጋር ተያይዘው የቀረቡ የህብረተሰብ ችግሮች ነበሩ እንጂ ።

ሴቶች በዓለም ውስጥ ከሚገኙት ህዝቦች ዓፄበፂ ናቸው ። ሴቶች የተተኪው ትውልድ የህይወት ምን ጮች ናቸው ። በመደብ በተከፋፈለ ማንኛውም ህብረተሰብ ውስጥ ደግሞ በማንኛውም መደብ የሚገኙ ሴቶች ሁሉ የፆታ ጭቆና ይደርስባቸዋል ። ነገር ግን በመደብ በተከፋፈለ ህብረተሰብ ውስጥ ሁሉም ነገር የሚሠራው የተገላበጠሽ ነው ። ሠራተኛው ይራባል ፤ ይጠማል ፤ ይራቆታል ፤ መብት የለሽም ነው ። የምርት ማከናወኛውን የያዙ ደግሞ ሳይሰሩ ይከብራሉ ይበለጽጋሉ ። በህብ ታቸውም ሌላውን ይገዛሉ ።

በእንደዚህ ዓይነት ህብረተሰብ የሴቶችም ሁኔታ ተመሳሳይ ነው ። ምንም እንኳን ታታሪ ፤ ሠራተኞች ፤ የህይወት አመንጭዎች ቢሆኑም ከዝቅተኛነት ፤ ከመካ ሳቆል ተላቀው አያውቁም ። የዓለም ጭቆን ህዝቦች ለነፃነታቸው በሚያደርጉት ትግል ሴቶችም ቢካፈሉ ከቶ ሊያስደንቅ አይችልም ።

የሴቶች ጭቆና በብዙ መንገዶች ይታያል ። ይኸንን መቸስ አናይም የሚሉ የውሸት ዕውሮች ናቸው ። ከቤት ጀምሮ በመንገድ ፤ በህግ ፤ በሃይማኖት ፤ በኤኮኖሚና እንዲሁም በባህል አድልዎ ይደረግባቸዋል ። ይህንንም ለማየት በጣም ቀላል ነው ። ነገር ግን ከዚህ የሴቶችን ጥያቄ ትክክለኛነት ለማመን ደግሞ ከአይን ሌላ ቅን ልቦናን ይጠይቃል ። ከማየትና ከቅን ልቦናም አልፎ ዲሞክራሲነትን ፤ አንዱ በሌላው ላይ በሚያደርገው አለ

አግባብ አድልዎ መቆጣጠርንም ይጠይቃል ። ተቆጭቶ ዝም ማለት ሳይሆን ጥያቄውን ማስተጋባትና ለእኩልነታቸው መታገል ደግሞ የተራማጆች ተግባር ነው ።

የሴቶች ጥያቄ በመሰረቱ የዲሞክራሲ ጥያቄ ነው ። በዚህ የዲሞክራሲ ጥያቄም ለማመን ከራስ ጥቅምና ፍላጎት መራቅና ለጠቅላላው የሰው ልጅ እድገት መቆርቆርንም ይጠይቃል ።

ይህ ጥያቄ ዛሬ በሰፊው ሲነሳ «ሴቶች ደግሞ ምን ሆኑና ተነሱ?» የሚሉ አፈ ጮሎዎችና ትምክህተኞች እንዳሉ እናውቃለን ። ነገር ግን ችግራችን ከአፈ ጮሎዎችም ሆነ ከወግ አጥባቂዎች ርቀን እንድናይ አድርጎናል ።

የጥያቄው መነሳት በብዙ ሚልዮን የሚቆጠሩትን ሴቶች ህይወትና ኑሮ እንድናስብ ፤ ራሳችንን እንድንጠይቅ እንድናጠናና መፍትሄውንም እንድንሻ ያስገድድናል ። እንደምናየው በአዳዲስ ህብረተሰብ ውስጥ የማንኛውም ሴት ኑሮ በዝቅተኛነት ፤ በአሽከርነትና በጥገኛነት የተበከለ ነው ። ጥያቄው በመጀመሪያ የሴቶችን የተሟላ ህይወት ፤ ቀጥሎ የህፃናቶችን አስተዳደግና ህይወትን በመጨረሻም የቤተሰብን ህልውና እና የህብረተሰቡን መልካም ኑሮ የሚመለከት ጉዳይ ነው ።

ይህ አሳሳቢ የሆነ ጥያቄ አንዳንድ ግብዞች እንደሚሉት እኔስ ለምን ልቅር በሚል ስሜት የመጣ አይደለም ። ለሁሉም ጊዜ አለው የሚል የአስተዋዮችን ግግር አለ ። የዚህ ጥያቄም መነሳት ከዛሬ የበለጠ ምቹ ጊዜ የለም ። ዛሬ ጥያቄውን አንስተን መወያየት ማጥናት መፍትሄውን ለማግኘት መጣር የሴቶች ጉዳይ ብቻ ሳይሆን የእያንዳንዱ ተራማጅ ተግባር መሆን አለበት ።

ጥያቄው መነሳቱ ትክክለኛ ነው። ወደ ግብ፣ ማድረሱ ደግሞ የሴቶችንና የጠቅላላው ተራማጅ ሀይሎችን ጥንካሬ፤ እምነትና ቆራጥነትን ይጠይቃል።

ሀ. የሴቶች ጭቆና በልዩ ልዩ መስኮች ።

የሴቶች ጭቆና በቤት ውስጥ፤

የሴት ኑሮ የሚጀመረውም የሚፈጸመውም በቤት ውስጥ ነው። ሴት የሚለውን ቃል ወደድንም ጠላንም የምናዛምደው ከቤት ጋር ነው። ይህም ተጨባጭ የሆነ እውነት በመሆኑ ነው። ሴት ህይወቷ ልፋቷና ኑሮዋ ለቤቷ ነው። ከቤት ውጭ ሌላ ምንም ዓለም የላትም። ሌላውን ዓለም የምታየው ከቤቷ ጋር ካለው ዝምድና በመነሳት ነው። የሴት አስተሳሰቧም በቤቷ አራት ግድ ግዳዎች የተወሰነ ነው። እንግዲህ ማንኛውም ሰው የሚያገኘው ትምህርት ከአካባቢው እንደመሆኑ መጠን ሴትም የቤቷ አካባቢ ባስተማራት ብቻ ተወስና ትቀራለች። ከቤት ውጭ ሌላ ለህብረተሰቡ የሚጠቅም ሀሳብ እንድታፈልቅ አይጠበቅባትም። ይህ ሁሉ በቤት ውስጥ የመታፈን ውጤት ነው። ከጭስ፤ ከማድቤት፤ ከልጆች ጫጫታና ከወፍጮ ዓለም ሰፊና ጥልቅ አስተሳሰብ መጠበቁ የዋህነት ነው። ይህ መታመን ያለበት እውነት ቢሆንም የሴትን ዝቅተኛነት ፈጽሞ አያስመሰክርም። የማንኛውም ሰው አስተሳሰብ የአካባቢውን ተጨባጭ

ሁኔታ የሚፈጥረው ነው ብለን ካመንን ሴትም በዚህ ዝቅተኛና እውቀትን የማይሰጥ አካባቢ መኖሯ፤ ይህም ለብዙ ሺህ ዓመታት የቆየ በመሆኑ ልታበረክተው የቻለችው የዚህን የአካባቢዋን ነፃብራቅ ብቻ ነው። ይህ አካባቢዋስ ምንድነው? ሥራዋስ በምን የተወሰነ ነው?

አንድን ወንድ ሴት ምን ትሠራለች ቢሉት ዓይኑን ሳያሽ ፍሬከርስኪ ሥራ ነው ይላል። ይህ የሚባል በት ዐቢይ ምክንያት አለ። በመጀመሪያ የሴት ሥራ ከቤተሰቡ ክልል ውጪ ወጥቶ የማይታይና የማይጨበጥ፤ ለጊዜው አስፈላጊ የሆነ እንደምግብ አሰራር፤ ልብስ ጽዳት፤ የቤት ጽዳት፤ የልጆች አስተዳደግ የመሳሰለ ሥራ ስለሆነ ነው። አንዲት ሴት በቤቷ ውስጥ እስከሰራች ድረስ በምትኖርበት ህብረተሰብ ውስጥ ተጨባጭ የሆነ ሰፊ ምርት ውስጥ አትካፈልም።

ይህ ትርምስምስ የሚባለው ሥራ ግን ምን ዓይነት እንደሆነ እንመልከተው። ለምሳሌ በኢትዮጵያ ሁኔታ በተለይ በገጠር ከእንጨት ለቀማ፤ ውሃ ከማመላለስ፤ እበት ከመዛቅ ጀምሮ እስከ ቤት ማጽዳት፤ ገበያ መሄድ፤ ምግብ ከማብሰልና ለከርሞም እስከ ማከማቸት ሥራው በሙሉ የሴት ነው።

ሌላው ዐቢይ የሴት ሥራ ልጆችን ማሳደግ ነው። መቼስ አንዳንዶቹን ለመጥቀስ ያህል እንጂ አንዲት ሴት በቤት ውስጥ የምትሠራውን ሁሉ መዘርዘር በእውነት አዳጋች ነው። ከዚህም ሌላ ጉልጋሎ፤... አረም... ወዘተ. መሄድ አለ። ይህ ሁሉ ሥራ ከታየ በቀን ውስጥ ከ፲—፲፪ ሰዓት ድረስ ይፈጃል። ስራው ደግሞ በጣም አድካሚ፤ ወገብ የሚቆርጥና፤ ተደጋጋሚ ከቀን ወደቀን የማይለወጥ ነው። አእምሮንም አያነለምስም።

ሥራውም ከባድና አድካሚ ቢሆንም በህብረተሰቡ የሚታየው ግን በጣም ዝቅተኛ በሆነ መንፈስ ነው።

የመውለዱ ተግባር በተፈጥሮ ለሴት የተሰጠ ቢሆንም በዚሁ ሳቢያ ደግሞ አስተዳደጉም ያው በልማድ ለሴቷ ተሰጥቷል። ልጆችን ማሳደግ ደግሞ በጣም አድካሚ፤ ውጤቱ ለጊዜው የማይጨበጥ ሥራ ነው። በአስተዳደጉ ተግባር ወንዱ አይካፈልም። ለአባትየው የራሱ ልጅ እንደ ጎረቤት ልጅ ነው። አባትየው ባስተዳደጉ ውስጥ እንዳይካፈል የተከለከለ ይመስል የልጁ የአስተዳደግ ውጤት ባያምር የምትሰደበዋ ሴቷ ነች። የሴት ልጅ፤ ሴት ያሳደገው የሚባል አነጋገር የመጣው ከዚህ ነው። አንድን ልጅ ማሳደግ ምን ያህል ጊዜ እንደሚፈጅ ለመገመት ቀላል ነው። ነገር ግን በሀገራችን አንዲት ሴት ለምሳሌ ፮—፯ ልጅ ቢያንስ ማሳደግ አለባት። እንግዲህ ምንም ውጤት ቢሰጥ ቢመስልም ጉልበትንና ጊዜን የሚጠይቅ ሥራ እንዳለባት አየን። ለዚህ ምንም የሚከፈላት ገንዘብ የለም። ይህም የብዙ ጭቁን ሴቶች ዕለታዊ ኑሮ ነው።

ሴቷ በተዘዋዋሪ መንገድ በምርት ውስጥ ተካፋይ መሆኗን መረዳት ግን አይከብድም። በሴት ውስጥ ለወንዱ ምግብ የምታዘጋጅለት፤ ልጆቹን የምታሳድግለት በመሆኗ እሱን በምርት ለመካፈል የምታበቃው ሴቷ ነች። ሆኖም ቀጥታ አለመካፈል ለዚህ ሥራዋ ምንም የሚሰጣት ገንዘብም ሆነ ምስጋና የለም። ጭቆናው ታዲያ ምኑ ላይ ነው?

እንግዲህ ሴት ይህንን ህብረተሰቡ የጣለባትን ግዴታ ከቀን ወደቀን፤ ከዐመት ዐመት፤ ትፈጽማለች። ግዴታ ባለበት ሁሉ ደግሞ መብት መኖር አለበት።

ሴት ግን ግዴታዋን ፈጽማ መብት የለሽ ነች። የሴት ሠራተኛ እሱዋ ስትሆን የቤቱ ጌታ ወይም የቤቱ “ዋና” ግን ወንዱ ነው። በሴት ውስጥ በሚደረገው ውሳኔ ወይም ቤተሰቡን በሚነካ ማንኛውም ጉዳይ የመጨረሻውን ውሳኔ የሚሰጠው “የቤቱ ባለቤት” ነው። ሌላ ቀርቶ የእኩል ሴት እንጂ የእኩልት ሴት ተብሎ አይጠራም። በሴት ስም መጥራቱ ነውር ነዋ! የገንዘቡ ባለቤትም ወንዱ ነው። በቀጥታ የሚቀበለው እሱ በመሆኑ። ስለሆነም ሴቷ በቤቷ ውስጥ የምግብ አዘጋጅና የልጆች ጠባቂ ብቻ ሆና ትቀራለች። ካልመሰለው ሊገርፋት ሊያባርራት የሚችል ዕቃ መሰል ሰው ነች። አካባቢው በሙሉ ይህንን ሀቅ ነው ብሎ ተቀብሎታል፤ አምኖበታል።

እንደሠራተኛ ሰው የዕረፍት ቀን ወይም የአመት እረፍት ከቶ አይሰጣትም። ጤናውን ከበሽታ ለመከላከል ምንም አይነት ጥበቃ አይደረግለትም። በጤስና ጥቃቅን በሚመስሉ ስራዎች ምክንያት ጤናዋ ከቀን ወደቀን እየተጎዳ ይሄዳል።

ለማጠቃለል ሴት በሴት ውስጥ ታፍና በህብረተሰቡ ተጨባጭ ምርት ውስጥ የማትካፈል በአካባቢዋ እንደሚገኙት እቃዎች የምትቆጠር መብተቢያ ፍጡር ነች። ግዴታዋን ለመፈጸም ብትገደድም መብቷ በሴት ውስጥ እንኳን አይከበርም።

የሴቶች እጣ በጥሞና ለተመለከተው እንኳን ለሰው ልጅ መብት ቆሚያለሁ የሚልና፤ ሰብአዊ ስሜት ያለውን እንኳን በእውነት የሚያሳስብ አንገብጋቢ ጉዳይ ነው።

ሴቶችና ህግ

ህግ የወንዶችን የበላይነት የሚደነግግ አይነተኛ መሣሪያ ነው። ግን ህግ ራሱ በአየር ላይ የቆመ አይደለም። ህግን የሚወስነው ያ ህብረተሰብ የቆመበት ስልተምርት ነው። ስለዚህም የሴቶች ሁኔታ በህግ እንደ ሀገሩ ስልተምርት በመጠኑ ይለያይ እንጂ የሴቶችን ሁለተኛ ዜጋነት የሚያረጋግጥ ነው። ይህንንም ለመመልከት እሩቅ መሄድ አያሻንም። በ፲፱፻፶፪ ዓ. ም. በወጣው ፍትህ ብሄር ሁለተኛ መጽሃፍ ክፍል ፪ ቁጥር ፳፻፴፭ እንዲህ ይላል።

፩. ባል የቤተ ዘመድ ሹም ነው።

፪. በዚህ ህግ ተቃራኒ የሆኑት ድንጋጌዎች እንደ ተጠበቁ ሆነው እንዲሁም ባል ለሚያዛት ህጋውያን ለሆኑ ነገሮች ሚስት መታዘዝ አለባት።” ይልና በዚህ ክፍል በቁጥር ፳፻፵፮ ላይ ደግሞ፤

“ባል አሽከር ለመቅጠር ችሎታ የሌለው እንደሆነ ሚስቲቱ የቤት አያያዝን ሥራ እንድታከናውን ግዴታ አለባት” ብሎ ይደመድማል።

ከላይ እንደምንመለከተው ህግ ሴቶች የሚጨቁኑበት አንዱ አይነተኛ መንገድ ሲሆን የወንዶችን የበላይነት በይፋ የሚያጸድቅ ነው። ህግ በመሠረቱ የማንኛውንም ህብረተሰብ የዕድገት ደረጃን በመጠኑ የሚያሳይ የገዢው መደብን ፍላጎትና የበላይነትን የሚገልጽ የተቀናበረ መግለጫ ነው። ልዩ ልዩ ሥርዐቶች ተጨቋኝን መደብ በግልጽ የሚያንበረከኩበት መሣሪያ ነው።

በመደብ በተከፋፈለ ህብረተሰብ ውስጥ ህግ የሚቆመው ለበዝባዥ መደብና ለወንዶች ነው።

ስለጠንን ባሉ የምዕራብ ሀገሮች ለምሳሌ ጣልያን ውስጥ የፍች መብት እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ በህግ ክልክል ነበር። ይህም ዞሮ ዞሮ ጉዳቱ ለሴቶች ነው።

ሴቶችና ሃይማኖት፤

በዓለም ውስጥ ያሉት ሀይሎች ሰሙሉ ሴትን ለመበደል ብቻ የሚኖሩ ይመስላሉ። ለምሳሌ ሃይማኖት ለሰው ልጅ በሙሉ ለድሃውም ለሀብታሙም፤ ለወንዱም ለሴቷም ቆሜአለሁ እያለ ሁሉንም ፍጡር በአንድ ዓይን መመልከቱን እየለፈፈ በድርጊት ግን የምናየው ተቃራኒውን ነው። በተለይ ሃይማኖት በሴት ላይ በሚያደርገው አድልዎ ማንኛውም ሀይማኖት በምሳሌ ነት ሊጠቀስ ይችላል።

የክርስትና ሃይማኖት “ሚስቶች ሆይ ለጌታ እንደምትገዙ ሁሉ ለባላችሁም ተገዙ” በማለት ጭፍን ታዛዥነትንና የበታችነትን ይሰብካል። የእስልምና ሀይማኖት ሴቶች በቤት ውስጥ መታራናቸው በቂ መስሎ ስለማይታየው ከቤት ውጭ ያለው ዓለምን እንዳያዩ ዓለምም እነሱን እንዳታያቸው ተሸፋፍነው እንዲሄዱ ያደርጋቸዋል። ሴቶችም እርኩስ ፍጡሮች ናቸው ብሎ በማመን መስጊድ እንዲገቡ አይፈቅድላቸውም።

ሃይማኖት የወሊድን ተፈጥሮአዊ ተግባር እንደርከሰት ይቆጥረዋል። በወሊድ ጊዜ ደም መፍሰሱ የሴቶችን ወራዳነት የሚያስመስክር ነው ብሎ አምኖበታል። ጠጋ ብሎ ላየው ሰው ግን ይህ በምንም ዓይነት

የሴቶችን እርኩስነት አያሳይም ። አንድ ህጻን በማህጸን ውስጥ በእናቱ ደም አማካይነት ምግቡን ያገኛል ፤ የማያስፈልገውን ቁሻሻ ሁሉ ያስወግዳል ። ይህ በእናትና በልጁ መካከል ያለው የደም ግንኙነት ከተቋረጠ የህጻኑ ህይወትም አብሮ ይቋረጣል ። በወሊድ ጊዜም የሚወለደው ልጅ በራሱ ለመኖር የሚያስችለውን ከእናቱ ስለሚያገኝ ይህ የደም ግንኙነት ይቋረጣል ። በዚህ ጊዜም ደም ይፈሳል ። ይህ የደም ግንኙነት ከሌለ ህይወት ሊኖር አይችልም ። ታዲያ ርክሰቱ ምኑ ላይ ነው? ፍጹም ተፈጥሯዊ የሆነ ሁኔታ እንደነውር መቆጠሩ ባለማወቅ ብቻ ነው ። ደም ምንም የሚያስነውር ወይም የሚቀፍ ነገር አይደለም ። ሰው ራሱ ያለ ደም ሊቆም አይችልምና ። ሃይማኖት የሴቶች ቦታ ቤት ነው ብሎ ስለሚያምን ትምህርት የሚሰጠውም ለወንዶች ነው ። በሀይማኖት አማካይነት ማንበብና መጻፍ የቻሉ ብዙ ወንዶች ሲሆኑ የዚህ ዕድል ያገኙ ሴቶች ግን ከማነሳቸው የተነሳ እንደሌሉ መቆጠር ይቻላል ። የቤተ ክርስቲያን አገልጋዮች ለመሆን የሚችሉም ወንዶች ብቻ ናቸው ።

በልዩ ልዩ ምክንያቶች ብዙ ሴቶች የሃይማኖት አማኞች ናቸው ። ለዚህም ከፍተኛና ጽኑ እምነት አላቸው ። ሆኖም ሙሉ በሙሉ የሚያምኑበት ይህ ሃይማኖት አድልዎን በሴቶች ላይ አይተውም ፤ አይራራላቸውም ። ምክንያቱም ሀይማኖትም እንደማንኛውም የገዢው መደብ ሀይሎች የሚያደላው ለወንዶች ነው ። እንዲያውም ሀይማኖት የሴቶች ጭቆና አለም ሲፈጠር የመጣ ነው ብሎ ምእመናኖቹን በማሳመኑ ለወደ

ፊት ሴቶች እንዳይታገሉ ፤ በፊት የነበራቸውን እኩልነት አጥንተው እንዳይገነዘቡ በባርነታቸው ለዘለዓለም እንዲኖሩ የሚያደርጋቸው የገዢው መደብ መሣርያ ነው ።

ባህል ፤

ባህል የአንድ ህብረተሰብ የፖለቲካውና የኢኮኖሚው ነጻብራቅ ነው ። እሱም በመደብ በተከፋፈለ ህብረተሰብ ሁሉ ባለው ሀይል ፤ የሴቶችን የበታችነት ከትውልድ ወደ ትውልድ ሲያስፋፋ ኖሯል ።

በጽሁፍ በኩል ያየን እንደሆነ የግል ህብት በሰፊ ነበት ህብረተሰባችን ውስጥ ጸሀፊዎች ዕውቀታቸውን ያበረክታሉ ። ግን ጽሁፎችን እያበረከቱ ይሸጣሉ ፤ ወይስ አይሸጡም ከሚለው ጥያቄ በመነሳት ነው ። በስነ ጽሁፍ ውስጥ ሴትን “ተፈጥሯዊ” የሆነ የዝቅተኛነት ቦታዋን በማስያዝ ፤ በማንኛውም ቦታ ከሥጋ ግንኙነት ጋር በማያያዝና ለዚህ ብቻ እንደኖረችና እንደተፈጠረች አድርገው ያቀርቧታል ። በአድልዎ ላይ የመሠረተውን ቤተሰብ ውስጥ ያለው ግጭት አይወጣም ። ሴት ዓመል ስለሌላት እንዴት እንደምትነዛነዝ ፤ እንደምትጨቃጨቅ ለማቅረብ ይሞክራሉ ። አብዛኞቹ ጸሀፊዎቻችን ወንዶች ናቸው ። ስለሆነም በሴቷ ላይ የሚሰነዘሩት አስተሳሰብ በሙሉ ከነሱ አንፃር ብቻ ነው ። ብዙ ጊዜ ሽርሙጥናን መቅረት እንደማይችል የህብረተሰብ አካል አድርገው ያቀርባሉ ። አንባቢው የሴቶችን ጭቆና እንዲያይ አይቶም ትክክል አለመሆናቸውን እንዲረዳ አያደርጉም ። ይህም የሆነበት ምክንያት አብዛኞቹ ፀሐፊዎቻችን የሚያንጸባርቁት የገዢውን መደብ ርእዮተ አለም በመሆኑ ነው ።

በምሳሌዎችና በግጥሞች በኩል ብንሄድ ሴትን የሚያንቋሽሹ “ድድብናዋን” ለማሳየት የሚተረቱና የሚገጠሙ ብዙ ናቸው። ለምሳሌ ያህል ብንወስድ፤

“ሴት ማገዶ ቢቸግራት ምስሶ ትነቅላለች።”

“ሴትና ፈረስ እንደ ኩሬ ውሃ

እያደር ማነስ።”

“ሴት ታውቅ በወንድ ያልቅ።”

“ሴትና ፈረስ የሰጡትን ይቀምስ።”

የአማርኛ ቋንቋ ራሱ ሴት የሚለውን ቃል የሚጠቀመው በማንቋሽሽና በስድብ ነው። ሴት የሚለው ስድብ ፈረስ ለፍላፊ ሥራን የማይችል ሲሆን ደካማ ማለት ነው።

ብዙ ዘፈኖችም የሴትን የበታችነት የሚያሳዩ ናቸው።

አፀያፊ የሆነው የባህላችን ወገን ይበልጥ ይስፋፋል፤ እንደ እውነት ተቆጥሮም በሴቶች ላይ ያለው አደገኛ ተጽዕኖ ይበልጥ እየከረረና እያደገ መጥቷል።

ባህላችን ሴቶች ያለባቸውን ጭቆና፤ እንደእናትነት ያላቸውን የተቀደሰ ተግባር ለማሳየት ወይም የጠቅላላው ህብረተሰባችንን ብልሽት ለማሳየት አይሞክርም። ስለሆነም የሴቶችን ሁኔታ እንዳለ ለማስጠበቅ እንጂ ለማሻሻል፤ ጉድለቱን ለማሳየት ባለመሞከሩ እንዲያውም አድሃሪ ሚናን ሲጫወት ቆይቷል።

በሀገራችን ባለው ልማድ መሠረት ደግሞ ሴት አፈኛ፤ ወንዳወንድ ላለመባል አንገቷን ደፍታ መሄድ አለባት። አለባበሱዋ ለሱዋ እንደሚመቻት ሳይሆን ባልን የሚያስገኝ መሆን አለበት።

ለገበያ የተሸጠ ህብረተሰብ በመሆኑ ሴት ባል የምታገኘው ስትኳኳል፤ ስታጌጥ ነው። በማለት የምትችለውን ያህል እንድትገዛና ጊዜዋን ሆነ ሀብቷን በዚህ እንድታጠፋ ይደረጋል። በመልካም ባህልና ልማድ ስም ሴቶች ይህ ነው የማይባል አድልዎ ይሰራባቸዋል። ይህም ለብዙ ሺህ ዘመናት የቆየ በመሆኑ በቀላሉ የሚወገድ አይሆንም፤ እስከ አሁን የያዝነው ባህል የጨቋኙ መደብ ባህል ነው። ስለሆነም የነሱን ርእዮተ አለምና አስተሳሰብ በማስፋፋት የሰፊውን ህዝብ ጭቆና፤ የሴቶችንም ጭምር ዘላለማዊና መለወጥ የማይችል አስመስሎ ሲያቀርብ ቆይቷል።

ሴቶችና ጋብቻ፤

የመደብ ቅራኔ ባለበት ማንኛውም ህብረተሰብ ውስጥ የጋብቻ ትርጉም የተመሳሰለ ነው። በፊዳላዊው ሆነ በቡርህኒው ህብረተሰብ ውስጥ ወደ ጋብቻ የሚገፋፉት ምክንያቶችም ሆነ ውጤቶች የተመሳሰሉ ናቸው።

ጋብቻ በፊውዳል ሥርአት ውስጥ ምን መልክ እንዳለው፤ በሴቷ ላይ የሚያደርስባት የሞራል ውድቀትና ለጠቅላላ ህብረተሰቡም ያለው ፍች ለኛ ህብረተሰብ መንገዱ አጉል ጊዜ ማባከን ነው። ይሁንናም ሁኔታውን ለማየት ስንፈልግ ባካባቢያችን ያለውን የጋብቻ ፍች መመርመሩ ጠቃሚ ነው። በማለት አንዳንዱን እንመለከታለን።

ዛሬ ኢትዮጵያ የምትገኘው ከፊል ፊውዳል ከፊል ቡርህኒ ስርአት ውስጥ ነው። በዚህ ህብረተሰብ ውስጥም ቤተሰብ አነስተኛው የኢኮኖሚ አካል ነው።

በሀገራችን ውስጥ የሚደረገውን ጋብቻ በአጠቃላይ ስናይ በፍቅር ላይ ያልተመሠረተ ጋብቻ ነው። ፍቅር የሚባለው ነገር እንዲያውም ከውጭ የመጣ ከባህላችን ውስጥ የሌለ ነው። በማለት የሚቃወሙ አሉ። ጋብቻም እንደማንኛውም ሽቀጥ የሚታይ የለዎች ግን ኙነት ሆኗል።

ጋብቻ በሁለቱ ተጋቢዎች መካከል ባለው ፍላጎትና መግባባት መደረግ ሲገባው በሀገራችን ውስጥ ግን በወላጆች መካከል የሚፈጸም የጨረታ ገበያ ነው። በጋብቻው ውስጥ የሚጋቡት ሰዎች በተለይም የሴቷን ፍላጎትና ስሜት በፍጹም የሚመለከት የለም። ቤተሰቦች የማን ልጅ እንደሆነች ያጣራሉ። ይህም በልማድ ብቻ የሚደረግ ሳይሆን የወላጆችዋን ሀብት ለማወቅ ያህል ነው። ሁለቱም ወጣቶች በሚጋቡበት ጊዜ እንደቦታው ባህልና ልምድ ይዘውት የሚመጡት ገንዘብ፣ ከብት ወይም መሬት አለ። የሴቷ ወላጆች ጨረታውን ላሸነፈ ይሰጣሉ። የጨረታው አሸናፊ የሚሆነውም ይበልጥ ገንዘብ ያለው ነው።

በአንዳንድ ክፍለ ሀገራት ውስጥ እንዲያውም አንዲት ሴት ስታረግዝ ልጅሽ ሴት የሆነች እንደሆነ ለልጅ ተብሎ ይለመናሉ። እንግዲህ ጋብቻቸው የቤተሰቦችን ሀብት በማየት፣ ይዛው መምጣት የምትችለውን ሀብት በመገመት እንደሆነ ለማየት ከዚህ የበለጠ ጥሩ ምስክር ሊኖር አይችልም።

ምርጫ በወንድ በኩል አንዳንዴ የሚፈቀድበት ሁኔታ አለ። ወንድ ደስ ትለኛለች ወይም አትለኝም የሚለውን ስሜቱን ለመግለጽ ይፈቀድለታል። ሴቷ ግን

እንደሚሸጥ ዕቃ አብለጭላጭና አምራ እንድትታይ፣ እንድትመረጥ ይደረጋል። ወንድን የማታስከፋው ከሆነ ስምምነቱን ይገልጻል። ነገር ግን ይህ ከነፃ ምርጫ ጋር መግታት የለበትም። በሱም በኩል ሆነ የፈለገውን እንዲያይ ሳይሆን ከተመረጡት ውስጥ ነው እንዲመርጥ የሚፈቀድለት። በሴቷ በኩል ይህም ምርጫ ሆኖ ፈጽሞ አይፈቀድላትም። በአጋጣሚ አውቃ እንደማትፈልገው ብትገልጽም ሴት መች እሽ ብላ ታገባለች፤ ወግ ነው ሲፃሩ ማልቀስ እየተባለ ወደደችም ጠላችም ትሸጣለች። የብዙ ሴቶች ዕጣ ይህ ነው።

ጋብቻ በሴቶች ላይ የሚደረገው ኢሰባዊ ጭቆና በሙሉ የሚገለጽበት አንድ መንገድ ነው። መውደድ እንደ ኃጢአት የሚቆጠርበት ህብረተሰብ ውስጥ እንገኛለን። መፈቃቀር ሰው ስሜት እስካለው ድረስ መኖር የሚገባው ነገር ሆኖ ሳለ አንዲት ሴት ለባል የተዘጋጀ ላትን ሳይሆን ሌላ ወንድ የወደደች እንደሆነ የብልግና፣ የወርበልነት ምልክት ነው በማለት ብዙ ጣጣን ያስከትልባታል።

የድንግልና ጥያቄ የጋብቻ ሌላው “አስፈላጊና” መሠረታዊ ጥያቄ ሆኖ እንደቆየ ግልጽ ነው። በልዩ ልዩ ብሄሮችና ጎሳዎች እንደቦታው “ዋጋው” ይለያያል። በአጠቃላይ ግን በሴቷ በኩል ከጋብቻ በፊት ማንኛውም ዓይነት የሥጋ ግንኙነት የተወገዘ ነው። ወላጆች ገበያቸውን እንዳያጡ ይህንን የልጃቸውን ድንግል እንደዕይን ብሌን ይቆጣጠሩታል። በአንዳንድ ቦታዎች የሴቷ ብልት መሰፋቱ ይነገራል። በሌሎች ከጋብቻ በፊት በአዋቂዎች በቀለበት እየተለካች ለጋብቻ ብቁነቷ ይመስ

ከራል ። ወንዱ የፈለገውን ያህል የሥጋ ግንኙነት ቢያደርግ ምንም ነውር እንዳልሆነ አንዳንዴም ከጋብቻ በፊት የሥጋ ግንኙነትም እንዲፈጽም መደረጉን ግን አንርሳ ።

ሴት ልጅ በራሱዋ ገላ ላይ እንኳን ምንም ያህል መብት እንደሌላት የሚያሳይ አስቀያሚ የሴቶች ጭቆና የሚታያበት አንዱ መንገድ ይህ ነው ። ይህም ሴቶች ለሥጋ ግንኙነት ብቻ የተፈጠሩ የሚያስመስል በራሳቸው ገላ ላይ መብተ ቢስ የሚያደርጋቸው ነው ።

በዚህም ምክንያት ነው ብዙው የኢትዮጵያ ሴቶች በሚኖሩበት በገጠር ውስጥ ገና ሰውነቷ ሳይጠነከር ፤ ልጅነቷን ሳትጨርስ ፤ በችኮላ እንድታገባ የሚደረገው ።

ያልጎለመሰች ህፃን ልጅ በአስራ ሁለትና በአስራ ሶስት ዓመት ዕድሜ የቤተሰብ ግዳጅዋን ለመፈፀም ያላት ሁኔታም በጣም አነስተኛ ነው ። ይህም በወሊድ ላይም ሆነ በልጅቷ ጤንነት ላይ ከፍተኛ ጠንቅን የሚያስከትል መሆኑን ብዙ በሽታ ላይ የወደቁ እናቶች ይመሰክራሉ ለብዙ ሀብረተሰባዊ ጠንቆች ምክንያት የሚሆነው አንዱ ይህ የጋብቻ ስንኩል አፈፃፀም ሲሆን የሽርመጥና መስፋፋትም አንዱ ምልክት ነው ።

በከተማዎች ውስጥ ይህ “ተሻሽሎ” በመቅረብ ላይ ነው ። ስንት ከብት ሳይሆን ስንት ደመወዝ ፤ መኪና ቤት የሚሉት ጥያቄዎች የቀድሞ ቦታን ወርሰዋል ። ብዙዎች ሰዎች ሴቶችና ወንዶች በሥጋ ግንኙነት ካልሆነ በሌላ ምንም የሚገናኙ አይመስላቸውም ። ወጣት ወንዶችና ሴቶች ስለወደፊት ህይወታቸው ፤ ስለአካባቢያቸው ፤ ስለሥራ ፤ ስለትምህርት ልዩ ልዩ

ውይይትን ሊያደርጉ ይችላሉ ፤ ይገባልም ። ይህ በሚከለክልበት ቦታ ሁሉ በወንድና በሴት ወጣቶች መካከል የልዩነት አጥር በመፈጠሩ ለወደፊት የሚያስፈልጋቸውን መግባባትና ፍቅር ሊመሠርቱ ከቶ አይችሉም ።

በገንዘብ ላይ የተመሰረተ ብዙን ጋብቻ መቅረት አለበት ። በጋብቻ ያሉት አዳይ ህጎችም መደምሰስ ይኖርባቸዋል ። ጋብቻ ለወንዱም ሆነ ለሴቷ ትርጉም ይኖረው ዘንድ በፆታዎች መካከል እኩልነት መኖር አለበት ። በዚያን ጊዜ ነው ዛሬ የመከራ ምንጭ የሚመስለው ትዳር ወደ እውነተኛና የመፈቃቀር አንድነት ኑሮ ሊያመራ የሚችለው ።

የሰዎች እውነተኛ ፍቅር ከእንስሳዎች የሚለይበት ነገር አለ ይላል ኤንግልስ ። ይኸውም ፤ አንዱ አፍቃሪ የሌለውን ምላሽ የፍቅር ስሜት ይፈልጋል ። እንስሳዎች ይኸንን አይጠይቁም ። እንግዲህ የኛ የጋብቻ ዘይቤ ይኸንን እንደማይከተል አይተናል ። ጋብቻ በፍቅር ላይ መመስረት አለበት ። በፍቅር ውስጥ የሌለውን ወገን ስሜት ግጣራት አለብን ። ይህ ሁሉ አይደረግም ። ጋብቻችን እንስሳዊ የሆነ ጠባይ እንዳለው በእውነት ለማየት አያዳግትም ። ወንዱ ሴቷን ሲፈልገው የሚወስዳት ሳይፈልገው ደግሞ አውጥቶ የሚወረውራት እቃ ነች ።

በጋብቻ ውስጥ ሴቷ ባርያ ነች ። ለወንዱ ይህንን ጋብቻ ሰብሮ ሌላ ሴት ጋ ለመሄድ በጣም ቀላልና የተለመደ ነው ። ከጋብቻ ውጭ ልጅ ቢወልድም የስህተት ነገር ነው ተብሎ በቀላሉ ይታለፋል ። ሚስቷ ብትቆጣም አመል የሌላት ነች ትባላለች ። እሱዋ ግን ከጋብቻ ውጭ የሥጋ ግንኙነት አድርጋለች ተብሎ ብትጠረጠር

እንኳን ወዮላት ያውም ከደፈረች ። ሀብረተሰቡም
ዓይነቸውን ላፈር ይላታል ። ዲቃላ ልጅ አምጥታ እሱ
እንደሚያደርገው እሱ ቤት ማሳደግ የማይጠረጠር ነው ።
ህይወቷን እስከማጣት ልትደርስ ትችላለችና ። ይህ
በሚባልበት ጊዜ ወኔ አለች ባይ ወንዱ ሁሉ “ታደያ
ሚሰቴ የትም ትዙር እንዴ?” ብሎ መቆጣቱን ከአሁኑ
ለማይት ይቻላል ። ግን የኛ ዓላማ ሴቶችም ወንዶችም
በየጾናቸው እንደሚሰጡት የሥጋ ግንኙነት ያደርጉ ፤
ጋብቻ ይፍረስ ለማለት ሳይሆን ይህ ጋብቻ ለወንዱም
ለሴቱም እኩልና ትርጉም ያለው ፤ በፍቅር የሚያስራ
ቸው ይሁን ለማለት ነው ። አዳይ ጋብቻ ህጎች ለሴቶች
ሀዘንና መከራ ምክንያት ስለሆኑ መፋቅ አለባቸው ።
ጋብቻ ሸቀጥ መሆኑ ቀርቶ ሁለት በፍቅር የተሳሰሩ
ወንድና ሴት የሚኖሩበት በእኩልነት ላይ የተመሠረተ
መሆን ይገባዋል ።

ብዙ ሴቶች ጋብቻቸው ትርጉም እንደሌለው ተገ
ኹና የልጅ አሳዳጊ ብቻ አድርጎ የሚያስቀራቸው መሆ
ኑን ያውቃሉ ። ነገር ግን መፍትሄውን ለማግኘት ስላል
ቻሉ የባርነት ቀንበራቸውን ተሸክመው ይኖራሉ ።

በቡርሻው ሀብረተሰብ ጋብቻ መጠነኛ መሠረታዊ
ያልሆነ መሻሻልን አግኝቷል ይህ ሥርዓት ከፈውዳል
ስርዓት በእድገት ደረጃ ከፍተኛ ያለ ቢሆንም በግል ሀብት
ላይ የተመሠረተ በመሆኑ የሴቶችን ሙሉ ነፃነት አላስ
ገኘም ። ሴቶች የጋብቻ ተገኹ ናቸው ። በዚህ ሀብረተ
ሰብ ውስጥም ጋብቻ የሸቀጥነት ጠባቂን አልተወም ።
ስለሆነም በጋብቻው የወንዱ የበላይነት አለ ። በዚህ
ስርዓት የሚገኝ ግንኙነትም ወንድ በመደቡ ውስጥ መጠ

ነኛ ምርጫን ያደርጋል ። ፍቅር ከፈውዳሉ ስርዓት የተሻ
ለም ሚና አለው ። ነገር ግን በዚህም ስርዓት ቤተሰቦች
በልጆቻቸው ላይ የሚያደርጉት ተጽእኖ አልቀረም ።

እንግዲህ እንደተመለከትነው በመደብ በተከፋፈለ
ሀብረተሰብ ውስጥ ያሉ ወንዶች ሴቶችን በሀብት ለመ
ግዛት የተዘጋጁ ሴቶችም በገንዘብ ለመሸጥ የተገደዱ
ናቸው ።

በቡርሻው ስርዓት ውስጥ በእኩልነት ላይ የተመ
ሠረተ ጋብቻ ካለ በወዛደሩ መደብ ውስጥ የሚደረገው
ጋብቻ ነው ።

ከጉልበታቸው በስተቀር ምንም ሌላ የሚያወር
ሱት ሀብት በሌላቸው ሰዎች መካከል የመጋባት ፍላጎት
ሊያደርግ የሚችለው በመፈቃቀር ላይ ሲመረኮዝ ብቻ ነው ።
ይህም በመሆኑ በወዛደሩ መደብ ውስጥ የሚደረገው
ጋብቻ ከሸቀጥ ውጭ ነው ለማለት ይቻላል ።

የሴቶች ጭቆና በኢኮኖሚ ፤

ከላይ የተጠቀሱት በሴቶች ላይ ጭቆና የሚያስከ
ትሉት ሁሉ የሴቶች ጭቆናን ያመጡ አይደሉም ።

ሃይማኖት ፤ ህግ ፤ ባህል ወዘተ. የሴቶች ጭቆና
ምክንያቶች ሳይሆኑ የኢኮኖሚው ጭቆና ውጤቶች
ናቸው ። በማንኛውም ሀብረተሰብ ውስጥ የኢኮኖሚ
የበላይነት ያለው በፖለቲካ ፤ በህግ በባህልም የበላይነቱ
የተረጋገጠ ነው ።

ለምሳሌ አንድ ሰው በሳንባ ነቀርሳ ሲለከፍ ያስለ
ዋል ፤ ያልበዋል ፤ ያመነምነዋል ። እነዚህ ሁሉ በሽታው

በአጠቃላይ ሀብት ላይ ድምፅ የላቸውም ። አሁንም ቢሆን ወንድ የበላይ ነው ተብሎ ስለሚታመንና ሀብቱ ሁሉ በሱ ስም ስለሆነ ቀጥተኛ የሆነ የሀብት ቁጥጥር የሚያደርገው ወንዱ ነው ። እመቤቲቱ ትክበር እንጂ በወንድ አይን ሴትነቷ አይሳትም ። ስለሆነም በሌሎች ሴቶች ላይ የሚደርሰው የፆታ ጭቆና በሰዋ ላይ ርህ ራሄ አያደርግም ። የባህል ፤ የህግ ፤ የሃይማኖትና የፖለ ቲካ አድልዎም ይደርስባታል ። አንድ ከሌላ መደብ የመጣ ወንድ በአንዳንድ ነገሮች ላይ በወንድነቱ ብቻ ከሰዋ የበላይነት ሊኖረው ይችላል ። በወንዶች የበላይነት የተ መሰረተ ሀብተሰብ ምንም ቡርህ ብትሆን ከፆታ አድልዎ ውጭ አያደርጋትም ። ስለዚህ ቡርህ ሴት ድርብ ጭቆና ባይደርስባትም የፆታ ጭቆና አለባት ።

በፊውዳል ስርአት ውስጥ የሚገኙ በፊዳውሉ መደብ ውስጥ ያሉት ሴቶችም ሁኔታቸው ተመሳሳይ በመሆኑ ድርብ ጭቆና አይደርስባቸውም ።

የወዝ አደር ሴቶች ሁኔታ ግን የተለየ ነው ። በዚህ መደብ ውስጥ የሚገኙት ሴቶች ከሌላው መደብ ሴቶች የሚለዩበት አንድ ነገር አለ ። ይኸውም በቤት ውስጥ ብቻ መታፈናቸው ቀርቶ በኢንዱስትሪ ሥራ ውስጥ ይካፈላሉ ። የሚያፈሩት ምርትም ለአንድ ቤተሰብ ሳይሆን ለጠቅላላው ሀብተሰብ የሚውል ነው ። ሴቶች በኢንዱ ስትሪ ዓለም መካፈላቸው ለሰው ልጅ እድገትን ያመ ጣል ። በኢንዱስትሪ ሴቶች መሥራታቸው ተራማጅ የሆነ ድርጊት ነው ። ነገር ግን ሴቶች በዚህ ኢንዱስ ትሪ ውስጥም የሚደርስባቸው ረቂቅ የጭቆና ቀንበር በምርት የመካፈል መጥፎ ውጤት ሳይሆን የቡርህው

አዳይ ሥርአት ውጤት መሆኑን በትክክል ግንዛብ ይገባል ። ሴቶች በኢንዱስትሪ ስለሚካፈሉ በቤት ውስጥ ከሚውሉት ሴቶች የከፋ ጭቆና አይደርስባቸውም ። ጭቆናው የሚደርስባቸው በኢንዱስትሪ ስለተካፈሉ ሳይሆን ኢንዱስትሪዎች የግል ሀብት ስለሆኑ ብቻ ነው ። ስለዚህ የሴቶች በኢንዱስትሪ መሳተፍ ተራማጅ የሆነ ድርጊት ነው የሚባለውም ለዚህ ነው ።

ነገር ግን ወዝ አደራቶች በምርት እንዲሰማሩ የተደ ረገው ሴቶችም ድርሻቸውን ይካፈሉ ከሚል በጎ ምኞት አይደለም ። በዓለም ውስጥ ኢንዱስትሪ እየተስፋፋ በሄደበት ወቅት የሰው ጉልበት በይበልጥ እያስፈለገ ሄደ ። ባለ ኢንዱስትሪዎች ደግሞ ዋና የሥራ መመሪያቸው በአነስተኛ ዋጋ ብዙ ትርፍን ማግኘት ነው ። ስለሆነም በኢንዱስትሪ ውስጥ ብዙ ሴቶችና ሕፃናት ልጆችን በማስገባት በጣም ትንሽ ደሞዝ ይከፍሏቸው ጀመር ። በወዝ አደሩ ውስጥ የሚገኙ ሴቶችም የባል ደሞዝ ብቻ ለምግብ ፤ ለልብስ ፤ ለቤት ኪራይ አልበቃ ስለሚላቸው ከመራብ ለመሥራት ይወስናሉ ። ምንም ዓይነት ትምህርት ያላገኙ በመሆናቸውም የሚቀጠሩት በጣም በአነስተኛ ደሞዝ ነው ።

ባለኢንዱስትሪውም እነዚህ ሌላ ምኞት የሌላ ቸውን ምስኪን ሴቶችና ልጆች በመጨረሻው ዝቅተኛ ዋጋ ያሰራቸዋል ። ምንም እንኳን የሥራው ዓይነትም ሆነ የሰዓቱ ልክ ከወንዶቹ ቢያንስም ሁኔታው አንዳን ዴም የከፋ ቢሆን ሴቷ ከወንድ እኩል አይከፈላትም ። እስከ አሁን ድረስ “ሰለጠንን” ባሉት የምዕራብ ቡር ህገሮች እንኳን ከወንዶች እኩል ሰርተው ሴቶች

የሚከፈላቸው ከወንድ ደሞዝ ከፃ—፹ በመቶ የሚገመት ብቻ ነው። የቡርጂውን አስተሳሰብ ተመልክቱ—ብዙ ትርፍ እንዳገኝ መክፈል ያለብኝ በተቻለ መጠን ዝቅ ተኛውን ዋጋ ነው።

ይህች ምስኪን ሴት ደግሞ ሌላ መሄጃ የላትም። ደግሞ ለሴት ይህ መች አነሰና የሚል አስተሳሰብ አለ። በእርግጥ የኢኮኖሚውንና የፖለቲካውንም መስክ እሱና መሰሎቹ በያዙበት ስርዐት ምንም ሌላ ምርጫ ሊኖራት አይችልም።

ሴት ደግሞ በኢንዱስትሪ ውስጥ ተቀጥራ መስራት ስለጀመረች ተፈጥሯዊ የሆነ የልጅ መውለድ ተግባርን አትተውም። ስለሆነም ተቀጥራ በምትሠራበት ወቅት የመውለድ ግዴታዋንም መፈፀም አለባት። ነገር ግን የሱን ስራ ስለጀመረች መውለዷን ማቆም ያለባት ይመስል ባረገዘች ጊዜ ይናደዳል። ስለትርፉ መጋደል እንጂ ስለልጁ ህይወትም ሆነ ስለናትየዋ ጤንነት ምንም አያገባኝም ብሎ ያስባል። ይህንን ብስጭቱን ከሥራ በማስወጣት ወይም ለወሊድ ጊዜ ገንዘብ ባለመክፈል ይገልጻል። ተመልክቱ፤ በዚህ ሰዓት ማንኛዋም ሴት (ድሀዋም ጭምር) ጥንቃቄና መንከባከብ ያስፈልጋታል። ባለኢንዱስትሪውም ይህንን ያውቃል። ነገር ግን የትርፍ መጋረጃ ዓይነት ህሊናውን ስለሚጋር ደው አይቶ እንዳላየ ሰምቶ እንዳልሰማ በመሆን ነገሩ እሱን እንደማይመለከተው ያልፈዋል።

«... አዎ ጌቶቹ ቡርጂዎች ይህ ሁኔታ ምንም አዲስ ነገር ሆኖ ባይታያቸውም፤ እርጉዙዋን ሴት እስከ ምትወልድበት ቀን ድረስ በየቀኑ ፲፪—፲፫ ሰዓት ቁማ፤

ብዙ ጊዜም እያንበጠች እንድትሠራ ማድረግ — ይህ ድርጊት የመጨረሻ ልበደንዳናነትና አጸያፊ አውሬነት መሆኑን የነሱ ሚስቶች ምናልባት ከኔ ጋር ሳይስማሙ አይቀሩም።»¹ ይላል ኤንግልስ የቡርጂዎችን አውሬነት በመመልከት።

ይሁንናም አንድ ማስታወስ የሚያስፈልግ ነጥብ ቢኖር ወዝ አደሪቷ ከቤት ወጥታ ለየት ባለ ዓለም ውስጥ ከብዙ ሌሎች መሰሎችዋ ጋር ግንኙነትን የምታደርግበት፤ አስተሳሰቧን የምታሳድግበት ሁኔታን ይህ የኢንዱስትሪ ሥራ ይፈጥርላታል።

በሰፊ ምርት ውስጥ ትካፈላለች። እሱዋ ሰርታ የምታስገኘው ምርት በቤት ታፍኖ የሚቀር ውጤቱ የማይታይ አይደለም። ማለትም ለጊዜው ጥቅም የሚውል ነገር ብቻ አታፈራም። ለምሳሌ ጨርቃ ጨርቅን፤ ጫማን፤ ሰዓትን፤ መኪናን በመሳሰሉ ተጨባጭ የሆኑ ምርቶችን በማፍራት ትካፈላለች። በመጀመሪያ እነዚህ ምርቶች የሚገኙት ቴክኖሎጂን በመጠቀም ነው። ይኸውም በመኪናዎችን መጠቀምን ይጠይቃል። ስለሆነም የወዝ አደሪቷ አስተሳሰብ እንዲያድግ፤ አእምሮዋም እንዲጎለምስ ይረዳታል። ምክንያቱም መኪናው እንዴት እንደሚሰራ ማወቅ፤ የተሻለ ምርትን ሊያገኝ እንዴት እንደሚችል መመራመርን ያስተምራታል። ስለዚህም በዚህ መደብ የምትገኝ ሴት በአራት ግድግዳዎች ታፍና ከቀን ወደቀን የማይለወጥ፤ የማይ

1. Marx, Engles and Lenin, on Woman's question, 1971. Russian Edition.

ጩበጥ ሥራን ከምትሠራ ከቤት እመቤት ይልቅ ስለ
ዓለም የተሻለ አስተሳሰብን ትማራለች ።

ከዚህም ሌላ ባለአንድስትሪው በሁሉም ሠራተኞች
ላይ የሚያደርገው ከፍተኛ ጭቆና የግድ ትግልን ይወልዳል ። ስለዚህም በዚህ የሥራ መስክ የተሰማሩት ሴቶች
ለመደባቸው ዓይነተኛ የሆነውን ቆራጥነትና አብዮታዊ
ነትን ይማራሉ ።

በቤተሰብ ውስጥ ያለውን ግንኙነት ያየን እንደሆነ
ባልዬውም ሆነ ሚስቷ ላባቸውን በመሸጥ ብቻ ስለ
ሚኖሩ ጋብቻቸው ከሞላ ጎደል ከሸቀጥ ውጭ ነው
ለማለት ይቻላል ። እሱም ሆነ እሱዋ ሌላ የገቢ ምንጭ
ስለሌላቸው ቡርሻው ወይም የፊውዳል መደብ
ወገኖች ሀብትን ለማጠራቀም የታቀደ አይደለም ። የሚ
መሠረተው በግላዊ ስሜትና በመፈቃቀድ ላይ ነው ።
ነገር ግን በወዝ አደሩ ቤተሰብ ውስጥም በሁለቱ
ያታወቁት ውስጥ እኩልነት ይሰፍናል ማለት አይደለም ።
በዝባዥና ተበዝባዥ ባሉበት ማንኛውም ሀብረተሰብ
ብዙ ነገሮች ሚናቸውን ይጫወታሉ ። ወዝ አደሩም
ቢሆን በአካባቢው በራዲዮ፣ በጋዜጣ፣ በዘልማድ ከሚነ
ገሩት ከትውልድ እስከ ትውልድ የሚተላለፉት
ባህላዊና ልማዳዊ ተፅእኖዎች አሉት ። በዝባዦች አድ
ሃሪ አስተሳሰባቸውን በወዝአደሩ ላይ ለመጫን ብዙ
ጥረቶችን ያደርጋሉ ። ስለዚህም ወዝአደሩም ቢሆን
በቡርሻው አጉል እምነቶችና በቡርሻው ባህል የተ
ከበበ በመሆኑ የሴትን ዝቅተኛነት ተቀብሎታል ።
ከዚህ ተጽእኖም ሊወጣ የሚችለው የወዝአደሩን ርእዮተ
ዓለም ሲቀበልና የረጅም ጊዜ ሳይንሳዊ ትምህርትን

ሲያገኝ ነው ። ይህንንም የብዙ ዘመን የአስተሳሰብ ባር
ነት መስበር የማያቋርጥ ትግል ያስፈልገዋል ።

በወዝአደሩም መደብ ውስጥ የወንዱ ማንኳህሎኝ
ነት በብዙ ረገዶች ይታያል ። እኩል ሲሰሩ ቢውሉም
ሴቷ በቤት ውስጥ እንደገና የቤት ሥራዋን ትቀጥላ
ለች ። ይኸውም የቤት ሥራ የሴት ሥራ ነው ተብሎ
ይታመናልና ነው ። በልጆች አስተዳደግ ረገድም የሴት
ሥራ ነው ስለሚባል እሱዋው መቀጠል አለባት የሚል
እምነት የጸና ነው ።

የወዝ አደርን ቤተሰብ ጉዳይ ካነሳን አይቀር በወ
ላጆችና በልጆች መካከል ያለውን ግንኙነት ነክተን
እናልፋለን ። በዚህ መደብ ውስጥ በልጆችና በወላጆች
መካከል ያለው ግንኙነት ሰብዐዊ ነው ። በውርስም ሆነ
በሀብት የሚጋጩበት ምንም መንገድ የለም ። እንዲያ
ውም ሁሉንም ያጣመራቸው የድህነት ሰንሰለት ፍቅ
ርንና መተዛዘንን ይወልዳል ። ወላጆችም ልጅን የሚያ
ዩት እንደዕቃ አይደለም ።

እንግዲህ የወዝ አደሪቷን ሁኔታ ከተመለከትን
በመጀመሪያ ደረጃ አብረዋት እንደሚሰሩት ወዝአደ
ሮች ለሚሰሩት ሰዓቶች በሙሉ የሥራ ዋጋቸው አይሰ
ጣቸውም ። ለምሳሌ ያህል ወዝ አደሮች ሴቶች በቀን
ሰምንት ሰዓት ይሠራሉ እንበል ። ለዚህ የሥራ ሰዓት
የሚከፈላቸው ግን ለሰምንቱ ሰዓት የሰራ ጊዜያቸው
አይደለም ። የሚከፈላቸው በጣም ትንሽ ነው ። ለምሳሌ
ለአራት ሰዓት ሥራቸው የሚመጣጠን ሊሆን ይችላል ።
ነገር ግን ለሥራቸው ዋጋ የሚከፈላቸውን ሰዓት ቆጥ
ረው ወደቤታቸው መሄድ አይችሉም ። አሠራው ጉልበ

ታቸውን የሚገዛው ለስምንት ሰዓት ነውና ። የአራት ሰዓት የእያንዳንዱ ወዝ አደር (ሪት) የጉልበት ሥራ ምን ይሆናል? ይህ ለአሰሪው ይገባል ። እንመልከት ለምሳሌ ፶ ወዛደሮች (ሪቶች) በፋብሪካው ይሠራሉ እን በል ። እያንዳንዱ (ደ.) ሠራተኛ በቀን የአራት ሰዓት የጉልበትን (ቷን) ዋጋ በወርም $30 + 4 = 120$ የመቶ ሃያ ሰዓት ዋጋ ብቻ ያገኛል (ታገኛለች) ። ይህንንም ገንዘብ (ዒ) ጋር ከቤተሰቡ (ዒ) መካፈል አለበት ። ከበርቴው ግን በወር ከእያንዳንዱ ሠራተኛ የመቶ ሃያ ሰዓቶች ዋጋ ያገኛል ። ከ፶ው ውስጥም የ፯ሺ ሰዓቶች ዋጋ ያገኛል ማለት ነው ፤ ብዝበዛ ማለት ይህ ነው ፤ የምርት ማከናወኛዎችን በመያዙ ብቻ የጉልበት ሥራ ሳይሰራ ይኸንን ሁሉ ሀብት ለማግኘት እንደቻለ እናስተውል ።

ይህ እንግዲህ በወንዱ ወዛደርም ላይ ሆነ በወዝ አደሪት ላይ የሚደርሰው የመደብ ጭቆና ነው ።

የወዛደሪቷ ሁኔታ ግን ከላይ ከተጠቀሰውም የከፋ ነው ። ለምን? በአንድ ፋብሪካ ውስጥ ከወንዱ እኩል ሥራ እየሠራች ወይም ሴቶች ብቻ ባሉበት ቦታ ወንዱ የሚሰራውን ያህል እየሰሩ የሚከፈላቸው ግን የወንዱን ያህል አይደለም ። ማለትም ለእኩል ሥራ እኩል ደሞዝ አይከፈላትም ። ይህንን ወደ ሰዓት ብንለውጠው ለወንዱ የሚከፈለው የአራት ሰዓት የጉልበት ዋጋ ብቻ ነው ካልን ሴቷ የምታገኘው ለምሳሌ የሶስት ሰዓት የጉልበት ሥራ ነው ማለት ነው ። ጌታው ቡርሻም ከእያንዳንዱ ወዝአደሪት በቀን የአምስት ሰዓት የጉልበት ሥራ ውጤትን ለራሱ ያስገባል ማለት ነው ። ይህ በሥራ ብዛት ወይም ማነስ ሳይሆን ሴት በመሆኗ ብቻ

የሚደርስባት ጭቆና ነው ። ይህም ሴት በባህል ፤ በሃይማኖት በህግ ወዘተ. ተጨቁናለች ብለን የነበረው ሀቅ በገቢር ሲተረጎም የሚያሳይ ነው ። ይኸውም ከመደብ ጭቆና ሌላ የጾታ ጭቆና የሚባለው ነው ። ስለዚህም ነው ጭቁን መደብ ውስጥ የሚገኙ ሴቶች ድርብ ጭቆና ይደርስባቸዋል የሚባለው ።

በሌላ አንፃር ግን የዚህ የወዛደር መደብ ሴቶች የሚያድጉ ፤ አስተሳሰባቸውን የሚያስፋፉ ሰፊ ምርት ውስጥ ተካፋዮች በመሆናቸው በአብዮታዊ ትግል ውስጥ ለመሳተፍ ያላቸው ሃይል በቤት ከታፈኑት ሴቶች ይበልጥ ከፍተኛ ነው ። ድርብ የሆነ ጭቆና ስለሚደርስባቸው ምሪታቸውም የከረረ ነው ። ካስትሮ እነዚህን ስለመሳሰሉት ሴቶች ሲናገር ድርብ ጭቆና ስለሚደርስባቸው ድርብ ታጋዮች ናቸው ይላል ። በእውነት ጭቁን ሴቶች ድርብ ታጋይ ለመሆናቸው በብዙ አብዮቶች ውስጥ አስመስክረዋል ።

በንዑስ ከበርቴው መደብ ውስጥ የሚገኙ ብዙ ሴቶችም ከድርብ ጭቆና ውጭ አይደሉም ። የቢሮ ሠራተኞችን እንመልከት ።

በመጀመሪያ እነዚህ ሴቶች የሚሰማሩበት መስክ ቀደም ሲል በገዢው መደብ የታሰበበት ነው ። ሳይንስና ቴክኖሎጂን በሚመለከቱ ፤ የሰውን አእምሮ በሚያጎለምሱ መስኮች ላይ እንዲሠማሩ አይደረግም ። በአብዛኛው ቦታ እንደምናየው የሚሰማሩት በአስፈጻሚነት ቦታ ነው ። በአገራችን እንኳን ብዙ ሴቶች የተሰማሩት በጸሐፊነት ተግባር ነው ።

አንድ ግልፅ ምሳሌን እናቅርብ ።

በአንድ ቦታ ሰዎች ሲመዘገቡ መዝጋቢው የወንዶችን የሥራ መስክ ሲጠይቅ በመሥሪያ ቤት የሚሠሩ የመሰሉትን ሴቶች ግን በቅድሚያ ጸሐፊ ነዎት? እያለ ይጠይቅ ነበር ። በእውነትም የሚያሰኝ ሆኗል ። ይህም ሥራ ታዛዥነትን ፤ የተቀየሰውን ማስተላለፍ እንጂ ምንም ዓይነት የአእምሮ እንቅስቃሴን አይሰጥም ። በብዙ ቦታም የሴቷ ሠራተኛ ሚና ወንድ የሰጠውን ትእዛዝ በመጻፍም ሆነ በማስተላለፍ መርዳት ብቻ ነው ።

አንድ ሀሳብ በአእምሮአችን ሊመጣ ይችላል ፤ ይኸውም ሴቶች ራሳቸው ፈልገው የሚያደርጉት ነው ይህንን እንዲሠሩ ማንም አያስገድዳቸውም የሚል ነው ። በመጠኑ እውነት አለው ። ነገር ግን የበዝባዝ ህብረተሰብ ሴቶች ራሳቸው እንኳን በሚለፍፉት ወሬና ልማዳዊ ተፅእኖ የራሳቸውን “ዝቅተኛነት” እንዲያምኑ አድርጓቸዋል ። ግን ይህ ዋናው ምክንያት አይደለም ። ዋናው ቁም ነገር ከፍተኛ አስተሳሰብን በሚጠይቁ የትምህርት መስኮች ውስጥ እንዳይካፈሉ መደረጉ ነው ።

ለምሳሌ ከ፲፱፻፷፬ ዓ. ም. በኢት. ከ፩—፮ ክፍል ከተመዘገቡት ፯፻፲፮፻፳፱ ተማሪዎች ውስጥ ፪፻፳፯፻፲፬ ሴቶች ናቸው ። ይህም ከግማሽ የሚያንስ ቁጥር ነው ። ነገር ግን በከፍተኛ ትምህርት ውስጥ ከተሰማሩት ፭፻፳፻፹፬ ተማሪዎች ውስጥ ፬፻፴፰ ብቻ ሴቶች ናቸው ።¹ ይህ ደግሞ ከአንድ አስረኛውም በታች

1. ስታትስቲክስ አብስትራክት ፲፱፻፸፪ እ. ኤ. አ.

ነው ። ለዚህ ምክንያቶች ብዙ ናቸው ። ነገር ግን እዚህ ማየት ያለብን በከፍተኛ ትምህርት ምን ያህል ሴቶች እንደተሰማሩ ነው ።

በታሪክ ውስጥም ከተመለከትን ሳይንስና ምርምር ነክ በሆኑ ቦታዎች ውስጥ ተሰማርተው ለመማር የቻሉ ሴቶች እንዳይገቡ የሚከለክሉበት ወቅት ነበር ። በእንግሊዝ ሀገር ውስጥ ለምሳሌ ሴቶች ህክምናን እንዳያጡ በወግ አጥባቂዎች ከፍተኛ ተፅእኖ ይደረግባቸው ነበር ። ዛሬም ይደረግባቸዋል ።

አንዳንድ ሀላፊዎች ሴት ሠራተኛን የሚያዩት እንደ ሥራ አስፈጻሚ ብቻ ሳይሆን እንደ እቃም ነው ። የሰሚታቸው መውጫ እንዲሆኑ ይገፋፋቸዋል ። የሥራ ቦታቸውን ላለመልቀቅ ሲሉ በተግባሩ የሚገደዱም ጥቂቶች አሉ ። የአሰሪዎቻቸውን ፍላጎት ካልፈጸሙ ደግሞ በዚህ ምክንያት ብቻ ከሥራ የሚባረሩ እንዳሉም ያደባባይ ምስጢር ነው ። እነዚህ ሴቶች መሸጥ ያለባቸው ችሎታቸውን ብቻ ሳይሆን ገላቸውን ጭምር ነው ብለው የሚያምኑ በወንድ ማንኛውም ነት የተወጠሩ ሹዎች ጥቂት አይደሉም ። ሰብአዊ ክብራቸውን ጠብቀው ለመሥራት የሚፈልጉ ብዙ ሴቶች ችግር ያጋጥማቸዋል ።

እነዚህ በሥራ ውስጥ ተሰማሩ የተባሉ ሴቶች በቤት ውስጥ የሚጠብቃቸው “የሴት ሥራም” አለ ። የሠራተኛነት መብታቸውስ ምን ያህል ይጠበቃል? በተለይ ዝቅተኛ ሥራ የሚሰሩት የሴቶች ቁጥር በርከት ያለ እንደሆነ የታወቀ ነው ። የነሱም ቢሆን የወሊድ ፈቃድ ማግኘት ፤ ልጆቻቸው በታመሙ ጊዜ ለማሳከም የሚሰጣቸው ጊዜ በቂ አይደለም ። የማይሰጣቸውም አሉ ።

ምሁራን ሴቶችም በዚህ ክፍል ውስጥ የሚገኙ ናቸው። ምሁራን ሴቶች በተለይ ኢትዮጵያን በመሰሉ ሀገሮች ባገኙት ትምህርት አማካይነት በሀብረተሰቡ ውስጥ ከሌሎቹ ሴቶች የተሻለ ይሁን እንጂ ነፃናቸው ማለት አይቻልም። ባለው ባህላዊ አስተሳሰብ መሠረት አሁንም ከፍተኛ ቦታ ውስጥ እንዲሳተፉ አይደረግም። ህግ እነሱ ስለተማሩ በሌሎች ሴቶች ላይ ከሚደረገው አድልዎ ውጭ አያደርጋቸውም።

እነዚህ ሴቶች ባላቸው ሰፊ ያለ አስተሳሰብ በነሱም ሆነ በሌሎች ሴቶች ላይ የሚደርሰውን ጭቆና ሊያዩ ይገባል። ሆኖም ደግሞ ባላቸው ወላዋይ የመደብ ጠባይ፣ በኢኮኖሚ ከሌሎች መሻል፣ ወደ ቡርህነት ለመለወጥም በሚያድርባቸው ጽኑ ፍላጎት ምክንያት ቆራጥና ታጋይ አይደሉም።

ነገር ግን የጭቁን ህዝብ በተለይም የፆታቸው ጭቆናን በደንብ የተረዱ፣ መደባቸው ክደው በአብዮታዊ ርእዮተ ዓለም የታነፁና፣ የሰፊውን ጭቁን ህዝብ ወገን የመረጡ፣ ብርቱ አብዮታውያን ሊወጣቸው ይችላል። እንግዲህ እንደዚህ የሚሆነው በስመ የተማረ ሊሆን እንደማይችል ማየቱ ጠቃሚ ነው። በቡርህው ርእዮተ ዓለም ያመነ በጭቁኑ ሰፊው ህዝብ ብልፅግና ደህንነት የማያምን፣ የራሱን ሀብት አከማችቶ ለማደግ የሚፈልግ ምሁርም አለ። ይህም ሊያስገርም አይገባም። ትምህርት ለሰፊው ሕዝብ ጥቅምና ለጭቆና መፍትሄ እንዲሆን ቡርህዎች አያስተምሩም። እነሱ እውቀቱን ለነሱ ስርአት አገልጋይ እንዲሆን ነው የሚያዘጋጁት። ታጋይ ለመሆን ከትምህርት ሌላ የፖለቲካ ንቃትን፣ የራሱን መደብ ክዶ

ከሰፊው ህዝብ ጋር መሰለፍን፣ ቆራጥነትንና በህዝብ ሀይል ማመንን ይጠይቃል። እንደዚህ የተማሩት ተጨባጭ ሁኔታን ለመረዳት የቻሉ ምሁር ሴቶች ከሌሎች ተራማጆች ጋር በመሆን ጭቁኗን ሴት ሊያስተምሩና ሊመሩ ይችላሉ። በመጨረሻ ግን ጭቁኗም ሴት ሆነች መላው ህዝብ ነፃ ሊሆን የሚችለው በራሱ አብዮታዊ ትግልና በወዛደሩ መሪነት መሆኑ መታመን አለበት። ዋናው ሀይል ጭቁኑ ህዝብ ራሱ ነውና።

በግብርና ዓለም ውስጥ ተሰማርተው የሚገኙ ሴቶችም በጣም ግልፅ የሆነ ጭቆና ይደርስባቸዋል። የነዚህ ሴቶች ኑሮ ከየትም አንፃር ሲታይ የከፋና አስቃቂ ነው። የምርት መሣሪያዎች ወደኋላ የቀሩ በመሆናቸው የገጠሩ የኑሮ ደረጃ ዝቅተኛና አሳፋሪ ሲሆን በመጀመሪያ ደረጃ የዚህ በደል ተሽካሚዎችም ሴቶች ናቸው።

ለምሳሌ የገበሬው ቤተሰብ በሙሉ፣ ባል፣ ሚስት፣ ልጆች በፊውዳል ይዘረፋሉ። ሁሉም በእርሻ ላይ ተካፋይ ቢሆኑም በምርቱ መካፈል ላይ ግን በሥራው ያልተካፈሉት የመሬት ቡርህዎች ትልቁን ድርሻ ይወስዳሉ። እነሱ እንግዲህ መሬቱና አንዳንዴም የእርሻ መሣሪያ ውም ጭምር የነሱ ስለሆነ ብቻ ነው። ይህ መደባዊ የሆነ ፊውዳሎች በጭሰኞች ላይ የሚያደርሱት ጭቆና ነው። ሴቷም የዚሁ በደል ተካፋይ ነች። ምክንያቱም ኢትዮጵያን በመሰሉ ታዳጊ ሀገሮች ውስጥ ሴቶች በሰፊው በእርሻ ተሰማርተዋል። ሰፊ ባልሆኑና፣ እነስተኛ ምርትን በሚያስገኙ ለዕለታዊ ጥቅም በሚውል የግብርና ሥራ ላይ ሴቶች ከፍተኛ ደረጃ አላቸው። ወንዱ ሞፈር ቀንበሩን ይዞ አንዴ ካረሰ በኋላ ሌላውን ሥራ

ለሴትየዋ የሚተውበት ሥፍራም አለ ። እንግዲህ በግብርና የተሰማሩ ሴቶች በቤት ሥራ ብቻ ሳይሆን በእርሻም ውስጥ ትልቅ ሚናን እንደሚጫወቱ መገንዘብ አስፈላጊ ነው ።

ነገር ግን ከዚህ ሌላ ከድንቁርና ጋር የተሳሰረው የፊውዳል ሥርዓት እንደሌሎች ጨቋኝ ሥርዓቶች በሙሉ እንዲያውም በባሰ ሁኔታ ሴትን የሚያያት እንደ እቃ ነው ። ይህንንም ለማሳመን የተወሳሰቡና የተዘበራረቁ ልማዶችና ህጎችን በማሰራጨት እንዲያስተምሩ ለሴቶች መደብ አባሎች ማለትም ፊውዳሎችን ይቅርና ጭቁን ገበሬውን ፤ ሴቶችን ራሳቸውን ሳይቀር በዚህ አስተሳሰብ በክሎኦቻቸው ። በገጠር ትምህርት ባለመስፋፋቱ ብዙውን የገጠሬ ህዝብ በዚህ አድሃሪ ልማዳዊ አስተሳሰብ ይይዙታል ። ስለዚህም በሴቶች ላይ ያለው አስተሳሰብ በጣም ዝቅተኛ ነው ። ይህ ለኛ ህብረተሰብ አዲስ ነገር አይደለም ። ስለዚህ በግብርናም በተሰማሩ ሴቶች ውስጥ የሚያረገው ጭቆና ድርብ መሆኑም ግልጽ ነው ።

እንግዲህ በማንኛውም መደብ ውስጥ በሴቶች ላይ ልዩ የሆነ የፆታ ጭቆና እንደሚደረግባቸው ተመለከትን ። በጭቁኑ መደብ ውስጥ የሚገኙ በተለይ በወዛደር ሴቶችና በግብርና በተሰማሩ ሴቶች ላይ ያለው ጭቆና ድርብ እንደሆነም አየን ። ይህ ድርብ ጭቆና አለ ሲባል የሌለውን ነገር በመፍጠር ወይም ካለው ተጨባጭ ሁኔታ ለማክበድ አይደለም ፤ ያለውን አስቃቂ ሁኔታ በትክክል ለማስቀመጥ መሞከር እንጅ ። ደግሞም የጭቆናውን መጠን ለመዘርዘር የሞከርነው ለሴቶች ሀዘኔታ

እንዲደረግላቸውም አይደለም የብዙ ጊዜ ሀዘኔታ ተደርጎላቸው ነገር ግን ውጤት አልተገኘምና ዋናው ምክንያት ሴቶች ለሙሉ ነፃነት ማድረግ ያለባቸው ትግል ጭቆናው የመረረውን ያህል ተጋድሎውም ከባድ እንደሚሆን ለመጠቆም ያስችል ዘንድ ነው ።

ምዕራፍ ፪

- የሴቶች ጭቆና መነሻው ምንድነው?

የተፈጥሮ ህግ እንደሚያስተምረን ሁሉ ማንኛውም ህብረተሰብ ከዝቅተኛ ደረጃ ወደ ከፍተኛ ደረጃ ይለወጣል ። ቤተሰብ የህብረተሰቡ አካል እንደሆነ ሁሉ እሱም እንደዚሁ ተለዋውጦአል ፤ ወደፊትም መለወጡ የማይቀር ነው ።

፲፱ኛው ክፍለ ዘመን በሰው ልጅ አመጣጥ ፤ በጭቆና ምንጭ ፤ እንዲሁም በልዩ ልዩ ምርምሮች ከፍተኛ አስተዋፅኦ የተደረገበት ክፍለ ዘመን ነበር ብለናል ። በዚህም አኳያ ከዓለም ህዝብ ውስጥ ግማሽ ለሆነችውና ለተበደለች ሴት የጭቆናዋም ምንጭና መፍትሄውም የተገለጸበት ወቅት ነው ። በተለይም ማርክስና ኤንግልስ የተባሉት ፈላስፋዎች እስከዚያን ታሪካዊ ወቅት ድረስ የሰው ልጅ ባፈራው እውቀት ላይ በመመርኮዝ ስለጠቅላላው ህብረተሰብ እድገት ፤ ስለመደብ አፈጣጠር ፤ ስለጭቆና ምንጭ እንዲሁም የነፃነት መንገድን ቁልፍ የሚያስረዳ ፤ ከዚያ በፊት ወደር የሌለውን ታሪካዊ በሳይንስ ላይ የተመረኮዘ ምርምርን በተጨማሪ ሁኔታ ምስክርነት ለዓለም አበረከቱ ።

የነዚህ ታላላቅ ሰዎች የእውቀት ፋና እነሆ ዛሬ ከብዙ አመታት በኋላ እውነተኛነቱን እያስመሰከረ፤ የዓለም ጭቁን ህዝቦችን እየመራ ብዙዎችን ደግሞ ድል አጎናጽፎአቸዋል።

የሴቶችንም የጭቆና አመጣጥ መሠረተ ትምህርት አድርገን የወሰድነው ከነሱ ነው። የሴቶችን ጥያቄ በትክክል የሚያየውና የሚፈታው የሶሻሊስት ፍልስፍና ብቻ ነው።

ሴቶችም ተጨቁነናል ብለን ብንናገር፤ በዚህ ላይ ንስና እምነት ላይ ካልተመረኮዝን እሮሮአችን ወራ ብቻ ሆኖ ይቀራል።

የነማርክስ ፍልስፍና በሴቶች ጭቆና ዘለዓለማዊ ነት አያምንም። ሴቶች እንደዚህ ዝቅተኛና ወራጃ የሆነ ኑሮ ያመጣባቸው ተፈጥሮ ሳይሆን በመደብ የተከፋፈለ ሥርዓት ነው ብለው ያምናሉ። ለዚህም በሳይንስ ላይ የተመረኮዘ ምስክርነትን ያቀርባሉ።

የሴቶች ጭቆና በምን ታሪካዊ ወቅት እንደተጀመረ ለአመጣጡ ምክንያት የሆኑት ተጨባጭ ነገሮችን ለማየት እንሞክራለን። ኡብሊን ሪድ የምትባል ታጋይ የማርክስን ፍልስፍና በመከተል ስለሴቶች ጭቆና አመጣጥ የምትለውን እንስማ።

“ይህ ተፈጥሮአዊም ሆነ ህብረተሰባዊን ታሪክ በማወናበድ ነው። ሴቶችን ዝቅተኛ አድርጎ ወንዶችን ከፍ ያደረጋቸው ተፈጥሮ ሳይሆን በመደብ የተከፋፈለ ህብረተሰብ ነው። ወንዶች ሴቶችን ለማሸነፍ ባደረጉት ትግል በህብረተሰብ ውስጥ የበላይነት ቦታን አገኙ።

ነገር ግን ይህ በፆታ ላይ የተመሠረተው ትግል የጠቅላላው የህብረተሰቡ ትግል አካል ነበር፤ ይኸውም የጋር የሽ ህብረተሰብን ፈንቅሎ በመደብ የተከፋፈለ ህብረተሰብን ለማቋቋም የተደረገ ትግል ነው። የሴቶች ዝቅተኛነት ከብዙ ሌሎች ልዩነቶች፤ ዝቅተኛነቶች ወራጃነትና አንዱ በሌላው ላይ የሚያሳየው የበላይነት ጋር የተያያዘ የተወሰነ ሥርዓት ውጤት ነው። ነገር ግን ይህ የህብረተሰብ ታሪክ ሴቶች በተፈጥሮ ከወንዶች በታች ናቸው በሚል አጉል የተሸፈነ ፈሊጥ ተደፋፍኖ ቆይቷል” ትላለች።

በኛ ህብረተሰብም ቢሆን ሴቶች በተፈጥሮ ዝቅተኛ ናቸው የሚል አነጋገር እጅግ በጣም የተስፋፋ በመሆኑ እንደ ሀቅ ተወስዶአል። እንዲያውም ሌላ ምክንያት ይኖረው ይሆን? የሚል ጥርጣሬ በፍጹም የለም። ማንኛውም ተረት ሆነ ወሬ ብዙ ጊዜ ከትውልድ ወደ ትውልድ ከተሻገረ እውነተኛ ነው የሚል አስተሳሰብ አለ። ሆኖም ሳይንስ የዚህን ሀሰተኛነት ይገልጣል። ይህንን አውነት ለመቀበል የሚከብዳቸው ብዙ ናቸው። ነገር ግን እውነት ለመጀመሪያ ጊዜ ለመቀበል አስቸጋሪ ቢሆንም ግን በመጨረሻ ያሸንፋል።

ይህንን ታሪካዊ ሀቅ ተገንዝበው ለሴቶች ተገቢ ቦታቸውን የሰጡ በሶሻሊስት ፍልስፍና የሚያምኑ ዛሬ ብዙ ሀገሮች አሉ። እውነተኛነቱንም በሥራ ሊያስመሰክሩ ስለቻሉ በምሳሌነት ማስታወሱ ለኛ በጣም ይጠቅመናል።

1. Problems of Women's liberation by evelyn Reed 1969, p. 23

እንግዲህ የሴቶችን ታሪካዊ የጭቆና ምንጭ ለመረዳት ከሥር መሠረቱ ለመመልከት እንሞክር። በነግር ክስ አባባል የሰው ልጅ ታሪካዊ ዘመኖችን በሙሉ በአምስት ሥርዓቶች ለመከፈል ይቻላል። እነዚህ ስርዓቶች በአምስት የተከፈሉት በያንዳንዱ ስርዓት መሰረታዊ የሆነውን ስልተ ርምትን በመመልከት ነው። ዋና የተባለበት ምክንያትም አንዱ ስልተ ርምት በሚገኝበት ታሪካዊ ወቅት ውስጥ የአሮጌው ስልተ ርምት ርዝራዥና በመጨረሻ ደግሞ የአዲሱ ስልተ ርምት ፅንሰ ሊገኝ ስለሚችል ነው። ለዚህ ምሳሌ በሀገራችን የሚገኘውን የፊውዳል ሥርዓት ብንወስድ በመጀመሪያው ላይ የባርያ ስርዓት ርዝራዥ እንደነበረ እናስታውሳለን። አሁን የፊውዳል ስርዓት እየበሰበሰ በሂደቡ ወቅት ደግሞ የቡርኳው የእርባታ ግንኙነትም በመወለድ ላይ እንደሆነ እናያለን። ስለዚህም ነው ይህ ስርዓት በመሰረቱ ፊውዳላዊ ቢሆንም ካለፈውና ከሚመጣው የእርባታ ግንኙነቶች ምልክቶች ለማየት የሚቻለው። ያም ሆነ ይህ ዋናው ስልተ ርምት ፊውዳላዊ በመሆኑ የፊውዳል ስርዓት ይባላል።

አምስቱ የታሪክ ዘመናት የሚባሉት የሚከተሉት ናቸው።

- ፩. ዝቅተኛ የጋርዮሽ ስርዓት
- ፪. የባርያ ስርዓት
- ፫. የፊውዳል ስርዓት
- ፬. የቡርኳ ስርዓት
- ፭. የሶሻሊስት ስርዓት።

በሚቀጥለው ጽሑፍ በይበልጥ የምናተኩረው በዝቅተኛው የጋርዮሽ ስርዓት በተባለው ላይ ነው። ምክንያቱም ሴቶች ሁኔታ በዚያን ስርዓት እንዴት እንደነበረ ስናይ የሴቶች ጭቆና ምንጭ በምን ወቅት እንደመጣ ለመገንዘብ ያስችለናል። በያንዳንዱ ስርዓትም ዋና ወላኝ የሆነውን ስልተ ርምት ባጭሩ ከተመለከትን በኋላ የቤተሰብ ሁኔታ በዚያን ስርዓት ከዚህም ጋር ተያይዞ የሴቶች ሁኔታ ምን ዓይነት እንደሆነ ለማየት እንሞክራለን።

፩. ጥንታዊ የጋርዮሽ ህብረተሰብ።

ይህ የሰው ልጅ የጭቆና ዘመን ተብሎ የሚጠራው ነው። ይህም ሰው በአካባቢው ከነበሩት ሌሎች ፍጡሮች ተለይቶ የራሱን ህብረተሰባዊ የታሪክ ዘመን የከፈተበት ወቅት ነበር። ሰው ለመኖር፣ የግድ መሥራት እንዳለበት ተረዳ። ለመኖርም የግድ መመገብ ነበረበት፤ ለመመገብ ደግሞ በተፈጥሮ የነበረው ፍራፍሬ በመልቀም ሥራውን ጀመረ። ሰው በአካባቢው የነበረ ተፈጥሮን ለማሸነፍ ከአውሬዎች ለመከላከልና ሕይወቱን ለመግፋት በግሉ መሥራት ብቻ በቂ አልነበረም። ስለሆነም በጊዜውና በአካባቢው የሚገኙት ሁሉ በአንድነት ለመሥራት ተገደዱ። ይህ ሥራም ሰውን ወደ እውነተኛ የህብረተ ፍጡር ለወጠው። ነገር ግን በህብረት ለመሥራት መግባባትን ይጠይቃል። በአንድነት እየሰሩ ከጠላት ለመከላከል፤ ምግባቸውን ለማግኘት እንዲችሉ የመነጋገርን ጥበብ መማር ተፈጥሮ አስገደዳቸው።

የምርት ማከናወኛዎች ይኸውም መሬትን ማእድና ትን፤ ደኖች ድንጋይ ቆየት ሲልም ቀስትና ፍለፃ የግል ሀብት አልነበሩም ። ሀብትነታቸውም ለሁሉም ነበር ። በዚያን አካባቢ የሚገኙት ሰዎች በሙሉ የሚጠቀሙ በት የጋራ ሀብት ነበር ።

ሰዎች በፍራ ፍሬ ላይ ብቻ ለምግብ መተማመን እንደማይቻል ቀስ በቀስ ተገነዘቡ ። በዚህም ምክንያት አንዳንድ አሳን የመሳሰሉ ትናንሽ እንስሳት ለምግብ ነት ይጠቀሙ ጀመር ። ነገር ግን አሳን ለመብላት ማብ ሰል ያስፈልጋል ። ስለሆነም ድንጋይና ድንጋይን በማ ጋጨት እሳትን ፈጠሩ ። የተሻለ ምግብን ለማግኘት ሲሉ ውሀ ባለበት አካባቢ ቀስ በቀስ ተሰማሩ ።

በመጀመሪያ በፍራ ፍሬና በአካባቢው ትናንሽ እንስሶች ላይ ለምግብነት ቢተማመኑም ይህ ከማነሱ የተነሳ በአደንም እንዲሠማሩ ተገደው ነበር ። ለዚህም እንዲረዳቸው በመጀመሪያ በድንጋይ ከዚያም ቀስትና ፍላፃን መስራት ተማሩ ።

ዓመታት ሲያልፉም የሰው ልጅ የእውቀት ክም ችቱን እያዳበረ ሄደ ። በዚህ ወቅት ለመኖርያ የሚሆናቸውን ትናንሽ ጎጆዎች በመሥራት በተወሰነ አካባቢ በመ ገደር ውስጥ ይኖሩ ጀመር ። በዚህ በሚኖሩበት አካባ ቢም አንዳንድ አትክልቶችን ማብቀልና መጠቀምን ተማሩ ። አደን ራሱ የማያስተማምን ሥራ ስለነበረ አን ዳንድ እንስሶችን ወደቤት አካባቢ በማምጣት አለማመ ዱአቸው ። ቀስ በቀስም ወደ ቤት እንስሳነት ሊለውጡ ቻሉ ። ለምሳሌ ላም፤ በግ፤ ፍየል የመሰሉት እንስሶችን በማለማመድ በወተታቸውና በሥጋቸው መጠቀም

ጀመሩ ። በዚህ የተሻለ ምግብ በመጠቀም ሰውነታቸውንም ሆነ አእምሮአቸውን አዳበሩ ።

በተለይም እርሻ ቀስ በቀስ እየተስፋፋ በሄደበት ወቅት ሰዎች ብረትን አቅልጠው የእርሻ መሣሪያን ለማዘጋጀት ቻሉ ። ይህም በመሆኑ ምርት በጣም አነ ስተኛ ከሆነ ደረጃ ከፍ እያለ ሄደ ።

እንግዲህ እስከ አሁን እንደተመለከትነው የማም ረቻ ማከናወኛዎች በሙሉ የግል አልነበሩም ። በአንድ ሀብረተሰብ ውስጥ የሚገኙት ሰዎች የምርት መሣሪያ ዎች በሙሉ የጋራ ሀብት ነበሩ ።

ስለሆነም በዚህ በጋርዮሽ ሀብረተሰብ ውስጥ ዛሬ እኛ እንደምናውቀው ጌታ፤ ደሀ፤ ገዥ፤ ተገዥ የሚባሉ ነገሮች አልነበሩም ። በማንኛውም ሀብረተሰብ እነዚህ ተቃራኒ መደቦች ሊኖሩ የሚችሉት የምርት ማከናወኛዎ ችን የሚይዙ ሰዎችና ይህንን የተነፈጉ ሰዎች ሲኖሩ ነው ። በጋርዮሽ ሀብረተሰብ ውስጥ ግን የምርት ማከና ወኛዎች በሙሉ የጋራ ነበሩ ።

የጋርዮሽ ሀብረተሰብን በምናይበት ጊዜ መንግሥት፤ ነገሥታት፤ መደቦች፤ የሚሉ አነጋገሮችን አለመጠቀማ ችን ማስታወስ ተገቢ ነው ። ለዚህ ምክንያቱም እነዚህ ቃላቶች በፍጹም የማይታወቁ ስለነበሩ ነው ። የበላይና የበታች በሌለበት ሀብረተሰብ ውስጥ መንግሥትም ሆነ ነገሥታት ቦታ የላቸውም ። በዚያን ጊዜ ይኖር የነበረው የሰዎች ሀብረት የሥራ ችግራቸውን የሚወጡት እኛ ዛሬ እንደምናደርገው ለፖሊስ በመንገር አልነበረም ። ሁሉም ተሰብስበው፤ ተወያይተው ዲሞክራቲክ በሆነ

መንገድ ውሳኔአቸውን ይሰጡ ነበር ። እያንዳንዱ ጎሳም በራሱ የሚተዳደር አካል ነበር ። እንደዛሬ የአንዱን መደብ ጥቅም ብቻ ለማስፈጸም የተፈጠረ የፖሊስ ፣ የእስርቤትና የመሳሰለው የጭቆና መሣሪያ ከቶ አይታወቅም ነበር ።

እስከ አሁን በዚያን በጋርዮሽ ህብረተሰብ ሰዎች በጋራ በመሥራት የሚያገኙትን ሆነ የሚያመርቱትን በጋራ ይካፈሉ እንደነበር ፤ የምርት ማከናወኛዎች የግል ሳይሆን የጋራ እንደነበሩ ተመለከትን ። በዚያን ህብረተሰብ ውስጥ ደግሞ የነበሩ ሰዎች ወንዶችም ሴቶችም ነበሩ ። በወንዶችና በሴቶች መካከል የነበረው ግንኙነት ምን ዓይነት ነበር? የጋብቻ ፣ የቤተሰብ ትርጉሙስ ምን ይመስላል? ዛሬ እንደምናውቀው የበላይና የበታች ያታወቁት ነበሩን?

በሳይንስ ላይ የተመረኮዘ እውነተኛ ታሪክ እንደሚያሳየን ሴት ከወንድ በኋላ የመጣች ፍጡር አይደለችም ። እንደሚባለውም በተፈጥሮ ከጥንት ጀምሮ ሴት ዝቅተኛ ፍጡር ሆና የኖረች እንዳልነበረ መገንዘብ ይቻላል ። በጋርዮሽ ህብረተሰብ የነበረው የሥጋ ግንኙነት የተመሠረተው በጊዜው የእድገት ደረጃ ፣ በነበረው የሰዎች ማህበራዊ ግንኙነትና በጊዜው ሞራል ላይ ነበር ።

ነገር ግን የሰዎች ማንኛውንም ግንኙነት የሥጋ ግንኙነትም ጭምር የሚኖረው ህጋዊነት ፣ ሞራልና የሚመሠረተው በአየር ላይ አይደለም ። በዚህም አንፃር የሰዎች ግንኙነት በልዩ ልዩ ሥዕቶች ልዩ የሚሆነው የስልተ ምርት ልዩነት በመኖሩ ነው ። ቀደም ሲል እንደተናገርነው በጋርዮሽ ህብረተሰብ ሀብት የጋራ ነበር ።

ስለሆነም እያንዳንዱ ሰው በሚያስፈልገው መሠረት የሥራ ፍሬ ውጤት ከመካፈል በስተቀር የራሱ ብቻ የሆነ ሀብት አልነበረውም ።

ሰዎች በዚያን ህብረተሰብ የተከፋፈሉት በትውልድ ዘር ቆጠራ ነበር ። ማለትም ከአንዲት ሴት ዘራቸውን መቁጠር የሚችሉ ሁሉ አንድ የተወሰነ የሰዎች ህብረት መስርተው በሥጋ ዝምድና ተሳስረው ይኖሩ ነበር ። እንዲህ ባለው የሰዎች ህብረት ውስጥ በመጀመሪያ ተፈጥሮአዊ በሆነ መንገድ ማንኛውም ወንድ ከማንኛውም ሴት ጋር የሥጋ ግንኙነትን መፈጸም ይችላል ነበር ። በሥጋ ግንኙነት ደረጃ እኛ ዛሬ እንደምናየው ወንዱ እንደፈቀደው ሆኖ ሴቷ በአንድ የምትወሰንበት ምክንያት አልነበረም ። ስለሆነም ወንዱም ሆነ ሴቷ የሥጋ ፍላጎታቸውን ከሌላው ያታ ጋር የመፈጸም መብት ነበራቸው ። ይህም በፍጹም እንደነውር አይታይም ነበር ። የሥራ ክፍፍሉም ፍጹም ተፈጥሮአዊ በሆነ መንገድ ሆኖ ቆየ ። በርግጥ በዚያን ጊዜ የነበሩት ሴቶችም ተፈጥሮአዊ የሆነ የልጅ መውለድ ግዴታ የነሱው ነበር ። የሥራ ክፍፍሉም በዚህ ላይ የተመሠረተ እንደነበር ይነገራል ።

ወንዶች አደን በመሄድ ምግብ በሚፈልጉበት ወቅት ሴቶች ደግሞ ልጆችን በማጥባት በመመገብ በአካባቢያቸው አንዳንድ የጓሮ አትክልትን በመትከል እርግጠኛና ተጨባጭ የሆነ ምግብ በመስራት ለነበረው የሰዎች ህብረት በሙሉ በማብሰል የሥራ ፋንታቸውን ያከናውኑ ነበር ። ይህም በህብረተሰቡ ውስጥ በጣም ጠቃሚ ሥራ ሆኖ ቆይቷል ። አደን ፣ ማለትም የወንዶች

ሥራ የተረጋገጠ የምግብ ምንጭ ሊሆን ባልቻለበት በዚያን ታሪካዊ ወቅት አትክልቶችን በማብቀል ቋሚ የምግብ ምንጭ የነበረው የሴቶች የሥራ ውጤት ነበር። እንዲያው አንዳንድ የታሪክ ጸሐፊዎች እንደሚሉት ሴቶች ከልዩ ልዩ ቅጠሎች ጋር በቅርብ የሚተዋወቁ በመሆናቸው በበሽታ ጊዜ ለመድኃኒትነትም ይጠቀሙበት እንደ ነበረ ይገልጻሉ።

በዚህ ተፈጥሮአዊ በሆነ የሥራ ክፍፍል ዛሬ ካለው ይልቅ የሚለይበት አንድ ዓይነተኛና ዐቢይ ነገር ነበር። ይኸውም ወንዶች በአንድነት አድነው የሚያመጡት የምግብም ሆነ ሴቶች በማብሰል፤ ተክሎ በማምረት የሚያገኙት ምግብ ለግል ቤተሰብ ወይም ለአንድ ባል ብቻ አልነበረም። ባል የሚባል ዛሬ እኛ እንደሚገባን ዓይነት ሰውም አልነበረምና። ወንዶቹም ሆነ ሴቶቹ የሚሠሩት ለጠቅላላው ህብረተሰብ ነው። የህብረተሰቡ አካል የሆነው ወንድም ሆነ ሴት የሚችለውን ያህል ይሠራል። ይህንን ደግሞ የሚያስገድደው አሠሪ አልነበረም። ሁሉም እንደመሥራታቸው ደግሞ በአንድነት ይመገባሉ። እያንዳንዱ ሰው ወንድም ሆነ ሴት ለህብረተሰቡ ስለሚሠሩ በሁለቱ መካከል የበላይና የበታች ፆታ አልነበረም።

የሥጋ ግንኙነቱም የህብረት ማለትም ምንም አይነት የጋብቻ ደንብ የሌለው ሆኖ ቆየ። አንድ ወንድና አንዲት ሴት ብቻ የሚተሳሰሩበት አስፈላጊነት ከቶ አልነበረም። ስለዚህም በዚህ የህብረት ኑሮ የሚወልዱትን ልጆች የሚያሳድግ፤ የሚያበላና የሚንከባከብ አንድ የተወሰነ አባትና እናት ሳይሆን ጠቅላላው ህብረተሰብ ነበር። ይህም አይገርምም። ልቅ የሆነ ተፈጥሮአዊ

የሥጋ ግንኙነት በማንኛውም ወንድና በማንኛውም ሴት መካከል ከተደረገ ልጁ የገዛ አባቱ ማን እንደሆነ እንኳ አያውቅም ነበር። ነገር ግን አንዲት ሴት ማህበራዊ የሆነ ግዴታዋን ማለትም ሁሉንም ልጆች ማብላትና ማሳደጉ የሷ መሆኑን ብትገነዘብም የወለደችውን ልጅዋን ለማወቅ ትችል እንደነበር ለመገመት አያዳግትም። በዚህም ምክንያት የትውልድ ቆጠራ ይደረግ የነበረው በናትየዋ ብቻ ነበር። በዚህ ምክንያትም ይህ ዘመን የሴቶች የመብት ዘመን ተብሎ ይጠራል።

የታሪክ ጸሐፊዎች እንደሚያስረዱት ከሆነ ግን ይህ የአጠራር ጉዳይ እንጂ መብትና፤ ግዴታ የሚል አነጋገር አሁን እኛ እንደሚገባን ትርጉም አልነበረውም። ይህን ስም የሰጡት እነዚህን ህብረተሰቦች የመረመሩ የቅርብ ጊዜ ሊቃውንት ናቸው።

የትውልድ ቆጠራው ግንድ በሴቶች በኩል ስለነበረና ሴቶች ደግሞ ለግል ቤት ብቻ ሳይሆን ለህብረተሰቡ በሙሉ ይሠሩ ስለነበረ የሴቶች ቦታ በህብረተሰቡ ውስጥ የተከበረ ነበር። ዛሬ ሴት በተፈጥሮ ልጅ ስለምትወልድ ዝቅተኛ ሆናለች የሚለውን የገዢዎች መደብ ፍልስፍና ይህ ታሪካዊ ምስክርነት ከጊዜ በኋላ የመጣ መሆኑን በግልጽ ያስረዳል። በዚያን ጊዜ የነበሩ ሴቶችም የመውለድ ግዴታ ነበረባቸው። ነገር ግን ግንም ወንድ በሴት ላይ የሚያደርገው ተፅዕኖ ወይም ጭቆና አመጣጥ ሴቶች በተፈጥሮ ዝቅተኛ ስለሆኑ ነው የሚለውን ተረታዊ አነጋገር በጭፍን ለጥቅም ሲባል ጽንጂ እውነተኛነት እንደሌለው እነሆ መግር ይቻላል። ነገር

ግን በዚህ ሥርዐት ውስጥ የሴቶች ጭቆና ብቻ ሳይሆን ምንም ዓይነት ሌላም ጭቆና እንዳልነበር ደግሞ አስተውለናል ።

እርሻ በተጀመረበት ጊዜና አውሬዎች ወደቤት እንስሳነት በተለወጡበት ወቅት ምግብ እንደበፊቱ ከእጅ ወደ አፍ መሆኑ ቀርቶ ቀስ በቀስ ይትረፈረፍ ጀመር ። የቤት እንስሳዎችም እየተባዙ በመሄዳቸው ሰዎች በግል በመያዝ ለራሳቸው ጥቅም የሚያውሉበት ዘዴ ተፈጠረ ። ምርትም በብረታ ብረት መጠቀም ከተጀመረ ወዲህ ከዝቅተኛነት ደረጃ ከፍ እያለ ስለሄደ፤ በተለይም በጎሳዎች መካከል ይካሄድ በነበረው ጦርነት ምክንያት ሰዎች እየተማረኩ በመምጣታቸው የሰው ጉልበትም ከበፊቱ የበለጠ መብዛት ጀመረ ። በመጀመሪያ የተማረኩትን ሰዎች እንደሌላው እንደማንኛውም ተወላጅ በማራኪው ጎሣ ውስጥ የመሥራት የመመገብ የሥጋ ግንኙነት የማድረግ መብት ነበራቸው ። ነገር ግን እርሻ እየተስፋፋ በሄደ ጊዜ የሰዎች ጉልበት አስፈላጊነትም እየጨመረ ሄደ ። ስለሆነም የተማረኩት ሰዎች በግዳጅ የሚሠሩበት ሁኔታ ተፈጠረ ። ይህ በጋርዮሽ ህብረተሰብ መጨረሻ ላይ የተጀመረ የሰው ጉልበት መበዝበዝ ተግባር በሚቀጥለው በዚያ ስርአት ውስጥም ስለተስፋፋ በቦታው የባርያ አገዛዝ ስርአት ተተካ ።

በወንዶችና በሴቶች መካከል የነበረው ግንኙነትም ቀስ በቀስ ለውጥን እያመጣ ሄደ ። በመጀመሪያ በወላጆችና በልጆች መካከል የነበረው የሥጋ ግንኙነት እንደነውር እየተቆጠረ በመሄዱ በሁለቱ የሥጋ ዘመዶች መካከል የሥጋ ግንኙነት እንዲቀር ተደረገ ። ቀስ

በቀስ በወንድምና በእህት መካከል ያለውም እንደዚሁ እንዲቀር ሆነ ።

እንዲያውም ወንዶች እየበዙ ከአንዱ ጎሳ ወደ ሌላው በሚሄዱበት ወቅት ሴቶች ከሁሉም ወንድ ጋር የሥጋ ግንኙነት ማድረግ እያሳፈራቸው ሄደ ። አንድ ወንድና አንዲት ሴት ምንም ዓይነት የሚያስር ህግ ሳይኖራቸው በመፈላለግ በአንድነት የሚቆዩበት ሁኔታም ቀስ በቀስ ተፈጠረ ። ይህ ግን ወንዱ ወይም ሴቷ በፈለገችበት ጊዜ በቀላሉ ለመለያየት ይችሉ ነበር ። ደግሞም በጥንድ በሚኖሩበት ጊዜ ከሌላ ሰው ጋር ሁለቱም የሥጋ ግንኙነት ለማድረግ የሚከለክላቸው አንዳችም ህግጋት ገና አልነበረም ። ይህ በጋርዮሽ ህብረተሰብ አልፎ አልፎ የሚታይ ሁኔታ እንጂ በመሠረቱ ጋብቻው አሁንም የጋርዮሽ የሆነ ጠባይ እንደነበረው ለብዙ ዓመታት ቆይቷል ።

ነገር ግን ምርት እያደገ በሄደበት ጊዜና ሰዎች ለግል ጥቅማቸው ለማዋል በጀመሩበት ጊዜ በዚያን ወቅት የነበረው የተወሰነ የሰዎች ህብረትም ቀስ በቀስ መፈራረስ ጀመረ ። ለምርት ማደግ ምክንያት ከሆኑት ውስጥ የምርት መሳሪያዎች መሻሻል፤ የቤት እንስሳዎች መራባትና የሰው ልጅ በእርሻ ያለውን እውቀት እያሻሻሉ መሄዱ ነበር ። ከዚህም ሌላ በጦርነት ከአንዱ ጎሳ እየተማረኩ የመጡና እራሳቸውንም እንደ ከብት የተራቡት ምርኮኞች (ባሮች) በእርሻ ላይ ተገደው መሥራት ስለጀመሩ የርሻ ምርት ተበራከተ ። በዚህ ወቅት ሰዎች በልዩ ልዩ ሥራ በመሰማራት የሙያ ክፍፍልም እያደረጉ ሄዱ ። በግብርና የተሰማሩ፤ በሸማኔነት፤ በቀ

ጥቃቂነት፤ ዘግየት ሲልም በምርት የሚካፈሉ ነጋዴዎች ተፈጠሩ።

በቤተ ሰብ ደረጃም የጋራ የሆነ የሥጋ ግንኙነት በጥንድ ጋብቻ እየተተካ በመሄዱ ይህም የጥንድ ጋብቻ ላልተወሰነ ጊዜም ቢሆን አንድ ወንድና አንድ ሴትን በቤተሰብነት የማስቀመጥ ባህሪ ስለነበረው ልጆች አባታቸውን ለማወቅ የተሻለ ዕድል አጋጠማቸው። በዚህ ቤት አካባቢ የተገኙ ላሞችም ሆኑ፤ ምርት ራሱ፤ ለገዛ ልጆቹ ለማስተላለፍ አባት ጽኑ ፍላጎት አደረበት። የሚገኘው ምርት ሆነ ሌላ ሀብት (የምርት መሣሪያዎች) የጋራ መሆናቸው ቀርቶ ለግል ጥቅም መዋል ሲጀምሩ፤ ይህ የግል ሀብት ለትውልድ የሚተላለፍበትን ዘዴ መሻት አስፈለገ። ነገር ግን የነበረው የሰዎች ሀብረት በጋራ ሀብት ላይ የተመሰረተ በመሆኑ ይህንን አዲስ የሆነውን ሥርዓት ለማስከበር የድሮው መፍረስ ነበረበት። በጋርዮሽ ሀብትና በግል ሀብት መካከል ከፍተኛ ቅራኔ ተፈጠረ። በሀብረት ጋብቻና በጥንድ ጋብቻም መካከል ተመሳሳይ ዓይነት ችግር ስለተነሳ የጋርዮሽ ሀብረተሰብ መፈረስ ጀመረ።

ሀብት የጋራ መሆኑ ቀርቶ የግል መሆን ሲጀምር ይህንን ሀብት ለልጁ ለማውረስ ወንድ ባደረበት ጽኑ ፍላጎት የጥንድ ጋብቻን መለወጥ አስፈለገው። ይህም የሆነበት ምክንያት የቀድሞው የጥንድ ጋብቻ ምንም ሀገጋት ላይ ያልተመረኮዘ በወንዱ ወይም በሴቷ ፍላጎት ሊፈርስ ይችል ስለነበር፤ ሀብቱን ለልጅ ለማውረስ ከቻለ እናት ጋብቻውን ባልፈለገች ጊዜ ልጅንም ሀብቱንም ይዛ የመሄድ ዕድል ስለነበራት፤ ይህንን ለማ

ገድ ፈለገ። በዚህ ምክንያት በመጀመርያ ውርስ በሱ መስመር በኩል እንዲሆን በሁለተኛ ደረጃም ሴቷን የሚያስርበት መንገድን ፈለገ። በዚያን ጊዜ የነበረውን በእናት መስመር ብቻ የሚደረገው የመውረስ መብት ለማፍረስ ተጣጣረ። ስለዚያን ጊዜ ሁኔታ ኤንግልስ ሲያስረዳ፡—

“እንግዲህ ሀብት እየበዛ ሲሄድ በቤተ ሰብ ውስጥ ከሴቷ ይበልጥ የወንድን በላይነት አረጋገጠ፤ በዚህ በኩል ያለውን ጠንካራ ሁኔታ በመጠቀም ልማዳዊ የነበረውን የውርስ መስመር ፈንቅሎ በመጣል የራሱ ልጆች የሀብት ባለቤቶች እንዲሆኑ ፈለገ። ነገር ግን ውርስ ይተላለፍ የነበረው በናትየዋ መስመር ብቻ ስለነበረ ይህንን ለማድረግ አስቸጋሪ ሆኖ አገኘው። ለልጆቹ ማውረስ ከፈለገ ይህን ልማድ መስበር ነበረበት፤ በመጨረሻም ይህንን ለማድረግ ቻለ። ሆኖም እኛ ዛሬ እንደምንገምተው ይህ ከባድ ሆኖ አልተገኘም። ይህ አብዮት የሰው ልጅ መኖር ከጀመረ ጀምሮ ካጋጠሙት አብይ ውሳኔዎች አንዱ ሲሆን ነገር ግን የነበረው በቤተ ዘመድ የተያያዘው የሰዎች ሀብረትን ምንም ሳያቃውሰው ቀረ”² ይልና ይህ ወቅት ለሴቶች ምንን እንዳስከተለ ሲያስረዳ፡

“ይህ በእናት በኩል ይደረግ የነበረው የውርስ ልምድ ተፈንቅሎ መውደቅ የሴትን በሙሉ መሸነፍ

2. Origin of the Family private property and the state, Marx & Engles Sel. works 1970 Vol. 3 p. 232

ያበሰረ በዓለም ታላቅ ታሪካዊ ወቅት ነው።³ ይላል ።
የጋርዮሽ ህብረተሰብም እየፈራረሰ በታውን ለባ
ርያ ህብረተሰብ መልቀቅ ጀመረ ። በጋርዮሽ ህብረተሰብ
የነበረውን ለማጠቃለል ያህል ፡—

፩. ምርት በዝቅተኛ ደረጃ ላይ ይገኝ ነበር ።
የምርት መሣርያዎችም እንደዚሁ ። ነገር ግን የተገኘው
ምርት ለዚያን የሰዎች ህብረት በሙሉ የሚያገለግል
የጋራ ህብት ነበር ። ሰዎች በሙሉ ሴቶችም ጭምር
በጋራ የሚሠሩት ለግላቸው ሳይሆን ለሁሉም ማለትም
ለህብረተሰቡ በሙሉ ነበር ።

፪. በጋርዮሽ ህብረተሰብ የህብረተሰቡ አባሎች
በሙሉ በአንድ ደረጃ የሚገኙበት ገዢና ተገዥ የማይ
ታወቅበት መንግሥት ፤ ፖሊስ ፤ እስር ቤትን የመሳሰሉ
የመደብ ጭቆና መሣርያዎች ያልተፈጠሩበት ጨቋኝ
ያታና ተጨቋኝ ያታ የማይታወቅበት ፤ ልጆች በቤተሰብ
ቁጥጥር ሳይሆን በህብረተሰቡ ጠቅላላ ቁጥጥር የነበሩ
በት ታሪካዊ ወቅት ነበር ። የህብረተሰቡ አባሎች በሙሉ
በመሰብሰብ ሀሳባቸውን ሰጥተው ችግራቸውን ዲሞክራ
ቲክ በሆነ መንገድ የሚፈቱበትም ጊዜ ነበር ። ሴቶችም
የሚሰሩት ለቤተሰብ ሳይሆን ለጠቅላላው ህብረተሰብ
ስለነበር በህብረተሰቡ ችግሮችም ሆነ መፍትሄዎች
እንደማንኛውም ሌላ የህብረተሰቡ አባል ድምፅ የነበራ
ቸው ባለሙሉ መብት ፍጡሮች ነበሩ ። እንዲያውም

የትውልድ ዘር ቆጠራው በሴቶች ብቻ ስለነበርና በምርት ህይወት ውስጥ ዋናውን ሚና የሚጫወተውን ሰውን የሚወልዱ ስለነበሩ በህብረተሰቡ ውስጥ የተከበረ በታ ነበራቸው ።

፫. ያሁኑ ቤተሰብ ዋና ወንድ የሆነውን ያህል በዘር ቆጠራው ግንድ ምክንያት በቤተሰብ ፋንታ በሥጋ ዝምድና የተያያዙት የሰዎች ህብረት ውስጥ ሴቷ ዋና የነበረችበት ጊዜ ነበር ።

እንግዲህ በኛ ህብረተሰብ መካከልና በጋርዮሽ ህብረተሰብ መካከል ያለውን ልዩነት ማየቱ ያንባቢ ፋንታ ነው ። ነገር ግን አንዳንድ ማስታወሻዎች መስጠቱ ይጠቅማል ።

ሴት በተፈጥሮ ዝቅተኛ ነች የሚባለውን አነጋገር ሃሰተኛነት በዚህ ታሪካዊ ማስረጃ ለማረጋገጥ ይቻላል ። የሴት ዝቅተኛነትን ያመጣው ሌላው ምክንያት የወሊድ ግዴታዋ ነው የሚባለው ተረት እንዲያውም ሴት በዚህ ምክንያት ትከበርበት የነበረ ህብረተሰብ እንደነበረ ማወቁ እጅግ ጠቃሚ ነው ።

እንባቢው ለግል መሥራት ቀርቶ ለጋራ መሥራት የሚለው አነጋገርና የህብረት ጋብቻ የሚለው የጋብቻ ዘይቤ የማይሆንና የማይጨበጥ እንዲያውም የረከሰ ስለሚመስለው ሊያሳፍረውም ይችላል ይሆናል ። አዎን እኛ ዛሬ የቆምንበት የህብረተሰብ መሠረት በግል ህብት ላይ የተመሠረተ በመሆኑ የምናምነው «እግዚአብሔር ለሁሉ ሰው ለግሉ» በሚል ፍልስፍና ሲሆን አስተሳሰባችንም ሆነ የሞራል ሚዛናችንም ፍጹም የተለየ ነው ።

3. Origin of the Family private property and the state, Marx & Engels Sel. Page 233.

በዚያን ጊዜ የነበሩት ሰዎችም ስለኛ ኑሮና የጋብቻ ዘይቤ ለማየት ዕድል ቢገጥማቸው ኖሮ በጣም በተገረሙ ነበር። በሀሰት ፍቅር ላይ የተመረኮዘ ጋብቻችንን በመደብ የተከፋፈለ አንዱ ተንደላቆ ሌላው ለምኖ የማያገኝበትም ሀብረተሰባችንን ማየትም ባጸዩቶው ነበር። ዛሬ ለኛ “በሰለጠነው” ሀብረተሰባችን ሴት እንደ እቃ የምትታይበት ሰብአዊነት የተገፈፈችበት ዘመንም ባስገረማቸው ነበር። እኛም ለምሳሌ የሀብረት የሥጋ ግንኙነት ሲባል የሚቀፈን ከአሁን የጊዜ መነሳር ስለምንመለከተው ብቻ ነው። እንዲያውም ብዙ ሰዎች እንደ ዚህ ዓይነቱ የታሪክ ዘመን ነበር የሚለውን ሀቅ አላምጠው ለመዋጥ አይፈልጉም። ቢቻላቸው ይክዳሉ። ኤንግልስ በዚህ ጥያቄ ላይ ሲናገር።

“በቅርቡ እንደዚህ ዓይነት (የሀብረት ጋብቻን ማለቱ ነው) የሥጋ ግንኙነት በሰዎች ህይወት ውስጥ አልነበረም ብሎ መካድ እንደሞድ ተወስዷል። ይህም የሆነበት ምክንያት የሰውን ልጅ ከእንደዚህ ዓይነቱ ‘ሀፍረት’ ለማዳን ነው።” ይላል በማሸፍ።

እዚህ ላይ አንድ ሌላ ነገር ማስታወሱ ደግሞ ተገቢ ነው። ይህንን የታሪክ ምስክርነት ያቀረብነው አሁን ያለው ጋብቻ ፈርሶ ወደ ሀብረት ጋብቻ እንመለስ ወይም ጋብቻ በፍጹም ትርጉም የሌለው ነው ለማለት አይደለም። ዓላማችን ለየት ያለ ነው። ይህንንም ዓላማ በቅን ልቦናና ሀቅን ለመፈለግ ባለው ጉጉት ማየቱ

4. Selected works Marx & Engels Vol. 3 progress publishers 1970 p. 212.

ይጠቅማል። አሁን ያለው የጋብቻ ዘይቤ፤ በወንዶችና በሴቶች የሚገኘው የሥጋ ግንኙነት የተመሠረተው በግል ሀብት ላይ ነው። ስለሆነም የሰዎች አስተሳሰብ፤ የጠቅላላው ሀብረተሰቡም እድገት ፍጹም የተለየ ደረጃ ላይ ይገኛል። ግባችን ሴቶችና ወንዶች እኩል የነበሩበት የታሪክ ደረጃ ከነበረ በአሁን ጊዜ በየታዎች መካከል ያለው የበላይነትና የበታችነት ስሜት ከየት እንደመጣ ምንጩን ለማግኘት ነው። የዚህን ቁልፍ ከተረዳን ዘንድ የለውጡንም ቁልፍ ለመጨበጥ ዕድል እናገኛለን። የሴቶች እኩል የነበሩበት ጊዜን ካየን ደግሞ የሴቶች ጭቆናን ያመጣው፤ ሴቶች በተፈጥሮ እንዲጨቁኑ የተደረጉ እንዳልሆኑ የሁለተኛ ዜጋነት ቦታም የማይገባቸው እንደሆኑ በግልጽ ለማየት እንችላለን ማለት ነው። ዋናው የሴቶችን ጭቆና ሊያመጣ የቻለው የግል ሀብት መሆኑን መረዳት ሀብረተሰባችን የቆመበት የግል ሀብት ለሴቶች ጭቆና ምንጭ መሆኑን እንድንረዳ ያደርገናል።

የባርያ ሥርዓት፤

ከጋርዮሽ ሀብረተሰብ የተወረሱት የምርት ሀይሎች በባርያው ሀብረተሰብ ይበልጥ እየተስፋፉ ሄዱ። ከእንጨትና ከድንጋይ የሚሠሩት መሣሪያዎች ቀስ በቀስ እየጠፉ በመዳብና በብረት መሣሪያዎች ተተኩ። መሣሪያዎች በዓይነትም እየበዙ መሄድ ጀመሩ። የመሣሪያዎች መሻሻል (ለምሳሌ የርሻ መሣሪያዎች) ምርትን በጋርዮሽ ሀብረተሰብ ከነበረበት ዝቅተኛ ቦታ አነሳው። ምርትም ከፍ እያለ ሄደ። አሁን በዚህ ሀብረተሰብ ውስጥ ግን ሀብት የጋራ ሳይሆን የግል መሆኑን በደንብ የተረጋገጠ ነገር ሆነ።

የሥራ ክፍፍል ይበልጥ ተስፋፋ። ገበሬዎች፤ ነጋዴዎች፤ ቀጥቃጮች በተወሰነ ሥራቸው ብቻ ተሰማርተው መሥራት ጀመሩ። በጎሣዎች መካከል ጦርነት በሰፊው ይካሄድ ስለነበር የጦር መርከቦች የጦር መሳሪያዎችም በብዛት ይሠሩ ጀመር። ንግድ እየተስፋፋ በመሄዱ በከተማና በገጠር መካከል ልዩነቱ ግልፅ እየሆነ ሄደ።

ይህ በግል ሀብት ላይ የተመሠረተው ምርት አዲስ የምርት ግንኙነትን በመፍጠሩ የምርት ማከናወኛውን ባሮችንና በነሱ ጉልበት የተገኘውን ምርት ሁሉ የጨበጡ ጥቂት የባርያ ባለቤቶችና ምንም፤ ሀብት የሌላቸው ተገደው የሚሰሩ በህይወት ለመኖር ብቻ እንዲችሉ ያህል የሚመገቡ ሰዎች (ባሮች) ተፈጠሩ።

እንግዲህ ከጋርዮሽ ህብረተሰብ የተለየ ስዕል እና ያለን። ይኸውም የምርት ማከናወኛውን በመጨበጣቸው ብቻ ሳይሰሩ ምርትን የሚሰበስቡ ጥቂት ሰዎችና እየሰሩ በሚያገኙት ምርት ላይ ባለቤትነት የሌላቸው ብዙ ሰዎች መኖር ነው። ይኸው በመደብ የተከፋፈለ ህብረተሰብን ወለደ። በዚህ በመደብ ከተከፋፈለ የባርያ ህብረተሰብ ውስጥም ጥቂቶቹ ጌቶች ባርያ ገዢዎችና ጨቋኞች ሲሆኑ ብዙዎቹ ባሮች ሆነው እየሠሩ የሚጫቁኑ ፍጡሮች እንዲኖሩ አደረገ።

ባሮቹ ለመኖር ያህል ብቻ እየተመገቡ ሃይለኛ አድልዎ ይደረግባቸው ነበር። የሚኖሩት ኑሮ አስቃቂ ነበር። ጭቆና ሲኖር ትግል ይወለዳልና እነዚህ ባሮች ማመፅ ጀመሩ። በዚያን ጊዜ የባርያ ገዢዎች የነበሩት ጥቂቶች

ደግሞ አመፁን ለመቋቋም በመተባበር ጨቋኝ የሆነ ሀይልን ፈጠሩ። ይህም ጨቋኝ ሀይል መንግሥት የሚባለው ነው። መንግሥት ደግሞ በበኩሉ ለመቆምና አመፁን ለመደምሰስ ይችል ዘንድ ፖሊስ፤ እስር ቤት ፍርድ ቤት የመሳሉትን ልዩ ልዩ የጭቆና መሳሪያዎችን ዘረጋ። የገዢውን መደብ ፍላጎትና ህግጋት የሚገልፅ ህግ ወጣ። ይህንንም ህግ የሚያስጠብቁትና የባርያዎችን አመፅ የሚቋቋሙት ከላይ በተጠቀሱት ፖሊስ፤ እስር ቤት. . . ወዘተ. በመሳሰሉት ድርጅቶች ነበር።

በቤተሰብ ደረጃ የተመለከትን እንደሆነ በጋርዮሽ ህብረተሰብ መጨረሻ ላይ የግል ሀብት ሲመሰረት ወንዶች ለልጆቻቸው ይህንን የግል ሀብት ማውረስ በመፈለጋቸው፤ በእርሻም በኩል የበላይነትን አግኝተው ስለነበር፤ ፅኑ የሆነ የጋብቻ ደንብ እንዲወጣ አድርገው ነበር። ይህም ፅኑ የጋብቻ ደንብ ሴቶችን የሚያስር፤ ሴቶች እንደጥንቱ ለጠቅላላው ህብረተሰብ መስራታቸው ቀርቶ ለቤተሰባቸው ብቻ እንዲሰሩ አደረጉ። ማለትም ሴቶች በሰፊው ምርት ውስጥ ተካፋይ እንዳይሆኑ ተወገዱ። አንድ ላይ ከባል ጋር ለመኖር ባልፈለጉበት ጊዜም የመለያየት መብታቸው ተነፈገ። በቤት ውስጥ መስራት ልጆችን መፈልፈልና ማሳደግ እንጂ በሌላው በህብረተሰቡ ውስጥ አንዳችም ድምፅ የሌላቸው እንዲሆኑ ተደረገ። ህብረተሰቡ በመደብ መከፋፈል ስለጀመረ፤ ባርያና ጌታ ስለተፈጠረ በዚህ ውስጥ የሴቷ ቦታ በቤት ውስጥ የወንዱ ቦታች የልጆች ጠባቂ፤ የባሮች አለቃ ሆነች። ከነበራት ቦታ ወርዳ ጌታው ሌሎቹን ባሮች፤ ዕቃዎችና እሱዋን የሚጨቁን በት ሁኔታ ላይ ወረደች። ይህ የሴቶች ቦታም በህግ

እንዲሁም ሆነ ። የውርስ መስመሩ በወንድ መሆን እንደሚመረ በዚህ በውርስ ውስጥም ምንም ቦታ እንደሌለት በህግ ፀደቀ ። ምርት በማደጉ ምክንያት ይገኝ የነበረው ትርፍ ሁሉ ባለቤትነቱ የወንድ ሆነ ። እያንዳንዱ ቤተሰብም አነስተኛ የኤኮኖሚ አካልነቱን አረጋገጠ ። የሴቶች ሁኔታም በዚህ ጥብቅ በሆነ የጋብቻ ደንብ የበታችነቱ ፀደቀ ። ነገር ግን እዚህ ላይ ማስታወስ የሚገባን ይህ ጥብቅ የጋብቻ ደንብ የሚፀናው በሴቶች ላይ ብቻ እንደነበረ ነው ። ወንዱ ግን ተማርከው ከሚመጡት ባሮች ውስጥ ቆንጆ ቆንጆዎችን እየመረጠ በቅምጥነት እንዲኖሩ ያደርግ ነበር ። በእርግጥ ነገሩን ከተመለከትነው በጋርዮሽ ህብረተሰብ ጊዜ የነበረው የህብረት ጋብቻ ለወንዱ አልቀረም ለማለት ይቻላል ። ሴቷን ለማሰርና ልጆቹ እርግጠኛ የሱ መሆናቸውን ለማረጋገጥ ይህንን ጥብቅ የጋብቻ ህግ ቢፈጥርም እሱ ከህብረት ጋብቻ የማይለየውን ከፈለገው ሴት ጋር የመገናኘት ፍላጎቱን ለማርካት የሚከለክለው ምንም ነገር አልነበረም ። በዚህ ሥርዐት ውስጥ ሴት ዝቅተኛነቷ የተወሰነበት ፤ ምንም ዓይነት የኤኮኖሚ ስልጣን የተነፈገችበት እንስሳዊ መሰል የሆነውን የልጆች መውለድ ተግባር ከቤት ጥበቃ ጋር አጣምራ እንድትሰራ የተደረገበት ስርአት ነው ።

ሆኖም ከጠቅላላው ከሰው ልጅ እድገት አንፃር ሲታይ የባርያው ስርአት ከሱ በፊት ከነበረው ከጋርዮሽ ህብረተሰብ ተራማጅ ነበር ። ይኸውም ይገኝ የነበረው ምርት ከፍ ያለ ነበር ። በእርሻም በኩል ብዙ መሻሻልን አስገኝቶ እንደነበር ማየት ይቻላል ። ይኸውም አዳዲስ መሳሪያዎች ሲፈጠሩ ፤ እንስሳዎችን ይበልጥ በእ

ርሻ ላይ የማሰማራት ዘዴም በይበልጥ ተስፋፍቶ ነበር ። ከዚህም ሌላ በእርሻ ውስጥ ልዩ ልዩ የአህል የአትክልት አይነቶች በየፊናቸው እንዲሰፋፉ ተደረገ ። ከዚህም ሌላ የሥራ ክፍፍል ይበልጥ ግልጽ በመሆን ለምሳሌ ገበሬዎችና ነጋዴዎች በመስካቸው ብቻ በመሰማራት የሚሰሩበት ጊዜ ነበር ። በባሮች ጉልበት የውሃ ቦዮች መቅደድ ፤ ግድቦች መሰራት ትላልቅ ከተማዎች ፅፍጠር የዚህ ሥርአት አይነተኛ መልኩ ሆነ ። ከዚህም ሌላ ከጉልበት ሥራ ውጭ የሆኑ በምርት ውስጥ ቀጥተኛ ተካፋይነት ያልነበራቸው ሰዎችም የተፈጠሩበት ጊዜ ስለነበረ ሳይንስና ኪነ ጥበብን የመሳሰሉ አዳዲስ የእውቀት መስኮች ለመፍጠር ቻሉ ።

ነር ግን ማንኛውም ተራማጅ ድርጊት ጊዜው የሚያልፍበትና ዕድገትን ለመጎተት እንደሚችል ሁሉ የባርያ ሥርአትም ከተወሰነ የቃሪክ ዘመን በኋላ ዕድገትን የሚገታ ሆኖ ተገኘ ። በምርት ሀይሎችና በምርት ግንኙነት መካከል ቅራኔው እየተባባሰ ሄደ ። የምርት ሀይሎች እንዳያደጉ በነበረው ጨቋኝ ሥርአት የምርት ግንኙነቱ ወደኋላ ቀርቶ ይጎትተው ጀመር ። በገዢው መደብ ውስጥ የሚገኙት ጌቶች የምርት ሀይሎች እንዲሻሻሉ ምንም ጥረት አያደርጉም ነበር ። በባሮች ጉልበት ትርፋቸውን በማግኘት መንደላቀቅን ብቻ ሥራዬ ብለው ያዙት ። ባሮቹ ደግሞ ለመኖር ያህል ብቻ በመመገብ የሚደርስባቸው አሰቃቂ ጭቆናና የግዳጅ ሥራ የምርት መሣሪያዎችን ለማሻሻል ምንም ዓይነት ፍላጎት ሳያሳድርባቸው ቀረ ። ደግሞም ምርቱ የሚሄደው ለነሱ ባለመሆኑ ለምርት መሻሻል ምንም ዓይነት ጥረት አለማድረጋቸው አይገርምም ።

እንግዲህ ሁኔታው እንደዚህ እንደሆነ መቀጠል የማይችልበት ሁኔታ ላይ ደረሰ ። በዚያን የምርት ግንኙነት የምርት ሀይሉ የማያድግበት ሁኔታ መጣ ። ይህም ሁኔታ የግድ መለወጥ ነበረበት ።

የዚህ ሁኔታ እንዲለወጥ የሚወዱ ባሮቹ እንደነበሩ ግልፅ ነው የሚደርስባቸው አስቃቂ ሁኔታዎችም መቀጠል የማይችልበት ሁኔታ ሲደርስ ከፍተኛ አመፅ በማድረግ አብዮታዊ እንቅስቃሴአቸውን ጀመሩ ። ከዚህም ሌላ ይህንን ዓይነት ሥርአት ያካሄዱ በነበሩ ሀገሮች ላይ ሌሎች ጎረቤት ሀገሮች የወረራ ተግባር ይፈፅሙባቸው ስለነበረ የባርያው መንግሥት በውጭና በውስጥ በነበሩት ቅራኔዎች ተወጥሮ ተያዘ ። መቋቋም ከማይችልበት ደረጃ ላይ በመድረሱ ፈርሶ በሌላ ሥርአት ተተካ ። አዲሱ ሥርአትም የባላባት ሥርአት የሚባለው ነው ።

በባርያ ሥርአት ውስጥ ህብረተሰብ በመደብ መከፋፈል ፣ ገዢና ተገዥ መፈጠር ፣ ጨቋኝ ያታና ተጨቋኝ ያታ መጀመር ፣ የመንግሥትና አብረውም የማይቀሩት የፖሊስ ፣ የእስር ቤት የህግ ቤቶች መፈጠርን ተመለከትን ። እነዚህን ሁሉ ያመጣው ደግሞ በሥርአቱ መጀመሪያ ላይ እንዲያውም በጋርዮሽ ህብረተሰብ መጨረሻ የመጣው የግል ሀብት እንደሆነ መገንዘብ አስፈላጊ ነው ።

፫. የፊውዳል ሥርአት ።

የፊውዳል ሥርአት የምርት ግንኙነት መሠረት የሆነው ፊውዳሎች የምርት ማከናወኛዎችን በተለይም የመሬት ባለቤትነትን መጨበጣቸው ነው ። ጭሰኞች እንደ ባሮች መሸጥና መለወጥ የሚችሉ የፊውዳሉ እቃ

አይደሉም ። ጭሰኞች ለኑሮአቸው በፊውዳሉ ላይ ጥገኛ ቢሆኑም ሙሉ በሙሉ ፊውዳሎች እንደፈለጉ ሊያደርጉአቸው የሚችሉ ሳይሆኑ መጠነኛ ነፃነት ያላቸው ሰዎች ናቸው ። ፊውዳሎች በዚህ ሥርአት የጭሰኛውን ጉልበት የመጠቀም መብት ቢኖራቸውም ጭሰኞች የተወሰነ ነፃነት ነበራቸው ። ከባርያው ሥርአት በመለየት ይህ የፊውዳል ሥርአት ለጭሰኛው ቁራጭ የግል መሬት ለማግኘትና ለፊውዳሉ ሰጥቶ የተረፈው ምርት ለራሱና ለቤተሰቡ ለማስቀረት ይችላል ። ይህም የጭሰኛው ነፃነት የተወሰነ እንደሆነ ያሳየናል ፤ ካለፈው ከባርያው ሥርዐት ግን የተሻለ ሁኔታን ለተገዥዎቹ እንደፈጠረ መመልከት ይቻላል ።

በምርት የሚካፈለው ጭሰኛ ምርቱ በሙሉ ለሱ ባይሆንም በመጠኑም ስለሚደርሰው ለምርቱ መበርከትና መሻሻል ከባርያው ይበልጥ መሳተፍን አሳየ ። ባርያው በምርት መሣሪያዎች መሻሻል ምንም ትርፍ የማያገኝ እንደነበር አይተናል ። ጭሰኛው ግን ለጥቅሙም ሲል የተሻሻሉ የምርት መሣሪያዎችን በመሥራት የተሻለ ተሳታፊነትን አሳየ ። ማዳበርያዎችን በእርሻው መጠቀም ጀመረ ።

በፊውዳል ሥርአት ውስጥ ሌሎች እድገቶችም አግኝተዋል ። ሳይንስ ይበልጥ እየተስፋፋ አዳዲስ መሣሪያዎችን እየፈለሰፈ መጣ ። በወረቀት መጠቀምና መጸሕፍት የማተም ጥበብም ተስፋፋ ።

የፊውዳሉ ሥርአትም በግል ሀብት ላይ የተመሠረተና በመደብ የተከፋፈለ በመሆኑ ጨቋኝና ተጨቋኝ መደቦችም ተፋጠው የሚታዩበት ነው ። በዚህ ሥርአት ውስጥ

ተፃራሪ የሆኑት መታረቅ የማይችሉት መደቦች የፊውዳሉ መደብና የጭሰኛው መደብ ናቸው። ምንም እንኳን ከባርያው መደብ አንፃር ስንመለከት የጭሰኛው ኑሮ በመጠኑ የተሻለ ቢሆንም የጭሰኛውም ኑሮ ከድህነት ያልወጣ በድንቁርና የተዋጠና ሰርቶ ለሱና ለቤተሰቡ በቂ የማያገኝበት በጣም አስቃቂ የሆነ ኑሮ እንዳለው የታወቀ ነው።

ሆኖም የጭሰኛው መደብ እንደማንኛውም ጭቁን መደብ ያመረተውን ለራሱ ለማድረግ ከፊውዳሎች ብዝ በዛና ጭቆና ነፃ ለመሆን ከባሮች ይበልጥ በተቀናበረና በከረረ ሁኔታ መደባዊ ትግሉን ጀመረ። ምርቱን አሳድጎ የምርቱ ባለቤት መሆን የሚከለክለውን የፊውዳሎች ሥርአት ለመደምሰስ በብዙ ቦታ በመሣሪያ እየተጠቀመ ከአስቃቂው ኑሮ ለመውጣት ትግሉን ጀመረ።

በሌላ በኩል ደግሞ በከተማ ውስጥ ንግድ እየተሰፋፋ ሄደ። በከተማ ውስጥ የነበሩት ቡርሂዎች በማደግ ላይ የነበረውን የሳይንስና የቴክኖሎጂ እውቀት ላይ እየተመረኮዙ ትንንሽ ፋብሪካዎችን በመክፈት እያደጉ መጡ። በነዚህ ፋብሪካዎች ውስጥ ለመሥራት የሚችሉ ጉልበታቸውን በመሸጥ የሚተዳደሩ ከጭሰኝነት ነፃ የሆኑ ሰዎች በጣም አስፈለጉ። ይህም በጭሰኞች ጉልበት ላይ የተመሰረተውን የፊውዳል ሥርዓት እያናጋው መጣ። ቀስ በቀስ የቡርሂው ሥልተምርት የፊውዳሉ ህብረተሰብ ውስጥ ተጸነሰ። እንዳይስፋፋ ግን የፊውዳሉ የምርት ግንኙነት ወጥሮ ስለያዘው ለውጥ የገድመደረግ ነበረበት። ይህም ለውጥ የቡርሂው አብዮት የሚባለው ነው። የፊውዳል ሥርአት በአንዳንድ ሀገሮች

ከተደመሰሰ እነሆ የፆ ዓመታት አልፈዋል። ሀገራችን ውስጥ ገና በመሰባበር ላይ ነው። በአንዳንድ ሀገሮች ደግሞ ገና ሳይነካ ተቀምጦአል። ይህም የሰው ልጅን የእድገት አረማመድ ልዩነት ያሳየናል።

የቤተሰብ ሁኔታ በፊውዳል ሥርአት ውስጥ ምን እንደሆነ ለማየት ይቻላል። የፊውዳል ሥርአት የተገነባው በግል ሀብት ላይ ነው። ጋብቻውም ጥብቅ የሆነ ከባርያው ህብረተሰብ የተከተለ ነው። በተለይም በዚህ በፊውዳል ሥርአት ሃይማኖት ዋና የህሊናው መሠረት በመሆኑ በሴቶች ላይ ተጨማሪ ተፅዕኖን አሳድሮባቸዋል። በተረፈ በጽሁፉ መጀመሪያ ላይ የሴቶች ጭቆና መልኮች በሚተችበት ጊዜ የኢትዮጵያን ህብረተሰብ በምሳሌነት እየወሰድን የሴቶች ጭቆና በኤኮኖሚ በባህል በሃይማኖት ለማሳየት ሞክረን ስለነበረ እሱን በምሳሌነት መውሰድ ይቻላል።

ለማጠቃለል ያህል የፊውዳሉ ሥርዓት ዋና የምርት ማከናወኛ መሬት ሲሆን የምርት ግንኙነቱም በብዝበዛና በጭቆና ላይ የተመሠረተ ሥርአት ነው። በሴቶችም በኩል ይህ ሥርአት በጣም ጨቋኝ እንደሆነ ከፍብለን አሳይተናል።

፩. የቡርሂው ሥርአት።

የቡርሂው ሥርአት ከባርያውም ሆነ ከፊውዳሉ ሥርዓት ተራማጅ የሆነ ለሰው ልጅ ዕድገት ሰፊ አስተዋፅኦን ያደረገ ሥርዓት ነው።

በቡርሂው ሥርዓት የሚገኘውም የምርት ግንኙነትም የተመሠረተው በግል ሀብት ላይ ነው። እስከ አሁን እንደተመለከትናቸው የባርያና የፊውዳል ሥርአት

የሶስቱም ሥርዐቶች መሠረት የግል ሀብት ነው። ቡር
ሂው ሥርዐት እንደማንኛውም በመደብ በተከፋፈለ
ሀብረተሰብ ተፃራሪ የሆኑ መደቦች ይገኙበታል። እነርሱም
የምርት ማከናወኛዎቹ ባለቤት የሆነው የቡርሂው መደብና
በኮንትራት ለመስራት ከፈውዳል ቁራኛነት “ነፃ” የሆነ
ወዝ አደር ናቸው። ነገር ግን ወዝአደሩ “ነፃ”
ነው ቢባልም የምርት ማከናወኛዎች በሱ እጅ ስላል
ሆኑ ጉልበቱን ለመሸጥ የተገደደ ጭቁን ነው። ቡር
ሂው የምርት ማከናወኛውን ይዞ በወዛደሩ ጉልበት
የሚጠቀም ራሱ በምርት የማይካፈል የገዢው መደብ
ወገን ነው።

የቡርሂው ሥርዐት የምርት ሃይሎች እንዲያደጉ
አደረገ። ይህ ሥርዐት ሰፊ በመኪና መሣሪያነት የሚገኝ
ምርትን አስገኘ። የምርት ማደግ ለገበያዎች መስፋፋት
ምክንያት ሆነ። ገበያም በሀገር ደረጃ ብቻ ሳይሆን በአ
ለም አቀፍ ደረጃም እየተስፋፋ ሄደ። የቡርሂው ሥር
አት የታላላቅ ፋብሪካዎችን መስፋፋትን አስከተለ።
በተለይም እስከዚህ ሥርዐት ድረስ የተከማቸው የሰው
ልጅ እውቀት በኢንዱስትሪ፣ በኬሚስትሪ በእርሻ እን
ዲሁም በሌሎች የሳይንስ ክፍሎች ታላቅ እድገትን
አስገኘ።

በዚህ በመጠቀም የተገኘው ከፍተኛ ምርት ለዚህ
ሀብረተሰብ አይነተኛ የሆነውን ትርፍ አስገኘ። ትርፍ
በመገኘቱ ለምርት መብዛትና መሻሻል አንድ አይነት
ማበረታቻ ሰጠው። ቡርሂዎችም ይበልጥ ትርፍን ለማ
ግኘት የበለጠ ምርትን እንዲያገኙ ገፋፋቸው።

የቡርሂው ሥርዐት ከሱ በፊት ከነበሩት ሥርዐ
ቶች፣ በትምህርት፣ በሳይንስ፣ በኢንዱስትሪ በሌሎች መስ
ኮችን ከፍተኛ መሻሻልን አመጣ።

በመንግሥት ደረጃም ቢሆን በንጉሥ እጅ ብቻ
ተጨብጦ የነበረውን ሥልጣን በፓርላማ መልክ ዲሞ
ክራቲክ በሆነ መንገድ እንዲሠራ አደረገ። ሀይማኖት
በፈውዳል ሥርዐት የሚጫወተውን ያህል ሚና እንዳይ
ጫወት ግድብ ተደረገበት። በፖለቲካም ደረጃ የተወሰነ
የመናገርና የመጻፍን ነፃነት ተገኘ።

ነገር ግን የቡርሂው ሥርዐት ነፃነትም ሆነ ስል
ጣን የምርት ማከናወኛውን በጨበጡት ጥቂት ቡርሂ
ዎች እጅ ሆኖ ሌላው ሰፊ ህዝብ በሥራ ላይ ሊያው
ለው የማይችል ነፃነትን ነው የሚያገኝለት። ሁሉም ሰው
እኩል ነው የሚለውን መፈክር ያምጣ እንጂ ባለ ኢን
ዱስትሪውንና አንድ ወዛደርን በምንም ረገድ እኩል
ሊያደርጋቸው እንደማይችል ግልፅ ነው።

የዚህ ሥርአት ዓይነተኛ ጠባይ የሀብረት ሥራን
በማስፋፋት ብዙ ጉልበታቸውን ብቻ ሸጠው የሚኖሩ
ወዛደሮችን ፈጠረ። ነገር ግን እነዚህ ወዛደሮች ለሚ
ሠሩት ሥራ ተመጣጣኝ ዋጋ አይሰጣቸውም። ከሥራ
ቸው ጋር የማይመጣጠን አነስተኛ ዋጋን እየከፈለ
ብዙ ትርፍን ለራሱ የሚያስገኘው ቡርሂ በወዝአደ
ሮች ላይ ታላቅ ብዝበዛ ይፈፅማል። ማየት እንደሚቻ
ለው ወዝአደሩ የፈለገው ቡርሂ ጋ ሄዶ ለመሥራት
መብት አለው። ስለዚህም ቡርሂዎች ኑሮ ያስገደደውን
ስራተኛ በአነስተኛ ዋጋ ይገዛሉ። ጉልበቱን ለመሸጥ “ነፃ”
ነው ማለትም የትኛው ቡርሂ እንደሚበዘብዘው ለመ
ምረጥ በዚህ ሥርአት ወዛደሩ ዕድል ተሰጥቶታል።

ቡርኪው በትላልቅ ኢንዱስትሪዎች ውስጥ አጉሮ የሚያሠራቸው ወዝአደሮች የሱን መጥፊያ የሚተልሙ ሀይሎች ናቸው። በዚህ ህብረተሰብ ውስጥ ያለው ዋናው ቅራኔ በህብረት በሚገኘው ምርት መካከልና በግል የቡርኪው ይዞታ መካከል ነው። በሥራ የማይካፈለው ቡርኪ ሲከብር ምርቱን የሚያፈሩት ብዙ ወዛደሮች ደግሞ ከዕለት ወደ ዕለት ለመሸጋገር ብቻ የሚሆን ገንዘብ ያገኛሉ።

እንዲያውም በመጨረሻ ላይ የቡርኪው ሥርዐት መጨረሻ ወደሆነው ደረጃ ኢምፔሪያሊዝም ስለሚሸጋገር ቅራኔውን የበለጠ ያፋፍመዋል። ይህ የቡርኪው ሥርዐት ከመጨረሻው ደረጃ የሆነው ኢምፔሪያሊዝም ዋና ጠባይ ነፃ ውድድርን አጥፍቶ ምርትን በጥቂት ሰዎች እጅ (ሞኖፖል) የሚያደርግ ነው። ይህም ምርትም ሆነ ሽቀጥ በነሱ ፈላጭ ቆራጭነት እንዲሆን ያደርጋል። የሞኖፖሊስቶችም ዋና ዓላማ ወዝአደሩን እስከመጨረሻ መበዝበዝና ለራሳቸው ትርፍን ማከማቸት ነው። ነገር ግን ኢምፔሪያሊዝም የሀገርን ክልል አልፎ አለም አቀፋዊ የሆነ ጠባይ አለው። ስለዚህም የዓለምን ምርት ሆነ ገበያ በእጃቸው ለማድረግ ሲሉ የብዝበዛ እጃቸውን በተለይ ገና ታዳጊ በሆኑ ሀገሮች ውስጥ ይዘረጋሉ። እነዚህ ሀገሮችን ይበዘብዛሉ። የዓለም ገበያን ለመጨበጥ ይፈልጋሉ። ይህም የታዳጊ ሀገሮችን ኢኮኖሚ የሚያቆረቁዝ ነው። ዛሬ ይህን ጠላት የሚታገሉት የቡርኪው ሀገር ወዝአደሮች ብቻ ሳይሆኑ፤ የራሳቸውን ብሄራዊ ኢኮኖሚ ማስፋፋት የሚፈልጉ ታዳጊ ሀገሮችም ናቸው። ኢምፔሪያሊዝም የቡር

ኪውን ሥርዐት ቅራኔዎችን ስለሚያፋፍም የሥራ ፈትነትን የመሰለ የህብረተሰቡ ዓይነተኛ ችግር በበለጠ ያስፋፋል። ቅራኔው የሚፋፋመውን ያህል የወዝ አደሩ ትግልም የከረረ ይሆናል። ይህም ለሚቀጥለው ምርትን ማለትም ለሶሻሊስት ሥርዐት መወለድ ዓይነተኛ ምክንያት ነው።

ያም ሆነ ይህ ቀደም ባሉት ሥርዐቶች እንዳየነው ሁሉ አዲስ የተፈጠረው ቅራኔ የምርት ሃይሎችን የሚጎትት በመሆኑ በአዲስ ይህንን ቅራኔ ሊፈታ በሚችል ሥርአት የግድ መተካት አለበት። የዚህ አብዮት አንቀሳቃሽ የሆነውም የቡርኪው ሥርዐት ራሱ የወለደው ወዝ አደር ነው። የቡርኪው ሥርዐትም ሌሎች ሥርዐቶች ላይ እንደደረሰው ሁሉ የመደምሰስ ዕጣው ይደርሳል። ይህ አዲስ ሥርዐትም የሶሻሊስት ሥርዐት የሚባለው ነው።

አዲሱን የሶሻሊስት ሥርዐት ከመመርመራችን በፊት ግን የሴቶችና የቤተሰብ ሁኔታ በቡርኪው ሥርዐት ምን ዓይነት እንደሆነ ባጭሩ እንመርምር።

የቡርኪው ህብረተሰብ በግል ሀብት ላይ የተመሠረተ መሆኑን ተመልክተናል። ከጋርዮሽ ህብረተሰብ በኋላ የነበሩት ሥርዐቶች በሙሉ በዚህ ላይ የተመሰረቱ ነበሩ። ይህ እውነት ቢሆንም ከአንዱ ሥርዐት ሌላው በምርት ሃይልና በምርት ግንኙነት ለውጦችን እያደረገ ከዝቅተኛ ከፍተኛ ቦታ እንደደረሰም አስተውለናል። ቤተሰብ የህብረተሰብ አካል እንደመሆኑ መጠንም ምንም እንኳን በተጠቀሱት ሥርአቶች በሙሉ

በጥብቅ የጋብቻ ሥርዐት ላይ የተመሠረተ ቢሆንም ከአንዱ ወደ ሌላው በሚሸጋገርበት ወቅት መጠነኛ መሠረታዊ ያልሆኑ ለውጦችን አድርጎአል።

በመጀመሪያ የቡርክው ሥርዘት ከፍተኛ ሥርዐትን ያስገኘ መሆኑን አይተናል። የቡርክው ትርፍ የተመሠረተውም የወዝ አደሮችን ጉልበት በመበዝበዝ ላይ እንደሆነም ተመልክተናል። ስለዚህም ብዙ ትርፍን ለማግኘት የሰው ጉልበትን በቀላል ዋጋ መግዛት እንደሚያስፈልገው ቡርክው በቀላሉ ይገነዘባል። በተለይም በወዝአደሩ ቤተሰብ የሚገኙ ሴቶች ራሳቸውን ሆነ ቤተሰባቸውን ለመቻል በእሱ ደሞዝ ብቻ መተዳደር እንደማይችሉ ሲረዱ ከቤት ወጥተው ጉልበታቸውን ለመሸጥ ተገደዱ። ይህም በሴቶች ላይ ድርብ ጭቆናን እንዴት እንደሚያመጣ ቀደም ሲል በጽሁፍ ተገልጿል። እዚህ መጥቀስ የተፈለገው የቡርክው ሥርዐት ሴቶችን ከቤት አውጥቶ በሰፊ ምርት ውስጥ እንዲካፈሉ ማድረጉን ነው። ይህም ከዚህ በፊት ከነበሩት በመደብ በተከፋፈሉት ህብረተሰቦች ውስጥ በቤት መታፈን የተሻለ ተራማጅ ድርጊት ነው። ነገር ግን በቡርክው ህብረተሰብ ውስጥም ቢሆን የበላይነቱ የወንድ ነው። የምርት ማከናወኛውን ማለትም የኤኮኖሚውን ልጋም በዚህም ሳቢያ የፖለቲካውንና የባህሉን ዋና ቁልፍ የያዘው ቡርክው መደብ በመሆኑ ለሴቶች መሠረታዊ የሆነ ለውጥን ሊያመጣ አልቻለም። ከበፊተኞቹ ሥርዘቶች ግን የተሻለ የቤተሰብ ለውጥን እንዳመጣ ታሪካዊ ቦታውን መስጠት ተገቢ ነው።

ይኸውም የሴቶችን እኩልነት በድርጊት ሳይሆን በወረቀት ብቻ አስፍሯል። በባህልም ቢሆን ሴት በፊት

ውዳሉ ሥርአት የተዋረደችና በጣም ዝቅተኛ የሆነች እንደ እቃ ከምትታይበት ሁኔታ የተሻለ ሆኗል። ነገር ግን አብዛኛው ሴቶች አሁንም የሚሠሩት ለቤተሰባቸው እንጂ ለህብረተሰቡ አይደለም በወንድ የበላይነት የተመሠረተው የቡርክው ህብረተሰብ በተሻሻለ መንገድና ዘዴ የሴቶችን “ሁለተኛ ዜጋነት” ይጠብቃል። በጋብቻም ያየን እንደሆነ ጋብቻቸውን በሚፈጽሙት ወንድና ሴት የተወሰነ ጠባብ ምርጫ ቢደረግም በኤኮኖሚ ጥቅም ላይ የተመሠረተ ሆኖ ቀርቷል።

እንዲያውም በምርት የሚካፈሉ በቀላሉ ዋጋ የሚገዙ ሴቶች በመገኘታቸው፤ ሴቶች ደግሞ የውጭ ሥራ ብቻ ሳይሆን የቤት ሥራ፤ የልጆች ማሳደግ አሁንም የቤተሰቡ ጉዳይ ብቻ ሆኖ በመቅረቱ፤ በሴት ሠራተኛ ላይ ከፍተኛ ጉዳትን አስከትሏል። ነገር ግን ይህ የተገኘው ዕድል በአንድ በኩል ሴቶችን ቢጎዳም በሌላ በኩል ለቡርክው ሥርዐት ሞት የሚያፈጥነውን ቆራጥ ወዝአደርና ወዝአደሪት በመፍጠሩ የቡርክው ሥርዐት በተራው መበስበስና መውደቁ የማይቀር ዕድል ሆነለት።

በዚህ ህብረተሰብና ከዚህ በፊት በነበሩት በመደብ በተከፋፈሉ ህብረተሰቦች ውስጥ አጻያፊ የሆኑ የሰውን ልጅ በሸቀጥ መልክ ብቻ የሚያዩ ከሰብአዊነት ውጭ የሆኑ ብዙ ተግባሮች ይፈጸማሉ። ከነዚህም ጥቂቶቹ የሴተኛ አዳሪና የልጆች ጉዳይ በጣም አሳሳቢና የህብረተሰቡን ውጥንቅጥ የሚያሳዩ በመሆናቸውና በተለይም የሴቶች ዝቅተኛነት ምን ዓይነት ደረጃ እንደ ወረደ ለማሳየት ወደ ሶሻሊዲት ህብረተሰብ ከመሸጋገራችን በፊት እነዚህን ጠንቆች እናያለን።

ምዕራፍ ፫

በመደብ የተከፋፈለ ህብረተሰብ ያስከተላቸው ውጥንቅጦች ።

ሀ. የሴተኛ አዳሪዎች ጉዳይ ።

“ውብ ያታው በህብረተሰቡ ውስጥ ባለው ቦታ የጠቅላላ ህብረተሰቡን እድገት በትክክል ለመለካት ይቻላል ።”¹ ማርክስ ።

ሴተኛ አዳሪነት የግል ህብት ተመሥርቶ ህብረተሰብ በመደቦች በተከፋፈሉበት ጊዜ ማለትም በባርያው ሥርአት መጀመርያ ላይ የተወለደ፤ የፊውዳል ሥርአት በሰብሶ የቡርጂው ሥርአት በሚተካበት ወቅት የተሰፋፋና፤ በቡርጂው ህብረተሰብ ውስጥ ከፍተኛ እድገቱን ያገኘ በሴቶች ንግድ ላይ የተመሰረተ ሥራ ነው ። ይህም የሴቶችን ውድቀት ብቻ ሳይሆን የጠቅላላውን ህብረተሰቡን መበስበስና መበላሸትን የሚያሳይ ዓይነተኛ ምልክት ነው ።

በዚህ ንግድ መስፋፋትም አንድ ህብረተሰብ ምን ያህል እኩልነትና ፍትህ የጎደለው ወራዳ እንደሆነ ለመገመት ይቻላል ።

በጥንታዊ የጋርዮሽ ህብረተሰብ ሴተኛ አዳሪነት ቦታ አልነበረውም ። ህብት በሙሉ የጋራ ስለነበረ አንዱ በልቶ ሌላው የሚራብበት፤ አንዱ ደልቶት ሌላው

የሚጎሳቆልበት ሁኔታ ከቶ አልተፈጠረም ነበረ ። በሥጋ ግንኙነት ደረጃም እንደተመለከትነው ነፃና ተፈጥሮአዊ የሆነ የወንዶችና የሴቶች ግንኙነት ስለነበር አንዱ ሌላውን ለገንዘብ ሲል ሥጋውን የሚሸጥበት አስፈላጊነት አልነበረውም ። ገንዘብ ራሱ ቦታ የሌለው ነገር ነበር ። ሴቶች በህብትም ሆነ በሥጋ ግንኙነት ከወንዱ የሚለዩበት ምንም ዓይነት ልዩነት አልተጀመረምና ። ሴቶችም ራሳቸውን ለመሸጥ ወንዶችም ለመግዛት የሚያስገድዳቸው ሁኔታ የማይታወቅ ነገር ሆኖ ቆየ ።

የምርት ማከናወኛዎች በግል ሰዎች እጅ ሲወድቅ፤ የህብቱ ባለቤቶች ወንዶችም ሴቶችም መሆናቸው ተሸሮ ወንዶች ብቻ ሲሆኑ፤ በፍቅር ላይ ያልተመሰረተ ጥብቅ ጋብቻ ሲፈጠር ሴተኛ አዳሪነትም የማይወገድ ዓይነተኛ የህብረተሰቡ አካል መሆን ጀመረ ። ሴቶችም የክብር ቦታቸው ተደምስሶ ተገዥ እቃዎች የወንዶች የሥጋ ፍላጎት አርኪዎች እንዲሆኑ ተደረገ ።

ሴተኛ አዳሪነት የሴቶችን ጭቆና አጸያፊ መልክ በይፋ የሚያሳይ የህብረተሰብ ቁስል ነው ። ሴተኛ አዳሪነትን የሚያመጡ ዐቢይ ምክንያቶች፡—

- ፩. ሴቶች በሰፊ የምርት ማፍሪያ ቦታዎች አለመሰማራት ፤
- ፪. በሴቶች ላይ የሚደረገው የፆታ አድልዎ (በህግ፤ በባህል፤ በሃይማኖት) መማረርና ለነዚህም ሁሉ መሠረታዊ ምክንያት የሆነው፤
- ፫. የህብረተሰቡ ህብት በጥቂቶች እጅ መሆንና ለጥቂቶች ጥቅም መዋል ናቸው ።

1. Selected works Marx and Engles Vol. 3 progress publishers 1970, p. 248.

በመጀመርያ ሴተኛ አዳሪነት ውስጥ የተሰማሩት ሴቶች ከባርያው መደብ የመጡ ነበሩ። ብዙ የተማረኩ የባርያ ሴቶች በማራኪዎቻቸው እየተገዙ የሥጋ ግንኙነትን ከጋብቻ ውጭ ይፈጽሙ ነበር። ወንዶችም ራሳቸው ከፈጠሩት ከጥብቅ የጋብቻ ሰንሰለት እያመለጡ እነዚህን ሴቶች በገንዘብ መግዛት ተማሩ። ያለፍቅር በሀብት ላይ በተመሠረተው ጋብቻ ሴቶቹ ቢታሰሩም ወንዶቹ ግን ከማረኩዋቸው ባርያ ጋር የሥጋ ግንኙነታቸውን ይፈጽሙ ነበር። ሆኖም እዚህ ላይ ማስታወስ የሚያስፈልገው የሴተኛ አዳሪነት በዚህ ሥርዐት ይጀመር እንጂ የተስፋፋ አልነበረም። በዚህ ሥራ የተሰማሩት ሴቶችም አሁን እንደምናየው የተናቁና የተዋረዱ አልነበሩም።

የፊውዳሉ ሥርዐት እየበሰበሰ የምርት ግንኙነትና የምርት ሃይል በነበራቸው ቅራኔ ተወጥሮ ያለውን የሰው ጉልበት በሥራ ላይ ለማዋል በማይችልበት ጊዜ አዲሱ የከበርቴ ሥርአት ለመወለድ በቂ ሃይሉን ሳያከማች ሲቀር፤ ጨቋኝ በሆነው ፊውዳላዊው ባህል፤ ህግ እንዲሁም ሃይማኖት የተጨቆኑ ሌላ የሥራ ዕድል የሌላቸው ሴቶች በዚህ የሥራ መስክ ይሰማራሉ።

ጥፋቱ የሥራ መስክን ሊከፍት ያልቻለው፤ በሙያ ሴቶችን ሊያሰለጥን በማይችልና በማይፈልግ፤ አዳይ የጋብቻ ህጎችን ዘርግቶ ሴቶች ሌላ ምርጫ እንዳይኖራቸው የሚያደርገው፤ ሥርዐት ነው።

የቡርኳው ህብረተሰብም ቢሆን መሠረታዊ ቅራኔውን ሊፈታ የማይችል የጥቂት ቡርኳዎች መንደላቀቂያ ለሰፊው ህዝብ ግን የርሃብና የጭቆና ሥርዐት በመ

ሆኑ ሴተኛ አዳሪነት ግልፅ በሆነና ግልፅ ባልሆነ መንገድ ይስፋፋል።

በነገራችን ላይ የህብረት ጋብቻ ያውም በፍላጎት ላይ ብቻ የተመሠረተ መኖሩን ሲሰሙ የሚቀፋቸው የውሸት ሀቀኞች በሴተኛ አዳሪነት መስፋፋት ምክንያት እራሳቸው በህብረት የሥጋ ግንኙነት እንደሚካፈሉ ለትዝብት ሲቀርብላቸው ማመን አይፈልጉም። ሀቁ ግን ይህ ነው። በእርግጥ የህብረት ጋብቻ ለወንዶች እስከ ዛሬ ድረስ በአንድ ወይም በሌላ መልክ መኖሩን የሚያሳይ ሴተኛ አዳሪነት አንዱ መልክ ነው። ጥብቅ ጋብቻ ጥብቅነቱ ለሴቶች እንጂ ለወንዶች እንዳልሆነ ማንም የሚያውቀው ነገር ነው።

“አዲስ አበባችን ውስጥ ከአበቦችዋ የበለጠ የሚያሸበርቀው የሴተኛ አዳሪዎች ብዛት ከሩቅ ምሳሌን እንድንወስድ አያደርገንም። በዚህች አንድ ሚሊዮን ህዝብ የማይሞላ ነዋሪን የያዘች አዲስ አበባችን ውስጥ ከ፩፻፲ በላይ ሴተኛ አዳሪዎች ይገኛሉ። በጅማ ከተማ ፲፮ ሺህ ሴተኛ አዳሪዎች ሲኖሩ በአጠቃላይ በሀገሪቱ ውስጥ ደግሞ ከ፫፻፴፮ ሺህ በላይ ናቸው።”¹ ያውም ይኸ በጠጅ ቤትና በጠላ ቤት የተሰማሩትን ቁጥር አይጨምርም።

በሀገራችን ውስጥ ፩፻፲ህ ያህል እጅግ በጣም የተዋረዱ ሴቶች አሉ ማለት ነው። የተዋረዱትም እነዚህ ሴቶች ብቻ ሳይሆኑ በጠቅላላው ህብረተሰባችን ነው።

1. የዛሬዪቱ ኢትዮጵያ ቅዳሜ ነሐሴ ፲፩ ቀን ፲፱፻፳፮ ዓ.ም. “ሴተኛ አዳሪነትና የመጠጥ ቤት ብዛት በትክክለኛ ጥናት አልታወቀም።” በሸዋረጋ ኪዳኔ።

ኤንግልስ እንዲህ ይላል፡—

“የበፊቱ ወንዶች ከፈለጉት ሴት ጋር መገናኘት በኛ ጊዜ ማለትም በከበርቲው ህብረተሰብ ቀስ በቀስ ወደ ሸቀጥነት ተለውጦአል። ከጊዜው ጋር በመስተካከልም ወደ ግልፅ ሽርሙጥና ተቀይሯል። ይህም በጣም ወራዳና ዝቅተኛ የሆነ ውጤት ሲኖረው፤ ይህ የወራዳነትና የዝቅተኝነት መንፈስም ከሴቷ ይልቅ ወንዱ ላይ ይብላል። በሴቶች መካከል ሽርሙጥና የሚያዋርደው ጥቂቶችን ያልታደሉትን ነው፤ እነዚህም ቢሆኑ እንኳን የሚታሰበውን ያህል ዝቅተኝነት የለባቸውም። በሌላ በኩል ግን ጠቅላላው በወንዱ ዓለም የሚገኙትን ሁሉ ያዋርዳቸዋል”² ይላል (ሥርዝ የተጨመረ)

ሴቶች ገላቸውን ለገንዘብ ሲሉ መሸጣቸው በርግጥ የሚያሳዝን ቢሆንም በገንዘብ ሌላውን ሰው የሚገዙ ወንዶች ደግሞ ሞራላቸው ምንኛ ዝቅተኛ፤ በእኩልነት ሚዛን የማያዩ እንደሆነ ለመገመት አያዳግትም። በኛ ህብረተሰብ እንደዚህ ዓይነቶቹ ስንት ናቸው? ግምቱን ለአንባቢ እንተወው። ውቢ በረሃውንና ንፋስ ስልኩን ያልነበኝ ወንድ ይገኝ ይሆን?

አዎ! እንደዚህ መሆኑን ሆድ እያወቀ ታዲያ የሚሰደቡት፤ የሚባረሩትና የሚረገሙት ሴቶች ብቻ ናቸው። በጠራ አእምሮው ለሚያስበው ነገሩ አስቂኝ ነው። ሴቶቹ የሚገዛቸው ባይኖር ኖሮ ባልተሸጡ ነበር። የሚያሸጣቸው ምክንያት ባልነበረ በዚህ በቂሻሻ ሥራ

ለመሰማራት ከቶ ፍላጎት ባላደረባቸው ነበር። ሴቶቹ ላይ ሲወርዱ ግን በነዚህ ምክንያቶች ላይ ለማሰብ የሚፈልጉ በጣም ጥቂቶች ናቸው። ዓለሙን የጨበጡት ወንዶች ናቸውና!

ደጋፊና ተከላካይ በሌላቸው ሴቶች ሁሉም ይወርድ ባቸዋል። ነገሩም “በወደቀ ዛፍ ላይ ምሳር ይበዛባታል” ዓይነት ነው።

ሴተኛ አዳሪነትን የፈጠረው ምክንያት ካልጠፋ ይህም የሴቶች ገላ ንግድ ፈጽሞ ሊጠፋ አይችልም። በጨለማ ተሸፍነው እዚያው እያመሸሹ ሲነጋ “ሽርሙጥና ይውደም!” ቢባል ችግሩ አይፈታም።

ሴቶቹን፤ እንደዚህ የተጎሳቆሉትን የሥርዐቱ ድርብ ጭቁኖች በፖሊስ ማባረሩ፤ ስለሽርሙጥና መጥፋት ሴሚናሮች ማድረጉ ችግሩን አያንቀሳቅሰውም አይንሽላፈር ስለተባለች አንዲት ሴት ይህንን ሥራዋን ትታበረሀብ አትገረፍም። የጥያቄው እምብርት ካልተነካ መልሱን ለማግኘት አዳጋች ነው። በተለይ ትርፍ ሰውን በሚገዛበት በቡርክው ዓለም ገንዘብ ሴቶችን መግዛቱና ሴቶችም ራሳቸው ወደሸቀጥነት መለወጣቸው ፈጽሞ ሊገርመን አይገባም።

ሽርሙጥና መጥፋት ያለበት አጸያፊ ስለሆነ ብቻ አይደለም ጥያቄው እንደ ሞራል ጥያቄ ብቻ መታየት የለበትም። ለህብረተሰቡ ከሚያመጣው ጠንቆች በጣም ጉልህ የሆነ የመጪውን ትውልድ የሚያበላሽ የአባለ ዘር በሽታም የሚሰራጭበት ዓይነተኛ መሣርያ ነው።

ልጆች የአልኮልና የአመንዝራነት ውጤት መሆናቸው አንሶ የአባለ ዘር በሽታ ተሸካሚ እንዲሆኑ ይገደዳሉ። ብዙዎቹም በዚህ ጠንቅ ይህንን ዓለም ሳያዩ

2. Selected works Marx and Engels Vol. 3 progress publishers 1970.

በማህበሩ ውስጥ ተኮላሽተው ይሞታሉ ። ሌሎች ደግሞ ቀናቸው ሳይደርስ ይወለዳሉ ። ይሞታሉ ።

የሴተኛ አዳሪነት መስፋፋት በዚህ በሽታ ሊለክፉ የሚችሉትን ሰዎች ክልል በጣም ያሰፋል ። በቤት ውስጥ ሚስቶቻቸውን አስቀምጠው ለመዝናናት፣ እንዲያው ለለውጥ የሚንሸራሸሩት ባሎች እራሳቸው ተበክለው ሚስቶቻቸውን ከዚህ ሌላም ገና በማህበሩ ውስጥ የሚገኙትን የወደፊት ህፃናት ጤና ያኮላሻሉ ። ነገሩ መጨረሻ የሌለው ቀለበት ነው ። በዚህም ምክንያት ዛሬ በኢትዮጵያ ፱ ሚሊዮን ሰዎች ከጠቅላላው ህዝብ ፴፯ በ፻ ያህል መሆኑ ነው በዚህ በሽታ የተበከሉ ናቸው!

ውጤቱ ያለውን ትውልድ ሆነ የሚመጣውን ትውልድ የሰውነትም ሆነ የአእምሮ በሽታን ማምጣት ነው ። ነገሩ የእያንዳንዱ ሰው መብት ነው፣ እያንዳንዱ ግለሰብ የፈለገውን ለማድረግ መብት አለው ስለዚህ ጭንቀቱ ምንድነው? ብለው የሚጠይቁ አሉ ። በሰው ህይወትም ጣልቃ መግባት ትክክል አይደለም በማለት ይናገራሉ ።

ሌሊን የሁለት ሰዎች በሥጋ መገናኘት ምን ያህል ጠቅላላውን ህብረተሰብ ሊያስብበት እንደሚገባ ሲያስረዳ ፡—

“... ግን በሥጋ ለመገናኘት ሁለት ሰዎችን ይጠይቃል ። ከዚህም ሶስተኛ አዲስ ፍጡር ሊገኝ ይችላል ። ይህ ድርጊት ህብረተሰባዊ የሆነ ጠባይ አለው ። ስለሆነም በዚያን አካባቢ ለሚገኘው የሰዎች ህብረት አንድ

ዓይነት ግዳጅን ያስከትልበታል”³ ይላል ። ያውም የሞራል ውድቀትን ወደ ጎን ትተን ነው ።

ሽርሙጥናና የአባላዘር በሽታ የማይነጣጠሉ ሁለት ጠንቆች ናቸው ። የአባላ ዘር በሽታ በቁጥጥር ሥር ውስጥ እንዲውል የሴተኛ አዳሪነት መጥፋት አንዱ አስፈላጊ ነጥብ ነው ። ሴተኛ አዳሪነት እንዲደመሰስ ደግሞ የግል ሀብት መጥፋት አለበት ።

የግል ሀብት ሲጠፋ ሀብት በጥቂቶቹ ቁጥጥር መዋሉ ሲቀር ሰፊ የሥራ መስክ ለሁሉም ይፈጠራል ። በዚያን ጊዜ መሥራት እየቻሉ ሥጋቸውን ሽጠውና ተዋርደው መኖርን ሴቶች ከቶ አይመርጡም ።

ለ. የልጆች ሁኔታ ።

በጋርዮሽ ህብረተሰብ ልጆች በጠቅላላው ህብረተሰብ ተንከብከበው ያድጉ እንደነበረ ተመልክተናል ።

የግል ሀብት ሲመጣ በህብረተሰቡ ላይ ያላስከተለው ውጥንቅጥ የለም ። የልጆች ሁኔታም ከውጤቶቹ አንዱ ነው ።

በመደብ የተከፈለ ማንኛውም ህብረተሰብ ውስጥ ወላጆች በተለይም አባት ሙሉ ፈላጭ ቆራጭነት አለው ። በመጀመሪያ ጥበቅ ጋብቻን ሊያመጣው ከቻለው ምክንያት አንዱ የግል ሀብትን ለገዛ ልጅ ለማውረስ ባደረገው ፍላጎት መሠረት እንደሆነ ተመልክተናል ።

3. Lenin on the Emancipation of women, progress publishers, Moscow 106 p.

ከዚያን ጊዜ ጀምሮም ልጆች የወላጆች ፍጹም ታዛዥ ገሮች ፤ እንደፈለጋቸው ሊያደርጓቸው የሚችሉ ሊሆኑ በቁ ።

የግል ሀብት ውጤት የሆነው ሀብረተሰብ በመደብ በመከፋፈል በልጆች ህይወትና ኑሮ ላይ ታላቅ ጠንቅን አምጥቷል ።

ለምሳሌ በፊውዳል ሀብረተሰብ ውስጥ ት/ቤት ለገዥው መደብ ልጆች መማሪያ ሲሆን የወዝአደሩና የገበሬው ልጆች በትምህርት ገበታ ላይ ለመሳተፍ ዕድል አይሰጣቸውም ። ብዙ ልጆች የልጅነት ጨቅላ ዘመናቸውን የሚያሳልፉት በእረኝነት ፤ በመንደር ውስጥ በመዞር ፤ በመቀመጥና እንዲሁም ጥቃቅን ሥራዎች ውስጥ በመቀጠር ወይም በቤት ውስጥ በተላላኪነት ነው ።

ምንም ዓይነት የጤና ጥበቃ አይደረግላቸውም ። በቤት ውስጥ ያለው የተፋፈነ ኑሮ ፤ በአንድ ክፍል ፩—፮ ሰዎች የሚኖሩበት በመሆኑ ህፃናት በአንዳንድ ተላላፊ በሽታዎች ለመለከፍ ዕድል ያጋጥማቸዋል ።

ወላጆች በልጆች ላይ ፍጹም የፈላጭ ቆራጭነት መብት አላቸው ። ልጆች ሀሳባቸውን እንዲሰጡ ከቶ አይደፋፈሩም ። እንዲያውም ከደፈሩ ብዙ ስድብና ዱላም ይደርስባቸዋል ።

በጭቁን መደብ ውስጥ የሚገኙ ቤተሰቦች የሚበሉትን ብዙ ጊዜ የማያገኙ ፤ ቢያገኙም ለሰውነት አስፈላጊ የሆኑት የሰውነት ገንቢ እንደ ሥጋ ወተት የመሳሰሉትን ምግቦች ስለማያገኙ በጣም ዝቅተኛ የሆነ ምግብ

ብን ይመገባሉ ። ስለዚህም ለጤና መታወክም የተመቼ ናቸው ። በቤተሰብ ውስጥ በባልና በሚስት መካከል ያለው ንትርክና ዱላ በልጆቹ ህይወት ላይ ከፍተኛ የህሊና መታወክን ሊያሳድርባቸው ይችላል ።

በቡርኻው ሀብረተሰብ ልጆችም የብዝበዛ ተሸካሚዎች ናቸው ። በተለይም ወላጆቻቸው በፋብሪካ ውስጥ በመሥራት በሚውሉበት ጊዜ ታላቅ እህት ወይም ወንድም ልጆቹን እንዲጠብቅ ይደረጋል ። ልጆቻቸውን የሚያውሉበት ምንም ዓይነት የህፃናት መዋያ ቦታ አይኖራቸውም ። ቢኖርም በጣም ብዙ ገንዘብ የሚከፈልበት ለንግድ የተቋቋመ ስለሚሆን ልጆቻቸውን እዚያ ለመላክ አይችሉም ። በጤና ፤ በትምህርት በኩልም የተነፈጉ ናቸው ።

ከዚህ ሌላ ግን ዛሬ በየፋብሪካው ውስጥ ብዙ ሥራ በልዩ ልዩ መኪናዎች አማካይነት ይሠራል ። ስለሆነም ከባድ የጉልበት ሥራን አይጠይቅም ። ባለፋብሪካዎች በዚህ ዕድል በመጠቀም ገና ለሥራ ያልበቁ ፤ ለመማር ዕድል ያላገኙ ግን በረሀብ አፋፍ ላይ ያሉ ወጣቶችን እየቀጠሩ ያሠራሉ ። ይህንንም የሚያደርጉት በጣም አነስተኛ በሆነ ደምዝ ነው ። በተለይም ገና ለሥራ ያልደረሱ ወጣቶች በህግ ምንም ዓይነት ጥበቃ እንዳይደረግላቸው ይከላከላሉ ። ለሥራ ያልደረሱ ህፃናት ልጆችን የሚጠብቅ ህግ ቢወጣም ልጆች ሌላ የሚሰማሩበት መስክ ባለመኖሩ ከረሀብ ለመዳን ሲሉ በጣም ዝቅተኛ በሆነ ዋጋ ይቀጠራሉ ።

ይህ ሁሉ ሊሆን የቻለው የልጆች ጉዳይ በቤተሰቦች ብቻ ተወስኖ እንዲቀር በመደረጉ ነው ። ቤተሰብ

ደግሞ በተለይ ድሀ ቤተሰብ (ይህ ደግሞ አብዛኛው ነው) ልጆቹን ወደ ት/ቤት ለመላክ ፣ ቀሩ አስተዳደግ እንዲኖሩ ችራው ለማድረግ ያለው የኢኮኖሚ አቅም አይፈቅድለትም ። ሰባትና ስምንት ልጅ ማስተማር ፣ ማልበስ ፣ መቀለብ ፣ ጥሩ አስተዳደግ እንዲኖረው መጣር ከአቅሙ በላይ ነው ። ወጣት ልጆች ከላይ የተጠቀሱትን ሁሉ ለማግኘት ከፈለጉ የወላጆች ተገዥ መሆን አለባቸው ።

የግል ሀብት በሀብረተሰቡ በሙሉ ጭቆናንና መከራን ሲያወጣ በሀፃናትም ላይ ከፍተኛ ተፅእኖ ፈጥሯል ።

በመደብ በተከፋፈለ ሀብረተሰብ ሀፃናትና ልጆች እንደ አይን ብሌን አይታዩም ። እንዲያውም የልጆች መወለድ ከባድ ኑሮን ስለሚያስከትል ፣ ልጅ በሚፀነስበት ጊዜ ከፍተኛ ሀዘን አለ ። ደግሞ አንድ ሌላ መቀለብ የሚፈልግ አፍ መጣ ማለት ነው ።

ልጆች የተተኪው ትውልድ አፍሪኞች ፣ ገንቢዎችና ተስፋዎች ሲሆኑ ምንም ዓይነት መንከባከብ አይደረግላቸውም ። ልጆች በትምህርት ቤት ፋንታ በሊስትሮ ነት ፣ በለማኝነት ፣ በሌብነትና በመሳሰሉት መስኮች ተሰማርተዋል ። ከዚህ አዲሱ ትውልድ ብዙ አኩሪና አስደሳች ውጤቶችን መጠበቁ ላም ባልዋለበት ኩባት ለቀማ ይሆናል ።

የሶሻሊስት ጎብረተሰብና ሴቶች

የሶሻሊስት ሥርዐት ከአምስቱ ሥርዐቶች ውስጥ የሚመሳሰለው ከጥንታዊው የጋርዮሽ ሀብረተሰብ ጋር ነው ። የምርት ማከናወኛዎች በሁለቱም ሥርዐቶች ውስጥ የጋራ ማለትም የጠቅላላው ሀብረተሰቡ ናቸው ። ስለሆነም የግል ሀብት ቦታ የለውም ። በምርት ግንኙነት ደረጃም የምርት ማከናወኛዎች በግለሰብ እጆች ሳይሆኑ የጠቅላላው የህዝቡ በመሆናቸው ግንኙነትም የመረዳዳትና የመተባበር ነው ።

ነገር ግን የሶሻሊስት ሀብረተሰብ ከጋርዮሽ ሀብረተሰብ ጋር የሚያገናኙት መሠረታዊ ነጥቦች ቢኖሩም የምርት ማከናወኛዎች ያን ጊዜ እንደነበሩት ወደ ጳላ የቀሩትና ዝቅተኛ አይደሉም ። ይህ የሶሻሊስት ሀብረተሰብ የሚገነባው ከጥንት ዘመን ጀምሮ በነበረው የሰው ልጅ እውቀት ፣ መሻሻልና እድገት ላይ በመመስረት ነው ። መሳሪያዎች ድንጋይና እንጨት ከነበሩበት ዘመን በጣም ወደተወሳሰበና ከፍተኛ ምርትን ወደሚያስገኙ መሳሪያዎች ተለውጠዋል ። በስልጣኔ ደረጃም የተሻለና ከፍተኛም የሆነ ቦታ ላይ ደርሶአል ። ስለዚህ የሶሻሊስት ሀብረተሰብ የተገነባው የሰው ልጅ እስከ አሁን ድረስ ባፈራቸው የምርት ሃይሎች ፣ ባህል ፣ ላይ በመመሥረት ስለሆነ ከጋርዮሽ ሀብረተሰብ የላቀ ነው ። ከዚህም ሌላ ሶሻሊዝም በሳይንስ ላይ የተመሠረተ በእቅድ የሚያምን ነው ።

ሶሻሊዝም የሚገኘው ግን በምኞት አይደለም ።
ጭቁን መደቦች በወዝአደሩ እየተመሩ በዝባዥን የቡ-
ርኅዎች መደብ በአብዮታዊ ትግል ሲደመስሱ ብቻ
ነው ። ወዝአደሩ ለዚህ ለትግል በቂ እንዲሆንና ድልን
እንዲጎናጸፍ ደግሞ በወዝአደሩ ርእዮተዓለም መታነጽ
አለበት ።

እንደማንኛውም የሰው ልጅ ጭቆና (የሴቶችም
ጭቆና) ሊጀመር የቻለው የሀብት ማከናወኛዎች የጋራ
መሆናቸው ቀርቶ የግል በሆኑበት ወቅት ነው ብለናል ።
እንግዲህ በሶሻሊዝም የግል ሀብት ቀርቶ የጠቅላላው
ሀብረተሰብ በሚሆንበት ጊዜም የሴቶች ጭቆና መጥፋት
አለበት ማለት ነው ። በእርግጥ ሶሻሊዝም ሴቶችን በሙሉ
ነፃ ያደርጋል ። የሴቶች ጭቆናን ሊደመስስ የሚችለው
ሥርዐት እሱ ብቻ ነው ።

በሶሻሊዝም ሥርዐት ውስጥ ምርት ለጥቂት ከቡር-
ኅዎች መሆኑ ቀርቶ ለጠቅላላው ሀብረተሰብ ይውላል ።
ከፍተኛ ምርት የሚገኘው እያንዳንዱ ሰው የሚችለውን
ስራ ስለሚያበረክት ነው ። የሀብረተሰቡ አባል የሆነ
ማንኛውም ሰው የጤና መታወክ ከሌለበት በስተቀር
መሥራት አለበት ። ሥራ በሶሻሊዝም የተከበረ ነው ።
“የማይሰራ አይበላም” የሚለው መፈክር በሶሻሊዝም
በሥራ ላይ ይውላል ። ህዝቡ ደግሞ ሰርቶ ለመኖር
አስፈላጊ የሆኑትን ነገሮች ማግኘት አለበት ።

አስፈላጊ ከሚባሉት ነገሮች ውስጥ ትምህርት ፣
ጤና ፣ የማረፍያና የመዝናኛ ቦታዎች ምግብን እንመልከት ።

እያንዳንዱ ሰው በስራው መጠን ይከፈለዋል ።
ስለሆነም በሚከፈለው ገንዘብ ምግቡን ለመመገብ ይች-
ላል ። በሶሻሊስት ሀብረተሰብ አስፈላጊ በሆኑ ምግብን
በመሳሰሉ ነገሮች ላይ በየጊዜው የዋጋ ውጣ ውረድ
የለም ። የሚመሠረተው በጥላን በመሆኑና ትርፍን
ዓላማ ማድረግ ሳይሆን የህዝቡን ፍላጎት ማሟላት
አስፈላጊነት በመረዳት ስለሆነ የገበያው ዋጋ ከህዝቡ
ገቢ ጋር የተመጣጠነ እንዲሆን ይደረጋል ። እያንዳንዱ
ሰው አስፈላጊውን የተመጣጠነ ምግብ እንዲያገኝ
በሳይንስና በቴክኖሎጂ ላይ የተመሠረተ ከፍተኛ ምርት
አስፈላጊ እንደሆነ ግልፅ ነው ። በመጀመሪያ ላይ ይህንን
ለማሟላት አስቸጋሪ እንደሆነ ማየት ይቻላል ። ከቡር-
ኅው ሥርዐት የተወረሰው የኢኮኖሚ ውጥንቅጥ እቅድ
ባለው ኢኮኖሚ ተተክቶ መሠራት አለበት ።

ትምህርት ለማንኛውም ሰው አስፈላጊ ከሆኑት
ነገሮች አንዱ ነው ። ማንኛውም ለትምህርት የደረሰ
ወጣት ወንድም ሆነ ሴት በትምህርት ገበታ እንዲገኙ
ያደርጋቸዋል ። በቡርኅው ሥርዐትም ሆነ በፊውዳል
ሥርዐት እንደተመለከትነው እያንዳንዱ ቤተሰብ ለገዛ
ልጁ ማሰብ አለበት ። በሶሻሊዝም ግን የወጣቱ ትው-
ልድ መማር ወይም አለመማር በጣም የሚታሰብበት
የጠቅላላው ሀብረተሰብ ጥያቄ ይሆናል ። የልጆች አለመ-
ማር በምርት ውስጥ ተካፍለው የተሻለ ውጤት እንዳ-
ይገኝ ይከለክላል ። ልጆች በትምህርት ገበታ ባይገኙና
በመጥፎ ተግባሮች ቢሰማሩ ችግሩ የወላጆች ብቻ አይ-
ደለም ብለው ያምናሉ ። ስለዚህ ለትምህርት የደረሱ
ልጆች ትምህርትን የማግኘት መብት አላቸው ። ለማስ

ታወሰ ያህል በቡርክው ሥርዐት ግን የበዝባኝ መደብ ልጆች ናቸው ለትምህርት ዕድል የሚያገኙት ግን ሁሉም ልጆች ሊማሩ የሚችሉት ነፃ የትምህርት ዕድል ለሁሉም ሲኖር ነው። የሶሻሊስት ሥርዐትም ለይስሙላ ብቻ ተማሩ አይደለም፤ ልጆች መማር እንዲችሉ ትምህርትን ነፃ ያደርጋል። ትምህርት ቤቶችን በብዛት ይክፈታል። ወጣት ተማሪዎችም በችሎታቸው መጠን ዝንባሌ ወዳላቸው የትምህርት መስክ በመሰለፍ የሚቻላቸውን ያህል ይማራሉ።

ሶሻሊዝምና ድንቁርና በአንድነት ሊሄዱ የማይችሉ በመሆናቸው ለወጣቶች ብቻ ሳይሆን ጠቅላላው ህዝብ የመጻፍና የማንበብ ዕድል እንዲኖረው በማድረግ በህዝቡ ውስጥ ድንቁርናን ያጠፋል።

ሰው በሶሻሊስት ሥርዐት ውስጥ የተቀደሰ ፍጡር እንደመሆኑ መጠን ለሰው ልጅ ጤንነትም በዚህ ሥርዐት ውስጥ ከፍተኛ ጥንቃቄና ህክምና ይደረግለታል። የመከላከያ ህክምና ትልቅ ቦታ ይሰጠዋል። ሰው ከመታመሙ በፊት ጤናውን ለመጠበቅ የሚደረገው ጥንቃቄ ከበሽታ መለከፍ እንደሚያድነው የታወቀ ነው። ለምሳሌ ያህል በመከላከያ ህክምና በመጠቀም በሶቪዬት ሶሻሊስት ሪፑብሊክ የልጅነት ልምሽን (Polio) የመሰለ ጠንቀኛ በሽታ አስወግዶአል። የሳምባ ነቀርሳ፣ የአባለዘር በሽታ የመሳሰሉትን በቁጥጥር ስር እንዲሆኑ ተደርገዋል። የወባ ዳሽታ ከሀገሪቱ ገጽ ተወግዶአል።

በተለይ የህፃናት ጤናን ለመጠበቅ ከፍተኛ ጥንቃቄና ህክምና ይደረጋል። ይህን ሁሉ ለማግኘት ግንኙውም የሶሻሊስት ሀገር ተወላጅ መብት አለው።

በሽታ ቀጠሮ ይሰጥ ይመስል ገንዘብ እስኪገኝ ድረስ ሀኪም ከማየት መቆጠብ የለም። ህክምና በሙሉ ነፃ ነውና። ከሀኪም ቤቶችም ሌላ የማገገምያ ቦታዎች በብዛት ይሠራሉ። በሶሻሊዝም የእያንዳንዱ ሰው ጤና መታወክ የሱ ችግር ብቻ አይደለም። ህብረተሰቡን በሙሉ የሚነካ በመሆኑ ከበሽታው የሚፈወስበት መንፈስ በሀኪም ቤቶች አማካይነት ይሰጣል። ሀኪም ቤት የሚኖረው ትርፍን ለማግኘት ሳይሆን የህዝብን ጤንነት ለመጠበቅ ነው።

ማርክስ የዕረፍት ጊዜ የአንድ ህብረተሰብን ሀብት መለኪያ ገመድ ነው ይላል። ሶሻሊዝምም ከያንዳንዱ ሰው የሚችለውን ያህል ሥራ እየተቀበለ ለእያንዳንዱ ሰው ደግሞ የሚያርፍበትንና የሚዝናናበትን ጊዜ ይሰጠዋል። የሰው አእምሮ በደንብ ሊሠራ የሚችለው በቂ እረፍትን ሲወስድ ነው። ነገር ግን የዕረፍት ጊዜ ሰጥቶ ይህ ጊዜ በጥሩ ሁኔታ የሚያልፍበትን ዘዴ መፈለግ ደግሞ ተገቢ ነው። አለበለዚያ አስፈላጊው የሰውነትና የአእምሮ እረፍት ሊገኝ አይችልም። ስለሆነም ሶሻሊዝም ለሚሰራ ሁሉ የእረፍት ጊዜ ወስኖ ይህንን ጊዜ የሚያሳልፍበትን የመዝናኛ ቦታዎችንም በሰፊው ለህዝብ ይከፍታል። ለምሳሌ ሶቪዬት ህብረትን አሁንም በምሳሌነት የወሰድን እንደሆነ በ፲፱፻፸፫ (እ. አ. አ.) እያንዳንዱ የሶቪዬት ተወላጅ የበአላትና የእረፍት ጊዜ በሙሉ ተቆጥሮ በዓመት ፻፲፪ ቀን እረፍቶችን ማግኘት ይችላል (ትችላለች)። የዓመት የእረፍት ጊዜውን

1. Man and his requirements under Socialism Novosti press agency 1973, Moscow p. 134.

ሆነ ሌሎችን የሚያርፍባቸው ቀኖች የት ሊያሳልፍ ይችላል?

አጫጭር የእረፍት ቀኖችን ማሳለፍያ ብዙ ቦታ ህዝቡ በሚችለው ዋጋ አንዳንድ ቦታም በነፃ የሚጠቀሙባቸው ቦታዎች አሉ ። ለምሳሌ የትያትር ቤቶች ፣ የባህል ቤቶች ፣ የመጻሕፍት ቤቶችን የመሳሰሉ ሲሆኑ ረጅም የእረፍት ጊዜን ግን በባህር አካባቢ በሚገኙ የእረፍት ቦታዎች በመሄድ ሀገሮችን በመጎብኘት ፣ በተራራማ ቦታዎች ላይ በመዘዋወር ሆነ በገጠር ውስጥ ንጹህ አየርን በማግኘት ያሳልፋሉ ። ይህ እያንዳንዱ የሶቭየት ተወላጅ ሊከፍለው በሚችል ዋጋ የሚገኝ ነው ። እንደዚሁም ስፖርት በሶቫኒስት ህብረተሰብ በጣም የተስፋፋ በመሆኑ ልዩ ልዩ የስፖርት ስፍራዎችን በመጎብኘት ሰውነትን ማዳበርና ማረፍ ይቻላል ።

የግል ሀብት ሲጠፋ ፤ መደብ የለሽ ህብረተሰብ ሲመሰረት የሴቶች ሙሉ ነፃነት ይገኛል ተብሏል ። በሶቫኒስት ማለትም የግል ሀብት የተደመሰሰበት ፤ የፖለቲካ ስልጣን በህዝብ እጅ በመሆኑ ሴቶችም በእውነት ሙሉ ነፃነታቸውን የሚያገኙበት ነው ።

የሶቫኒስት ህብረተሰብ ቤተሰብም የተቀደሰ ነው ብሎ ያምናል ። ነገር ግን ይህ ቤተሰብ የሚመሰረተው እኩል መብትና ግዴታ ባላቸው ወንድና ሴት መካከል ነው ። በቦታዎች መካከል ምንም አይነት ልዩነት አያደርግም ። የግል ሀብት በመጥፋቱ ወንድ በሴት ላይ ያለውም የበላይነት አብሮ ይጠፋል ። ቤተሰብን የሚመሰር

ተው ጋብቻ በፍቅር ላይ የተመሠረተ ነው ። ከግላዊ ስሜትና መፈቃቀር ሌላ አንዱ ከሌላው የሚጠብቀው ሀብት የለም ።

ወንዱ ያለው የሀብት ምንጭ በስራው የተገኘ ነው ። ሶቫኒስት ሴቶችም ከቤት መታፈን ወጥተው በሰፊ ምርት ውስጥ እንዲካፈሉ ያደርጋቸዋል ። ስለሆነም የሚሰሩት ስራ ለቤታቸው ብቻ መሆኑ ቀርቶ ለጠቅላላው ህብረተሰብ ነው ። ይህም ለሴቶች ነፃነት የመጀመሪያው እርምጃ ነው ። ሴቷ የኤኮኖሚ ጥገኛ መሆኗ ቀርቶ የራሱዋን ገቢ የምታመጣ ስለሆነች የኤኮኖሚ ጭቆና የለባትም ። ከዚህ ጋር በመያያዝ ይመጣ የነበረው ልዩ ልዩ ጭቆናም መሠረቱን ስለሚያጣ ይፈራርሳል ።

የሴቶች እኩልነት በሶቫኒስት እንደቡርሻው ህብረተሰብ ለይስሙላ አይታወጅም ። በስራ ሴቶች እኩልናቸው ። ለመስራት ይችላሉ ሲባል ይህ የስራ መስክም በሰፊው እንዲዘረጋ ይደረጋል ። በሶቭየት ህብረት በብሄራዊ ኤኮኖሚ ውስጥ ከሚሳተፉት ሰዎች ውስጥ ፶ በ፶ ሴቶች ናቸው ። በልዩ ልዩ የስራ መስኮች ምን ያህል እንደተሰማሩ ለማየት ያስችለን ዘንድ አንዳንድ ቁጥሮችን መጥቀስ ይበጃል ።

የሴቶች ቁጥር ከጠቅላላው ሰራተኞች ቁጥር

በኢንዱስትሪ	፵፯ በ፶
በእርሻ	፵፬ በ፶
በትራንስፖርት	፳፬ በ፶
በመገናኛ	፳፯ በ፶
በጤና ጥበቃ	፹፭ በ፶
በላይንስና በምርምር ስራዎች	፵፭ በ፶ ናቸው ።

እንግዲህ በአንዲት ሶሻሊስት ሀገር እንዳየነው ሴቶች በብሄራዊ ኤኮኖሚ ሙሉ ተሳታፊነትን ያሳያሉ። የሶሻሊስት ስርአት በገቢር ሴቶች በቤት ውስጥ ከመታፈን ወጥተው በኤኮኖሚው እንዲሳተፉ ያደርጋቸዋል። ይህም ለሴቶች ነፃነት መሠረታዊ የሆነው ጥያቄ እንደሆነ ተመልክተናል። የማንኛውም ሀገር ጤናማ ኤኮኖሚ በተለይም የሶሻሊስት ያለሴቶች ተሳታፊነት ሊንቀሳቀስ አይችልም። የሰው ጉልበትና አመራር በጣም በሚያስፈልግበት ሶሻሊስትን በመሰለ ሥርዐት ከህዝቡ ግማሽ የሚሆኑት ሴቶች ባይሰሩ ኤኮኖሚው የተፈለገውን ያህል ሊዳብር፤ ምርት ሊስፋፋና ለጠቅላላው ህዝብ ጥቅም ሊውል አይችልም። የምርት ሀይል ዋና የሆነው ሰው በሰፊው መካፈል በሚያስፈልግበት በሶሻሊስት ሥርዐት ሴቶች ከፍተኛ የሥራ ድርሻቸውን ያሳያሉ።

ሴቶች የሚሰማሩባቸው የስራ መስኮች ደግሞ ከፍተኛ ትምህርትን የማይጠይቁ አይደሉም። እንዲያውም በሶቪዬት ህብረት ለምሳሌ በዚህ በብሄራዊ ኤኮኖሚ የተሰማሩና ከፍተኛ ትምህርትን ያገኙ ሙያተኞች ውስጥ ከጠቅላላው ቁጥር ፶፪ በ፪ ሴቶች ናቸው። የኤኮኖሚ የነፃነት ማለት ይህ ነው።

ነገር ግን ይህ የሴቶች የኤኮኖሚ ነፃነት ሴቶች በቤት ስራ በልጆች ማሳደግ እንደዱሮው የሚካፈሉና የዚህ ባለጉዳይ ቤተሰብ ብቻ ከሆነ ሊገኝ የማይችል ነው። ልጆቻቸውን የሚያውሉበት መዋዕለ ህፃናት ካልተከፈተ የሴቶች ጤና ካልተጠበቀ፤ ህፃናት የዕረፍት ቦታቸውን የሚያሳልፉባቸው ማረፍያ ቤቶች ካልኖሩና፤ ምግብ የሚገኝበት ሰፊ የምግብ ቤቶች ካልተከ

ፈቱ ከላይ የተጠቀሰው ዓይነት የኤኮኖሚ ነፃነት ሊገኝ አይችልም። ሴቶቹ ልጆቻቸውን ለማሳደግ፤ ምግብ ለመስራት ሲሉ በኤኮኖሚው ለመካፈል አይችሉም። ስለዚህም የሴቶች ነፃነት ወሬ ብቻ ሆኖ ይቀራል።

ስለዚህ ሴቶች ከቤት ስራና በልጆች ማሳደግ ተግባር እንዳይታሰሩ የሶሻሊስት ህብረተሰብ ተገቢውን እርምጃ ይወስዳል። የህፃናት መዋያ ቦታ፤ ለንግድ ሳይሆን ለሁሉም እንዲዳረስ በጣም ቀላል በሆነ ዋጋ ይዘረጋል። ማንኛውም የሚሠራ ቤተሰብ ለዚህ መክፈል ይችላል። ምክንያቱም የህጻናት መዋያ ቦታን የህዝብ መንግሥት የተወሰነ ባጀት አድርጎ ስለሚያስተዳድረው ነው። ህጻናት በነዚህ ቦታዎች ይመገባሉ፤ ይተኛሉ፤ ይንሸራሸራሉ፤ ጤናቸውን የሚጠብቁ የጤና አዋቂዎችም እዚያ ስለሚሰሩ በየጊዜው የሚያስፈልገውን ክትባትና የጤና መከላከያ ያደርጉላቸዋል። እናቶች በልጆቻቸው ማሳደግ ምክንያት እንዳይታሰሩ የሚረዳቸው የህፃናትን ጤናና አስተዳደግ ተመሳሳይ እድሜ ባላቸው ልጆች መካከል የሚያደርግ በሳይንስ ላይ የተመተረከ ዘዴ የሚያስተምር ድርጅት በሰፊው ይዘረጋላቸዋል። በ፲፱፻፷፯ (እ.አ.አ.) ለምሳሌ ለመዋዕለ ህፃናት ለልጆች የእረፍት ቦታዎች የሶቪዬት መንግሥት ለዓመት ፫፻፳፻፵፩ ሚሊዮን ብር ወስኖ ነበር። የህፃናት መዋያ በሚኖርበት አካባቢ ይደረጋል። ይህም ለእናቶች የተመቻ እንዲሆን በማለት ነው።

ሠራተኛው ወንድ ብቻ ሳይሆን ሴትም በመሆኗ በሚሰሩበት ቦታ ምግባቸውን እንዲመገቡ ይደረጋል። በተለይም በስራ ሰዓት ሰርታ የምትቆይ ሚስት በሉለ

በት ቦታ ምግብ የግድ በስራ ቦታ ወይም ሰፊ ለህዝብ የሚሆኑ ምግብ ቤቶች እንዲኖሩ ይደረጋል ። ይህም ገንዘብን ለማግኘት የሚደረግ የትርፍ ምግብ ቤት ሳይሆን ህዝቡ በሚችለው ቀላል ዋጋ መደረጉ በጣም አስፈላጊ ነው ። ስለሆነም በሶሻሊስት ሥርዐት ውስጥ በፋብሪካዎች፣ በመስሪያ ቤቶች፣ በትምህርት ቤቶች እንዲሁም በልዩ ልዩ ቦታዎች የምግብ ቤቶች ይዘረጋሉ ። ይህም ሴቶች ምግብን በመስራት በምርት እንዳይካፈሉ የሚያወካቸው በመሆኑ ነው ። ከዚህም ሌላ በቶሎ የሚበስሉ የተዘጋጁ ጊዜን የማይፈጁ የምግብ አይነቶች ለቤተሰብ ጥቅም እንዲውሉ ይደረጋል ። ይህንን የሚያደርገውና የሚቆጣጠረው መንግስቱ ነው ። መንግስቱ የህዝብ መንግስት በመሆኑ ለህዝብ ጠቃሚ የሚሆኑትን ነገሮች በስራ ላይ የማዋል ግዴታ አለበት ። በዚህም ህዝቡ ሙሉ ተካፋይ ነው ።

እንግዲህ ዐቢይ የሆኑትን ሴትን በሶሻሊስት ህብረተሰብ ነፃ ሊያደርጉ የሚችሉትን ነጥቦች ተመለከትን ።

ሴቶች ይህ እኩልነታቸው በትክክል እንዲጸና ህጋዊ የሆነ እኩልነት ይኖራቸዋል ። ማለትም በህግ የፆታዎች እኩልነት ይታወቃል ። ይህም በድርጊት እንዴት እንደሚውል በአንዳንድ መስኮች ተመልክተናል ። ለእኩል ሥራ እኩል ደሞዝም ይከፈላቸዋል ።

ነገር ግን ሴቶች ከወንድ እኩል በመብትም ሆነ በግዴታ ደረጃ እኩል ናቸው ማለት ሴቶችና ወንዶች በሁሉም አንፃር ይስተካከላሉ ማለት አይደለም ። ሴቶች በኤኮኖሚ ቢካፈሉ ሴትነታቸው አይቀርም ። ማለትም በተፈጥሮ የተሰጣቸው የመውለድ ፀጋ አይፋቅም ።

በሶሻሊስት ህብረተሰብ ሰው ክቡር ነው ብለናል ። ስለዚህም በምርት ህይወት ውስጥ ከፍተኛውን ሚና የሚያስገኘውን ሰውን በመውለዳቸው ሴቶችም የሚገባ የክብር ቦታ ይሰጣቸዋል ። ለምርት መገኘት ዋናው የሰዎች መባዛት ነው ። ስለዚህ በዚህ አንፃር ሴቶች ከፍተኛ ሚናን ስለሚጫወቱ ተገቢው ጥንቃቄና ዕርዳታ ይደረግላቸዋል ። ስለሆነም ሴቶች በእርግዝናና በወሊድ ጊዜ በተለይ የሚደረግላቸው ልዩ ጥንቃቄ አለ ። ይህም በከፍተኛ ስራ ላይ ለሚገኙ ሳይሆን ማንኛውም በሥራ ላይ የተሰማራች ፣ ሀኪም ፣ መሀንዲስ ፣ ጠራጊ ፣ በህብረት እርሻ ፣ በኢንዱስትሪና እንደዚሁም በብዙ ሌሎች መስኮች የተሰማሩት ሴቶችን የሚያጠቃልል ነው ። በመጀመሪያ ደረጃ በእርግዝና ጊዜ ማንኛውም ሴት የሌሊት ሥራና ከባድ ሥራን እንዳትሰራ ትደረጋለች ። ለዚህ ግን ያነሰ ደሞዝ አይከፈላትም ። የመውለዱ ተግባር እሱዋን ብቻ የሚነካ ባለመሆኑና የሱዋም ሆነ የሚወለደው ህፃን ጤና ለህብረተሰቡ አስፈላጊ በመሆኑ ነው ።

በዚህ እንክብካቤና የጤናዋ ጥንቃቄ በሚያስፈልግበት ጊዜ በብዛት በተዘረጉት የሴቶችን ጤና የሚከታተሉ ጣቢያዎች ውስጥ እንድትሄድ ይደረጋል ። ይህም በነፃ ነው ። እንደዚህ ዓይነት ጣቢያዎች ለይስሙላ የተቀመጡ ሳይሆኑ ማንኛውም ሴት ልትሄድበት በምትችል አካባቢ በሰፊው የተዘረጉ ናቸው ። አሁንም ለምሳሌ በመውሰድ በሶቭየት ህብረት በ፲፱፻፸፩ (እ.ኤ.አ.) ለወጣው እስታትስቲክስ መሠረት ፳፯፻፳፪ የሴቶች ጤና

2. USSR Public Health, Social security, Housing Novosti press agency Moscow 1971.

አጠባበቅንና የሀፃናት ጤና የሚጠብቁ ጣቢያዎች ተቋቁመው በመሥራት ይገኙ ነበር። ይህ ቁጥር በየጊዜው እያደገ የሚሄድ ነው። ሴቶች በእርግዝና ጊዜ ብቻ ሳይሆን በየጊዜው የማህፀን ምርመራን እንዲያደርጉ ይመከራሉ። ስለሆነም እነዚህ ጣቢያዎች ለሴቶች በጠቅላላው ከፍተኛ ጥንቃቄን ያደርጋሉ። እንደዚህ ዓይነት ጣቢያዎች በሥራ ቦታ ወይም በመኖርያ አካባቢ ይገኛሉ።

ሴቶች ለመውለድ ትንሽ ጊዜ ሲቀራቸውና ከወለዱ በኋላም ሙሉ ደሞዛቸውን እያገኙ እንዲያርፉ ይደረጋል። ወሊድ ምንም እንኳን ተፈጥሯዊ ቢሆንም ጊዜው ዕረፍትንና መንከባከብን የሚጠይቅ በመሆኑ በሶሻሊስት ሀገሮች ያሉት ሴቶች ይህ አስፈላጊው እርምጃ ይደረግላቸዋል። በሶቪዬት ህብረት አንዲት ሴት ከመውለዱ በፊት ፪ ወር ከወለደች በኋላ ሁለት ወር ሙሉ ደሞዝ እየተከፈላት እረፍት ታደርጋለች። ልጁ ዋን እስከ አንድ አመት ድረስ ማጥባትና መያዝ ከፈለገች የሥራ ቦታዋ እስከ አንድ አመት ድረስ ይያዝላታል። እንዲህ ዓይነቱን መንከባከብ ሊያደርግ የሚችለው የሶሻሊስት ህብረተሰብ ብቻ ነው። በመደብ የተከፋፈለ ህብረተሰብ የቆመው በትርፍ ላይ በመሆኑና የሴቷ ማረፍ ትርፍን የሚያስቀርበት ስለሆነ ይህንን እንዳያደርግ ይታገዳል። በወዝ አደሮች ትግል አንዳንድ ትናንሽ መብቶችን ለማስገኘት ሲቻል ሙሉ በሙሉ ለሴቷ ደህንነትና ጤና የቆመ አድራጎትን ግን ሊያደርግ ከቶ አይችልም።

የሴቶች እኩልነት ሲባል ለመረዳት የሚያስችግራቸው ሰዎች ለምን ሴት ይህን ያህል ክብደት አታነሳም።

ካላነሳች እኩል ከወንድ እንዴት ትሆናለች ይላሉ። ይህም መሀይምነት ነው። አንዲት ሴት ልጅ ለመውለድ ባላት ልዩ ሁኔታ ሰውነቷም ለዚህ ተግባር እንዲስማማ የተደረገ ነው። ስለሆነም አንዳንድ ይህንን ተግባሯን ሊያደናቅፉባት የሚችሉ ከባድ ሥራዎችን ለመስራት አትችልም። ጥያቄው ግን በዚህ ምክንያት እኩልነቷ ይነፈጋታል ወይስ አይነፈጋትም የሚል ነው። ብዙ ትምክህተኛ ወንዶች ከሚያስቡት በላይ ሴቶች ብዙ ሥራዎችን ሊያከናውኑ ይችላሉ። ከልማዳዊ ተፅዕኖ ውጭ በመሆን ሴቶች በሶሻሊስት ህብረተሰብ በእርሻ፤ በኢንዱስትሪ፤ በህክምና፤ በምርምር፤ በቤት ሥራ ይካፈላሉ። ነገር ግን በማዕድን ቁፋሮ ውስጥ ለምሳሌ እንዲካፈሉ አይፈቀድላቸውም። ይህም ለጤናቸው ጠንቅን ያመጣል። በሚል በተለይም በወሊድ ተግባራቸው ላይ አደጋን ስለሚያስከትል ነው። ግን በዚህ ምክንያት ሴቶች እኩልነታቸው ይነፈግ ማለት ጥያቄውን በትክክል አለመረዳት ነው። አንዱ ወንድ ከሌላው የበለጠ ጠንካራ ወይም ደካማ ሊሆን ይችላል። በዚህ ምክንያት ግን እኩል መሆን የለበትም ማለት አይደለም።

ሴቶች በወሊድ ተፈጥሮአዊ ተግባር ስላላቸው በምርት ሀይል ዐቢይ ሚናን የሚጫወተውን ሰውን ራሱን ስለሚወልዱ በዚህ ሳቢያም ከአንዳንድ ለአካላቸው ጉዳት ከሚያመጡ ሥራዎች ይወገዱ ማለት በህብረተሰቡ ውስጥ የሴቶችን የወሊድ ዐቢይ ሚና መረዳት ማለት ነው። ወንዶች የመውለድን ተግባር እንዲፈጽሙ ተፈጥሮ አልሰጣቸውም ግን በዚህ ምክንያት ወንዶች ከሴት በታች መሆን አለባቸው ለማለት ደግሞ አይቻልም።

ልም = ስለዚህ የሴቶች እኩልነት በትክክል መረዳቱ አስፈላጊ ነጥብ ነው። ሌኒን በዚህ ጥያቄ ላይ ሲናገር እንዲህ ይላል።

“...ይህ መቼስ በርግጥ ሴቶች ምርትን በሚያስገኝ ሥራ፤ በሥራው ብዛት፤ በሥራው ጊዜ ርዝመትም ሆነ፤ በሥራው ሁኔታ ከወንድ በትክክል እኩል ይሁኑ ማለት አይደለም። ይህ ማለት ሴቶች ከወንዶች ጋር ሲነፃፀሩ በኤኮኖሚ ሁኔታቸው የተጨቆኑ መሆን የለባቸውም ማለት ብቻ ነው”³

በሶሻሊስት ህብረተሰብ የሴቶችን ልዩ ልዩ ቦታዎች መዘርዘር አዳጋች ነው። ሴቶች በሁሉም መስክ (ለጤናቸው አደገኛ ከሆኑት ሥራዎች በስተቀር) ይሰማራሉ። በአስተዳደር ውስጥም ከፍተኛ ቦታ አላቸው።

የሶሻሊስት ሥርዐት በሚችሉበት ጊዜ ሥራቸውን ሳይቆጥቡ ለሀገሱ ተወላጆች፤ ሴቶችም ጭምር የጡረታ መብታቸውን ይጠብቃል። ለምሳሌ በሶቭየት ህብረት ወንዶች ከጄኔ ዓመታት አገልግሎት በኋላ በጄ ዓመት የጡረታ መብት አላቸው። ሴቶች የእናትነት ሚናቸው ስለሚቆጠር ከጄ ዓመታት አገልግሎት በኋላ በጄኔ ዓመት የጡረታ መብታቸውን ሊያገኙ መብት አላቸው። ከፍተኛ ትምህርት፤ የሙያ ትምህርት ቤቶችና በወታደርነት የሚያልፈው ጊዜ በሥራ አገልግሎት ውስጥ ይቆጠራሉ።

3. Lenin on the Emancipation of women progress publishers Moscow. 1974 p. 71.

ነገር ግን ሴቶች አምስት ወይም ከዚያ በላይ ልጆችን ወልደው ያሳደጉ እንደሆነ በፃ ዓመት የጡረታ መብት ከጄኔ ዓመታት አገልግሎት በኋላ ሊያገኙ ይፈቀድላቸዋል።⁴ ይህም ሁሉ በህግ የጸና ስለሆነ ለማስፈጸም ህጉ ይረዳቸዋል።

ሌላ መጠቀስ ያለበት ነገር ቢኖር የሶሻሊስት ህብረተሰብ በጋብቻ ውስጥ ሆነ ከጋብቻ ውጭ በሚወለዱት ልጆች ምንም ልዩነት አያደርግም። ይህም እና ቶች ከጋብቻ ውጭ በሚወልዱበት ጊዜ ችግር እንዳይደርስባቸው የታሰበ በመሆኑና ልጆቹ የነሱ ጥፋት ይመስል በህብረተሰቡ ውስጥ ምንም ዓይነት አድልዎ እንዳይደረግባቸው ነው።

ፍች በሶሻሊስት ህብረተሰብ ወንዱ ወይም ሴቷ ከፈለጉ ሊፈጸም ይችላል። ይህም በህግ የጸደቀ ነው። የሶሻሊስት ህብረተሰብ ፍች የሞተውን ወይም ህያው ያልሆነውን የቤተ ሰብ ኑሮ የሚረጋገጥበትና፤ ይህን ያለቀለትን ኑሮ እንዲፈጸም የሚያደርግ ነው ብሎ ስለሚያምን ነው። ሁለት ሰዎች አብረው ለመኖር ካልቻሉ እንዲኖሩ መደረጉ ስቃይንና ጭቅጭቅን ከማራዘሙ ሌላ ዞሮ ዞሮ የሚነዳው ሴቷን ስለሆነ ነው። በፍች ጊዜ ግን ልጆች ካሉ አባትዬውም ልጆቹን የማሳደግ ግዴታ አለበት። ልጆቹ ለነሱ አስተዳደግና ጥበቃ አመቺ ከሆነው ወላጅ ጋር እንዲሆኑ ይደረጋል። ብዙ ጊዜም ይህን ዕድል የምታገኘው እናት ነች። ነገር ግን

4. U. S. S. A. Labor and wages, Domestic trade Novesti press. agency Moscow 1971, pages 63-64.

ወንዱ ልጅን አስረከቦ መጥፋት አይችልም ። በህግ ይጠየቅበታልና ። ስለሆነም ተገቢው የማሳደግያ ገንዘብ ከደሞዙ እንዲቆረጥ ይደረጋል ። ከጋብቻ ውጭ የተወለደ ልጅን ለማሳደግም አባትነቱ ሲረጋገጥ ተመሳሳይ ግዴታ አለበት ።

የግል ህብት ጠፍቶ ሶሻሊዝም ሲመሰረት ጋብቻ መፍረሱ ቀርቶ ለወንዱም ለሴቷም እኩል ትርጉም ያለው ህብረት ይሆናል ።

እንግዲህ ሶሻሊዝም በእውነት የዚህ ሥርዐት ጠላቶች የሆኑት ቡርጃዎችና ወግ አጥባቂዎች እንደሚሉት አይደለም ። ከዚህ በላይ ለጠቅላላው ህብረተሰብ ለልጆች ፣ ለሴቶች ምን እንደሚያመጣላቸው ባጭሩ ጠቅሰናል ። ያልተጠቀሰ ነገር ቢኖር እነዚህ መሠረታዊ ለውጦች በሚደረጉበት ጊዜ በሰዎች መካከልም ፣ በባልና በሚስት መካከል እንዲሁም በቤተሰብና በልጆች መካከል ያለው ግንኙነትም አብሮ ስለሚለወጥ በሰዎች መካከል ምቀኝነት ፣ ለገንዘብ ብሎ በሌላው ላይ አደጋ ማድረስን የመሳሰሉ ሁኔታዎችም አብረው እንደሚወገዱ ነው ። አንዱ ሌላውን በማይበዘብዝበት ህብረተሰብ ይህ አይነቱ የሰዎች ግንኙነት ቦታ የለውም ። ከበርቴዎች ሁሉን ነገር በሸቀጥ ዓይን ስለሚመለከቱት ለነሱ በሰዎች መካከል እኩልነት ፣ በቤተሰብ ውስጥም እኩልነት ይኖራል ብለው መገመት ከአስተሳሰባቸው ውጭ ነው ።

በርግጥ ሶሻሊዝም ከሰማይ ዱብ የሚል አይደለም ። የሚወለደው ከቡርጁው ህብረተሰብ በመሆኑ

ከዚያ ተቀባብቶ የመጣውን አፀያፊ ልማዶችን ማጥፋት በአንድ ጊዜ አይችልም ። አሮጌው የበሰበሰ ባህል ባዲስ ባህል መለወጥ አለበት ። ለዚህ ሁሉ መሠረት የሆነው ስልተ ምርት ስለሚለወጥ ይህም ይለወጣል ። ይህ ግን የብዙ ዓመት የማያቋርጥ ትግልን ይጠይቃል ። በተለይም ሴቶች በሶሻሊዝም ሙሉ ነፃነታቸውን ቢያገኙና ለዚህ ዋናው መሠረት ቢጣልም ሴት ዝቅተኛ ፣ ደካማ ነች የሚለው ለብዙ ዘመናት የነበረውን አስተሳሰብ ለመደምሰስ የማያቋርጥ አብዮታዊ ትግል ማድረግ ያስፈልጋል ። ብዙ አዋቂዎች እንደሚሉት ስልተ ምርት ሲለወጥ የሰዎች ግንኙነትም ሆነ አስተሳሰብ ለውጥ ያደርጋል ። ነገር ግን ስልተ ምርትን መለወጥ ራሱ ከባድ ቢሆንም የሰዎችን የዘመናት አስተሳሰብ ለመለወጥ ደግሞ ይበልጥ አስቸጋሪ መሆኑን ይናገራሉ ። ስለዚህ በሶሻሊስት ሥርዐት ሴቶች ዝቅተኛ እንዳልሆኑ በብዙ መንገዶች ያሳዩ ቢሆንም የልማዳዊ አስተሳሰብ ርዝራዦችን ለመዋጋት የማያቋርጥ ትግል ያስፈልጋቸዋል ። ያም ሆነ ይህ ሴቶች በሶሻሊዝም እኩል መሆናቸውን በገቢር እንዴት እንዳሳዩ ባጭሩ ተመልክተናል ። ሴቶች ይህን ያደረጉት ከመቅጽበት ሳይሆን በተቀናበረ የረዥም ጊዜ ትግል ነው ። እንዴት መታገል እንዳየለባቸው ማወቁ ለሴቶች ነፃነት ማግኘት ዓይነተኛ ዘዴ በመሆኑ በሚቀጥለው አርእስት ስለሴቶች ድርጅት እንመለከታለን ።

ምዕራፍ ፮ የሴቶች ድርጅት

“ከፌሞኒኒስቶች (የሴቶችን ጥያቄ ከህብረተሰቡ ጥያቄ ገንጥለው የሚያዩ ናቸው) በመለየት ሶሻሊስቶች የሴቶች እኩልነት በመንግሥትና በአጠቃላይ ህብረተሰብ በሚጠይቁበት ጊዜ ሴቶች ለህብረተሰቡና ለሚገኙበት የሰዎች ህብረት ያላቸው ግዴታ ከወንዶች የተለየ እንደሆነ በግልፅ ያያሉ። ሴታ ነፃ ሠራተኛና ዜጋ ከመሆኗ የተለየ እናት፣ የወደፊትም ትውልድ አመንጭ ናት። ይህም በመሆኑ ለሴቶች ብቻ የተለየ ልዩ ልዩ ጥያቄዎችን ይፈጥራል። ለምሳሌም ለሴቶች ልዩ የሥራ ሁኔታን ስለመፍጠር፣ ለወለድና ለልጆች የህፃንነት ወራት መስጠት ስላለበት ልዩ ጥንቃቄ፣ ህፃናትን ማሳደግ ላይ መደረግ ስለሚገባው እርዳታና፣ ስለቤት አያያዝ ጉዳይ መደረግ ያለበት ለውጥን የመሳሰሉ ናቸው”¹ አለክሳንድራ ኮላንታይ።

እንግዲህ የሴቶች የጭቆና ምንጭ የመጣው ከሌሎች ጭቆናዎችና አድልዎች ጋር እንደሆነና ለሁሉም ምንጭ ደግሞ የግል ሀብት እንደሆነ ተመልክተናል። ስለሆነም ብዙ ሰዎች እንደሚሉት ያለውን ጭቆና የሴቶችም ሆነ ሌላውን ለመጣል ሁሉም የህብረተሰብ ክፍሎች መታገል አለባቸው የሚል ነው። ነገሩ እውነት ነው። ሆኖም ሴቶች በአጠቃላይ የህዝብ ትግል ውስጥ

ሊገቡ የሚችሉት በግለሰብ ደረጃ አይደለም። በሌሎች ህዝባዊ ድርጅቶች ውስጥ ለመግባትም ሆነ ስለራሳቸው ጭቆና ለመታገል ልዩ የሴቶች ድርጅት ያስፈልጋቸዋል።

የሴቶችን ጭቆናም እንደተመለከትነው ከሚመስለው በላይ ጭቆናው አሳሳቢ ነው። አሳሳቢነቱም ለነሱ ብቻ ሳይሆን ለጠቅላላው ህብረተሰብ መሆን አለበት። ጭቆናው ድርብና ከባድ እንደመሆኑ መጠንም፣ ይህንን ሁኔታ ለመለወጥ የሚደረገው ትግል አስቸጋሪነቱ የዚያን ያህል ነው።

ጭቁንና መብት የለሽ ሴቶች በአንዳፍታ ነፃና እኩል ወደሆኑ ሴቶች አይለወጡም። እስከዚህ ለውጥ ድረስ ረጅምና መራራ ትግል ያስፈልጋቸዋል።

የሴቶች ልዩ ድርጅት የሚያስፈልግበት ነጥብ ባጭሩ እንገልጣለን።

፩. ሴቶች ለረጅም ዘመን በባርነት በቤት ውስጥ ታፍነው የኖሩ ፍጡሮች ናቸው። ይህ በሴቶች አስተሳሰብ (ሳይኮሎጂ) ላይ ቀላል ያልሆነ ጠንቅን አስከትሏል። ሴቶች ራሳቸው ከወንዶች በታች ነን ብለው እንዲያምኑ አድርጓቸዋል። ከዚህም ሌላ ወንዶች በህብረተሰቡ ውስጥ ባላቸው የበላይነት ቦታና በቤት ውስጥ ባለመታፈናቸው ለመወያየት፣ ለመከራከር ከዚህም አልፎ ለምሳሌ እድርን በመሳሰሉና በልዩ ልዩ ድርጅቶች ውስጥ ለመሳተፍ ዕድል አግኝተዋል። እንግዲህ ሴቶች በቤተሰብ ክልል በመታፈናቸው ምክንያት ምንም ዓይነት የድርጅት ልምድ የላቸውም። ስለሆነም በትግሉ

1. Women workers struggle for their rights - 1971 falling wall press-Alexandra Hollantai p. 16.

ለመሳተፍ ልዩ የሆነ ይህንን ልምድ ያላገኙትን ሴቶች የሚያጠቃልል የሴቶች ድርጅት አስፈላጊ ነው። የዘመናት የባርነት ቀንበርን በአንድ ቀን መጣል አይቻልም። ያውም ያስተሳሰብ ባርነት። ይህ የሴቶች ድርጅት ግን በተመሳሰለ ሁኔታ ላይ ያሉትን ሴቶች ሰብስቦ የሚታገል ይሆናል።

ብዙ ጭቁን ሴቶች በወንዶች ፊት ሊወያዩ፤ ሊከራከሩ ቀርቶ አብሮ ምግብ ለመብላት እንኳን የማይችሉበት ሁኔታ እንዳለ የታወቀ ነው። ስለሆነም በአንድ ላይ ወንዶችንም ሴቶችንም በሚያጠቃልል ድርጅት ውስጥ ይህንን ልማዳዊ ሀፍረት አሽቀንጥረው ይሳተፋሉ ማለት ዘበት ነው። የሴቶች ድርጅት ግን በመሰሎቻቸው መሀል የመወያየት፤ የመከራከርን ልምድ እንዲያገኙ የሚያስችላቸው ዓይነተኛ ሥፍራ ነው።

፪. ከሴቶች ጋር ስለጭቆናቸው፤ ልዩ ስለሆነው ችግራቸው ሊወያዩ የሚችሉ ሴቶች ናቸው። በድርጅት ውስጥ እንዲገቡ ጭቆናን እንዲታገሉና የጭቆናቸውን መሠረት መወያየት የሚችሉት እነሱን በመሰሉ፤ ችግሩ የደረሰባቸውና የዚህም ተካፋይ የሆኑ ተራማጅ ሴቶች በድርጅቱ ውስጥ አብረው እንዲወያዩ የመጣበትን ምክንያትና መፍትሄውን እንዲያስተምሩ ከሴቶቹም ሲማሩ ነው።

፫. የሴቶች ችግር በእርግጥ ከሌላው የህብረተሰብ ችግርና ጭቆና ጋር በጥብቅ የተያያዘ ነው። ይሁንናም ሴቶችን በሙሉ የሚያመሳስላቸው የተለየ ችግር አለባቸው። በእርግጥና ጊዜ ለሴቶች መደረግ ስላለበት ልዩ ጥንቃቄ፤ ስለወሊድ ጉዳይ፤ ስለህፃናት አስተዳደግና ከበሽታ የመጠበቅ ጉዳይ፤ ሴቶች በህግ ስላላቸው መብት፤

ለእኩል ሥራ እኩል ደሞዝ ስለማግኘት፤ የፍች ጉዳይ፤ ስለህፃናት ማሳደጊያ ቦታዎች በሰፊው መወያየትና ለእነዚህም ጥያቄዎች መፍትሄ እንዲያገኙ መታገል አለባቸው። ሴቶችን በነዚህ ሁሉንም በሚነኩ ጥያቄዎች በድርጅቱ ውስጥ እንዲገቡ መሳብ፤ ታግለው ለአንዳንዱ መጠነኛ መሠረታዊ ያልሆነ መፍትሄ (ወይም ጥገናዊ ለውጥ) እንዲያገኙ እንዲታገሉና ለአብዮታዊ ለውጥ ሃይላቸውን እንዲገምቱና እንዲታነጹ ማድረግ አስፈላጊ ነው። ይህንንም ሊያደርግ የሚችለው የሴቶች ድርጅት ነው። ይህን በቅርብ የሚነካቸው የነሱን ህይወት የሚመለከት ነገር በመሆኑ የተለየ የሴቶች ድርጅት በጥብቅ እየተከታተለ በነዚህ ጥያቄዎች ላይ እንዲወያዩ መፍትሄው ምን እንደሆነ እንዲማሩ ያደርጋቸዋል።

ሴቶችም እንደማንኛውም የህብረተሰብ ክፍል ጭቆናን በደፈና አይታገሉም። ወደ ትግል ለመሳብ የሚችሉት በመጀመርያ የነሱን ህይወት በሚነኩ ነጥቦች ላይ ነው። በመታገል የሚያገኙአቸው አንዳንድ ለውጦች የትግልን ጠቃሚነትና መብት ያላትግል እንደማይገኝ ያስተምራቸዋል።

፬. ሴቶች ባላቸው ዝቅተኛ የፖለቲካ ንቃት ምክንያት (ይህም የብዙ ዘመን የባርነት ውጤት እንደሆነ ተናግረናል) ልዩ ዓይነት የቅስቀሳና የፕሮፓጋንዳ ዘዴ ያስፈልጋቸዋል።

ስለዚህም ጉዳይ ችግሩን በትክክል የተረዳቸው አለ ክላንድራ ኮላንታይ ስትናገር፡—

“...ሴቶች ሠራተኞች ወንዶች ሠራተኞች ያላቸውን የአስተሳሰብ ጥልቀት ለማግኘት ከልምድ፤ ከሞ

ራላዊ አስተሳሰብ፤ ከአጉል ባህል፤ ፈፅሞ መራቅና፤ እነዚህንም መስበር ያስፈልጋቸዋል። እነዚህ ደግሞ ገና ስትወለድ ጀምሮ አብረዋት የነበሩ ናቸው።

ከዚህም መውሰድ የምንችለው ትምህርታዊ መደምደሚያ ግልጽ መሆን አለበት፤ ይኸውም በእንቅልፍ ላይ ያለውን አእምሮዊን ማንቃትና፤ ምኞቷን ህይወት እንዲኖረው ማድረግ የሚችለው ልዩ በሆነ ዘዴ በመጠጋትና በሠራተኛ ሴቶች መካከል ልዩ በሆነ ዘዴ በመጠቀም ነው።² ትላለች። ይህ የአሰራር ዘዴ ደግሞ ተጠቅመውበት ውጤትን ያስገኙ ሀገሮች ዛሬ በዓለም ብዙ ናቸው።

እንግዲህ የሴቶች ድርጅት ሴቶችን ወደ ትግል ለመሳብ ዓላማ ባለው ትግል ውስጥ እንዲገቡ ለማድረግ የተለየ ቅስቀሳና ፕሮፓጋንዳ ያስፈልጋል ማለት ነው። የሴቶች ድርጅት ይኸንን ሥራ መስራት አንዱ ዋናው ተግባሩ መሆን ይገባዋል።

፩. ሴቶች ከላይ በጠቀስናቸው ምክንያቶች በመጀመርያ የሚሰለፉት በየመደባቸው ሳይሆን በየታቸው በሚደረገው ጭቆና ነው። ይህን ጭቆና ለመጣል የሚተባበሩ ከልዩ ልዩ መደቦች የተውጣጡ ሴቶች በሙሉ በሴቶች ድርጅት ይጠቃለላሉ። ሁሉንም የሚያስተባብራቸው የፆታ ጭቆናቸው ነው። ስለሆነም ከልዩ ልዩ መደቦች የተውጣጡትን ሴቶች ለትግል ያዘጋጃል።

2. Women Worker struggle for their rights, 1971 falling well press p. 17.

የሴቶች ድርጅትስ ምን ማድረግ አለበት?

ሴቶች ልዩ ድርጅት ለምን እንደሚያስፈልጋቸው ከላይ በተጠቀሰበት ወቅት የሴቶች ድርጅት ምን መሥራት እንዳለበትም በመጠኑ ተገልጦአል። ነገር ግን በልዩ ልዩ ታሪካዊ ጊዜ የሴቶችን ድርጅት ሥራ በትክክል ካለመረዳት በአብዮት ውስጥ ሊጫወተው ከሚችል ከፍተኛ ሚና ሊደናቀፍ ይችላል።

ማንኛውም የሴቶች ድርጅት ለሴቶች ዘላቂ መፍትሄ በማምጣት ታላቅ አስተዋፅኦን ሊያደርግ የሚችለው ዓላማውን በትክክል ሲገልጽ፤ የትግል ዘይቤውን በተጨማሪም ሁኔታ ላይ በመመስረት ሲቀይስ ብቻ ነው።

በመጀመርያ ይህ ከላይ የተባለው ዓይነት ድርጅት ማቋቋም ብቻ እንኳን ቀላል ነገር አይሆንም። ሴቶችን በትግል ውስጥ እንዲካፈሉ መቀስቀስ ከላይ እንደተጠቀሰው የፖለቲካ ንቃታቸውም በዘመናት ጭቆና ዝቅተኛ በመሆኑ ወደድርጅቱ እንዲገቡ ከፍተኛ ሥራን ይጠይቃል። ለምሳሌ የጥቂት ተራማጅ ሴቶች መኖርና ስለሴቶች ጭቆና መናገር ብቻ ሴቶችን ወደድርጅቱ አይስባቸውም።

በመጀመርያ ደረጃ ሴቶች ወደ ድርጅቱ እንዲሳቡ ይህ ድርጅትም ለኔ የቆመ ነው ብለው እንደራሳቸው ድርጅት እንዲቀበሉት ከዕለታዊ ጭቆናቸው ጋር ማለትም በዚያን ሰዓት በነሱ ላይ በሚደርሰው ጭቆና በመመስረት ቅስቀሳ ማድረግ ተገቢ ነው።

አንዳንድ ምሳሌዎችን መጥቀስ ይቻላል ። ወዝ አደር ሴቶች ለእኩል ሥራ እኩል ደሞዝ ስለማይከፈላቸው ፤ የሥራ ሁኔታቸው በተለይም በእርግዝና ጊዜ ከባድ ስለመሆኑ ፤ በወሊድ ጊዜም ሆነ ከዚያ በፊት መሰጠት ስለሚገባው ዕረፍት ፤ ወደ ሥራ በሚሄዱበት ጊዜ ልጆቻቸውን የሚያቆዩበት መዋዕለ ህፃናት ስለሚያስፈልግበት ሁኔታ እነዚህና ሌሎችም ይህንን የመሳሰሉ ዕለታዊ ኑሮአቸውን ስለሚመለከቱ ጉዳዮች ከፍተኛ ችግር አለባቸው ። እንግዲህ ይህ በቀጥታ እነሱን የሚነካ በመሆኑ ለዚህና ይህንን ለመሳሰለው ጥያቄ መተባበርና በአንድነት መታገል አለብን በሚባሉበት ጊዜ በዚህ በድርጅት ውስጥ በመግባት ለመታገል ፍላጎት ይኖራቸዋል ። ይህ ማለት ግን ለዚህ ከታገሉ ሙሉ ነፃ ነታቸውን ያገኛሉ ማለት አይደለም ። ነገር ግን የዚህ ብዙ ጥቅም አለው ።

- ፩. በመጀመርያ ወደ ሴቶች ድርጅት ውስጥ እንዲገቡ ያደርጋቸዋል ።
- ፪. ለነዚህ መብቶች በሚታገሉበት ጊዜ አስከፊ ኑሮአቸውን የሚያሻሽል መጠነኛ ጥገናዊ ለውጥ ሊያገኙ ይችላሉ ። ይህም በትግል መገኘቱን በመገንዘብ ከተባበሩና በአንድነት ከታገሉ የማይበገር ሀይል እንዳላቸው ሊገነዘቡ ይችላሉ ።
- ፫. ዋናው ግን የሴቶችን ጭቆና የሚፈታው መሠረታዊ ለውጥ ለውጥ እየተባለ ቢለፈፍም ሴቶች እራሳቸው ታግለው ሥርዐቱ ካልተለወጠ ሙሉ ነፃነታቸውን ለማግኘት እንደማይችሉ በራሳቸው የትግል ታሪክ ይማራሉ ።

የሴቶች ድርጅት ይህንን ካላደረገ ሁለቱን ነገሮች ማለትም ሴቶችን በዕለታዊ ችግሮች በመነሳት የመሰረታዊ ለውጥን አስፈላጊነት እንዲረዱ ካልተደረገ የሴቶች ድርጅት ወይም ለጥገና ለውጥ ብቻ የቆመ ወይም ግራ ቀደምት በመሆን የሚያወጣቸው መፈክሮች ከተጨማሪ የሴቶች ሁኔታ ላይ የተመሠረተ ሳይሆን በፍላጎት ወይም በጊዜያዊ ስሜት ላይ የተመሰረተ ይሆናል ። በእንደዚህ ዓይነቱ የትግል ዘዴም ዋናው ግቡን ሳይመታ ሊቀር ስለሚችል በዚህ ላይ አስፈላጊውን ጥንቃቄ በተለይ የነቁ ሴቶች ማድረግ ይገባቸዋል ።

ብዙ ጊዜ እንደሚታየው ከሆነ ሴቶች የሚደራጁት የዕለት ኑሮአቸውን ችግር ይፈታልናል ብለው በሚያስቡት መስክ ነው ። ለምሳሌ በእጅ ሥራ ፤ በየሙያቸው ድርጅትን በማቋቋም ወዘተ. እንግዲህ ተራማጅ የሆነ የሴቶች ድርጅት እነዚህ በአንድነት ሆነው ችግራችንን ለመፍታት እንፈልጋለን የሚሉትን ሴቶች ማቀነባበር በስራቸው የተቻለውን እርዳታ ማድረግ ፤ በሌላ መንገድ ደግሞ ስለጭቆናቸው ምንጭና መፍትሄ ማስተማር ነው ። ነገር ግን በሌላ መንገድ ያሉትን እነዚህ ድርጅቶችን ለመሠረታዊ ለውጥ አልቆሙም ብሎ ለመደራጀት የነበራቸው ስሜት እንዲሞት ማድረግ ከፍተኛ ስህተት ነው ።

ሌላው ቀርቶ ወዛደሮች እንኳን በመጀመርያ ለመሠረታዊ ለውጥ ብለው እንደማይደራጁ እናውቃለን ። ለጊዜያዊ የደሞዝ መጨመር የሥራ ሁኔታ ለማሻሻል ፤ የዕረፍት ጊዜ ለማግኘት ሲሉ ይታገላሉ ። የወዛደሩ የመደብ ንቃት የሚመጣው ከጊዜ በኋላ ነው ። መጀመርያ ውኑ ለመሠረታዊ ለውጥ ለምን አትነሱም ማለት ንቃት

ከተጨባጭ ሁኔታ ሊመጣ መቻሉን መከድና በህሊና ውያን (አይዲያሊስቶች) አዘቅት ውስጥ መግባት ነው።

በሴቶች ድርጅት ውስጥ የሚጠቃለሉት ከልዩ ልዩ መደቦች የመጡ ሴቶች ናቸው ብለን ነበር። ምክንያቱም በሁሉ ላይ የፆታ ጭቆና ስለሚደርስባቸው ነው። ነገር ግን ማንኛውም ሰው የሚኖረው የመደቡ ርዕዮተ ዓለም ነው። ስለሆነም ከሴቶች ድርጅት ውስጥ የርእዮተ ዓለም ግጭት ይኖራል። በዚህ አንፃርም ትግል እንደሚኖር መሳት የለበትም። በመጨረሻ ግን ተራማጅ የሆነው ርዕዮተ ዓለም ማሸነፉ የማይጠረጠር ነው። ተራማጅ ርዕዮተ ዓለምም የወዛደሩ ርዕዮተ ዓለም ነው።

የተራማጅ ሴቶች ተግባር ርዕዮተ ዓለማቸውን በብዙሀን ሴቶች ተቀባይነት እንዲኖረው መታገል ነው። በእውነት ከተናገርን አብዛኞቹ ሴቶች ከጭቁን መደብ የመጡ በመሆናቸው ትክክለኛው ቅስቀሳ ከተደረገ እስከ መጨረሻው ለመታገል የቆረጡ ይሆናሉ።

በመጨረሻም መገንዘብ የሚያስፈልግ ዐቢይ ነጥብ አለ። የሴቶች መደራጀት ለማንኛውም አብዮት አይነት ተኛ ሀይል ነው። በየትም ሀገር በማንኛውም ቦታ ሴቶች ያልተካፈሉበት አብዮት ግቡን ሊመታ አይችልም። የሩስያ፣ የኩዩባ፣ የቻይና ህዝባዊ አብዮቶች ለዚህ ቋሚ ምሳሌ ናቸው። የቪየትናም ህዝቦች ትግልም ለዚህ የታሪክ ሀቅ አዲስ ምሳሌን አበርክቷል። ሴቶች በአብዮት እንዲካፈሉ ደግሞ በድርጅታቸው አማካይነት ሀይላቸውን ማስተባበርና ማቀናበር አለባቸው።

ምዕራፍ ፮

የወዝአደር መደብ ትግልና የሴቶች የነፃነት ትግል ግንኙነት

ሴቶች ነፃ የነበሩበት ታሪካዊ ዘመን ጥንታዊው የጋርዮቭ ህብረተሰብ መሆኑን ከታሪክ ተምረናል። ይህም የሆነበት ምክንያት የግል ሀብት ስላልነበረ፤ ህብረተሰቡ በመደብ ያልተከፋፈለ በመሆኑ እንደነበረ ተገንዝበናል። የታሪክን ምስክርነት በመረዳት ደግሞ የሴቶች ነፃነት ሊያመጣ የሚችለው እንደ ጥንታዊው የጋርዮቭ ህብረተሰብ የግል ሀብት ጠፍቶ የምርት ማከናወኛዎች የጠቅላላው ህብረተሰብ ሲሆኑ ነው ወደሚለው ዳያሌክቲካዊ ሀቅ አምርተናል። ነገር ግን የግል ሀብት ከሴቶች ጭቆና ሌላ ብዙ በህብረተሰባችን የምናያቸው ጭቆናዎችም ከዚሁ የሴቶችን መከራ ካመጣው ከግል ሀብት መምጣት ጀምሮ እንደተመሠረተ አይተናል። ለምሳሌ የጭሰኛው በፊዳውሉ በመበዝበዝም ሆነ የወዛደሩ በቡርገኛው መጨቆን የመጡት ያው ዋና ዋና የምርት ማከናወኛዎች በገዥው መደብ እጅ በመሆናቸው ነው።

ከዚህ ያገኘነው ዋና ትምህርት ቢኖር ሴቶችንና፤ ወዛደሮችን፤ ጭሰኞችንና እንዲሁም ሌሎች ጭቁን የህብረተሰብ ክፍሎችን መከራና ችግር ያመጣው የግል ሀብት መሆኑን ነው። ይህም የሁሉም የጋራ ጠላት በመሆኑ ይህንን የጋራ ጠላት በአንድነት በመተባበር

መጥፋት አለበት ወደሚለው ትክክለኛ መደምደምያ መድረስ አለብን ።

ጭቁን ህዝቦች በሙሉ በመተባበር ሊያሸንፉ የሚችሉት ደግሞ ሲደራጁ ብቻ ነው ። ድር ቢያብር አንበሳን ያስር የሚባለው የሀገራችንን ተረት ማስታወሱ ይበጃል ። በድርጅት ሥር ካልተቀናበሩ ለጊዜው ሀያል የሆነውን ጠላታቸውን ሊያሸንፉ ካለመቻላቸው ሌላ እየነጣጠለ ለጊዜውም ቢሆን ማጥቃቱ አይቀርም ። ጊዜያዊ የተባለበትም ምክንያት መደምሰሳቸው የጊዜ ነበር እንጂ የማይቀር እንደሆነ ከታሪክም ሆነ የማርክ ሲት ፍልስፍና ከሚሰጠው ትምህርት ለማየት ስለሚቻል ነው ።

በተለይም ወዝአደሩ ባለው የመደብ አቋም ፤ ማለትም በምርት ሃይል ውስጥ ዋናው በመሆኑና ወደፊትም የሚያደግ መደብ በመሆኑ በወዛደሩ አይነተኛ መሳሪያ ማለትም በመደቡ ርእዮተ አለም እየተመራ የትግሉ መሪ ይሆናል ። ወዛደሩ ትግሉን የሚመራው ከሌሎች ጭቁን መደቦች ጋር በመተባበር በተለይም ከገበሬው ጋር የማይነጣጠል ህብረትን በመመሥረት ነው ። ይህም ማለት ወዛደሩ ግንባር ቀደም የሆነውን የራሱን የፖለቲካ ድርጅት ሲያቋቁም ብቻ ነው ።

የሴቶች ድርጅትም ከህዝቡ ግማሽ አካል የሆኑትን ጭቁን ሴቶችን አሰልፎ ከሌሎች ወንድማማች ህዝባዊ ድርጅቶች ጋር በመተባበር በአንድነት አብዮታዊ ትግሉን ያካሂዳል ። እንግዲህ በደንብ ልንረዳው የሚገባን የሴቶች ድርጅት ምንም አብዮታዊ ቢሆን

ለብቻው የሴቶችን ሙሉ ነፃነት ሊያስገኝ አለመቻሉን ነው ። ማንኛውም አብዮታዊ ድርጅት ደግሞ ሴቶችን ወደ ትግሉ ለመሳብና እንዲታገሉ ካላደረገ አብዮቱን ከግቡ ሊያደርስ አይችልም ። እነዚህ ሁለት ጣምራ ሀቆችን በማየት የጠቅላላ ጭቁን ህዝቦችን ነፃነት ማምጣት የሚቻለው የጭቁን ህዝቦች ትብብርና የአንድነት ትግል ሲኖር ብቻ መሆኑን መረዳት ያስፈልጋል ።

በተለይም በመደቡ ርእዮተ አለም የሚያምን (ማለትም በሶሻሊዝም) ቆራጥና አብዮታዊው የህብረተሰብ ክፍል ወዝአደሩ ነው ብለናል ። ሶሻሊዝምን ለማምጣት እስከ መጨረሻው የሚታገለውም ይህ መደብ ነው ። በሌላ አንፃር ደግሞ የሴቶች ሙሉ ነፃነት የሚገኘው በሶሻሊዝም ሥርዐት እንደሆነ ተመልክተናል ። ስለዚህ ከወዛደሩ መደብ ጋር ሴቶች የትግል አንድነት መመሥረት ለነፃነታቸው ዓይነተኛ መሳሪያ ነው ። ወዛደሩ በሶሻሊስት ፍልስፍና ከታነፀ የሚያደርገው ትግልም ሆነ የመጨረሻው አላማ ራሱን ብቻ ነፃ ለማውጣት አይደለም ። የወዛደሩ ትግል ጠቅላላ ህብረተሰቡን ነፃ የሚያወጣ ጨቋኝ መደቦችን የሚደመስስ ነው ። ይህንን ለማድረግ ደግሞ የህብረተሰቡ ድጋፍና አንድነት እንደሚያስፈልገው ተናግረናል ። ወዛደሩም ካለሴቶች ትብብር ይህንን ግቡን ሊመታ እንደማይችል በትግሉ መገንዘብ ግዴታው ነው ፤ ይገነዘበዋልም ።

ሴቶች ደግሞ ሶሻሊዝም ነፃ ያወጣቸዋል በሚባል በት ጊዜ ይህንን ነፃነት የሚያመጣላቸውን ሥርዐት ለመመስረት በርእዮተ አለሙ እንዲመሩ ያስፈልጋል ።

ይህ የአንድ ቀን ሥራ ሳይሆን የረጅም ጊዜ የፖለቲካ
ቅስቀሳ ፕሮፓጋንዳና የማደራጀት ሥራ ነው።

ወዳደሩ ነፃ ለመውጣት ከፈለገ ሴቶችንም ነፃ
ማውጣት አለበት። እንዲያውም አንድ ህብረተሰብ ነፃ
ነው ሊባል የሚቻለው ሴቶች ሙሉ ነፃነታቸውን ሲያ
ገኙ ብቻ ነው። ይህንን የሚያስገኝ ነፃነት ወዳደሩን
ነፃ ሊያደርገው የሚችል ነፃነት ነው።

